

Kitsy nii pkëe San Lucas

¹⁻² Tyux Teófilo. Lëen xal kitsy re lool nii nakoo tu xaa non parñee ksocueentaa kchë nii kal kwtedy. Ndaly xaa nojkëe kchë nii beeñtsyey Jesucrist. Lëe meñ nii kono ni xluuyo chutiits xa nako. ³ Lëe na win byub xa nak kchë cos ko destye worñee bislow, aan kwxaakaa nii precisy kso xnëez noo parñee kxalno lool ⁴ parñee kaknan nyëel xa nak kchë nii no kluuy meñ lool.

Lëe angly xñee nii lëe Juan kaly

⁵ Lëe Herodes nak rey xtañ meñ Judea tiemp nii kwyo tu pxosy nii pcholë Zacarías. Lady tub tiyy pxosy nii pcholë Abías kwyo Zacarías. Sabely pcholë tsiil xaa, lo xtiyy Aarón sëed me. ⁶ Psoob Zacarías xtiits Dios chop tsiil. Por ngo ni tu cho pchilody nlis kiy pe cos lo xaa. ⁷ Per lëe xaa kol le chop xaa aan pchilody nyap tsiil xaa mëed.

⁸ Lëe tu tse lëe xtiyy Zacarías pchal sëeb leñ lidzy Dios, ⁹ aan nak xcostumbre pxosy nii klo xko xaa rif parñee kan xaa dyon cho sëeb lo pkoog, aan lëetyee Zacarías pchal sëeb lo pkoog tsiko kox yaal lo Dios. ¹⁰ Kchë meñ kwche ley chool lay mentre lëe yaal noyek. ¹¹ Aan lëe tu xangly Dios byaklo lo Zacarías lo pkoog. Nözli laañee noyek yaal byaklo angly. ¹² Tsiñee lëe Zacarías kon angly, byeñdy xaa pe nyuñ xaa aan tir ptsyeb xaa. ¹³ Per lëe angly chëb:

—Zacarías, ktsyeebtyoo, por lëe Dios biñ nii xñaboo, aan lëe tsiiloo Sabely kap tu mëed nii kcholë Juan. ¹⁴ Aan lëel kle ni ndaly gaa meñ kle tsi lëe mëed ko kaly. ¹⁵ Por tu xaa non kak xiño lo Dios. Kidy xaa viñ ni kidy xaa cos nii chuuñ ksudzy, ni lëe Kyalbini Ntson sëeb leñ styoo xaa antes nii kaly xaa. ¹⁶ Lëe xaa ktikche styoo meñ Israel

lo Dios. ¹⁷ Lëe xiño Juan tenech lo Dios, ni siñee kwo kyalbini leñ styoo Elías, tsow leñ styoo xaa, ni sinak nii kwnabey Elías kñabey xaa, parñee kisyaaal xaa xtily meñ nii xtilyni xiñ, ni parñee ksoob meñ ntseeb tiits. Singo mod lëe xaa kluuy xa kyëmbës meñ Dios.

¹⁸ Tsigo lëe Zacarías kwnabtiits lo angly chëb:

—¿Xa mod kniladzyaa nii sak nrii cumplir? Por kwoxaaa ni kwox tsiilaa.

¹⁹ Tsigo lëe angly kwëb chëb:

—Naa nak Gabriel. Lo Dios tugak son, aan lëe xaa pxaal naa syelynin tiits re lool. ²⁰ Per lëe na como bnilastyoo tiits nii byelynin, lëel kyaan ngop, aan chilody kñeel axte tse lëe kchë nrii kak cumplir.

²¹ Mentre lëe kchë ngo kayak leñ lidzy Dios, lëe kchë meñ nii nche ley xñee penak nii no klyëe Zacarías lo pkoog. ²² Tsiñee lëe xaa pchoo, pchilody nyee xaa, aan axte tsigolye lëe meñ byeñ nii no pe cos kon xaa lo pkoog, xaktyee señ xko xaa aan singo byaan xaa.

²³ Tsi lëe nii no kuuñtsyey Zacarías leñ lidzy Dios byal, lëe xaa sey lidzy xaa. ²⁴ Loxsye ngo lëe tsiil xaa kok xiñ, aan kaay mëe pchoody me lidzy me porñee nladzy me: ²⁵ “Lëe Dios bnee kyalnsaak re lon parñee ktelastreaa tsiñee kan meñaa.”

Lëe angly xñee nii lëe Jesús kaly

²⁶ Tsiñee kok xoop mëe nii nak xiñ Sabely, lëe Dios pxaal angly Gabriel tu kyedzy nii lë Nazaret. Galilea ngab kyedzy ko. ²⁷ Leñ kyedzy ko kwo tu kwnaa yeeñ nii pcholë Mariy, aan lëe me pchootiñle par ktsiilña me tu xaa nii lë José. Lo xtiy David sëed José. ²⁸ Lëe angly kwsëeb leñ lidzy me aan lëe angly pkëeptyux me chëb:

—¡Xle Dios lool ni lëe Dios nakni lii!

²⁹ Tsiñee lëe me kon angly, ptsyeb me biñ me xtiits angly, aan nladzy me penak nii pkëeptyux angly me singo. ³⁰ Per lëe angly chëb:

—Mariy, ktsyeebtyoo, por xle Dios lool. ³¹ Lëel kak xiñ aan lëel kap tu mëed nii kcholë Jesús. ³² Tu meñ xñabey kak mëed ko aan Xiñ Dios nii sob kpaá kolë meñ me, ni lëe Dios kaa kso me kak me rey sinak pxusykoltoo me David, ³³ parñee kñabey me lo meñ Israel aan iip kyaldy xkyalwnabey me.

³⁴ Tsigo lëe Mariy chëb lo angly:

—¿Xa kaapaa mëed con bii tusyaa?

³⁵ Lëe angly chëb:

—Lëe Kyalbini Ntson kiid lool, ni lëe xkyalntson Dios nii sob kpaá kyab ladyoo sinak nii nyako tu xkey. Por ngo Xiñ Dios kak mëed nii kaly. ³⁶ Ni wi gaa meñ liidzyoo Sabely kap tu mëed, nikxe nii meñ kol me ni xñee meñ nii chilody kap mëed. Per lëew kok xoop mëe nii noy xiñ me, ³⁷ por par Dios nody tu cos nii kchilody kak.

³⁸ Tsigo lëe Mariy chëb:

—Ña Dios non. Na kuuñtsyeyaa nii kaklastyee Dios. Loxsye ngo lëe angly bi.

Lëe Mariy chikan Sabely

³⁹ Leñ tse go lëenlëdy lëe Mariy si tu kyedzy nii nche nëz kiy Judea. ⁴⁰ Aan tsiñee lëe me ptsiñ lidzy Zacarías, lëe me pkëeptyux Sabely. ⁴¹ Tsi lëe Sabely biñ nii lëe Mariy xkëeptyux, lëe mëed nii so noy me bni leñ styoo me, aan wor go kazh lëe Kyalbini Ntson kwsëeb leñ styoo me. ⁴² Tsigo nguiedzy kwnee me chëb me:

—Ni tu kwnaa karty kuuñlay Dios sinak beeñlay Dioosoo, ni sinak beeñlay Dios xiñoo. ⁴³ ¿Cho nakaa parñee kiid kan xñaa Xiñ Dios naa? ⁴⁴ Por siikñee biñaa nii lëel xkëeptyux, lëe xiñaa ble aan lëe me bni leñ styoon.

⁴⁵ Dichoosoo nii bniladzyoo nii sak cumplir kchë nii në Dios lool.

⁴⁶ Tsigo lëë Mariy chëb:

Tyub styoon xlen lo Dios.

⁴⁷ Ni xle xkyalmbañaa lo Dios nii pteelaa naa.

⁴⁸ Por lëë Dios psooblo naa nii nakaa tu kwnaa ndoladzy, aan destye natse lëë meñ kñë lon dichoosoo.

⁴⁹ Por ndaly kyalnsaak nii no kneetsy Tat Tios lon. Ntson Tat Tios.

⁵⁰ Ni tugak kaa xkëstyoo Dios meñ nii xsoob xtiits me.

⁵¹ Con xkyalwnabey Dios bnitylo me kchë nii nyuuñtsyey meñ nyaa.

⁵² Lëë me kwlii kchë meñ xñabey, ni lëë me blisklaa kchë meñ ndoladzy.

⁵³ Lëë me ptee nii pkiñ lo meñ nii no lyaadzy, aan psonëz me meñ rikw singosy.

⁵⁴ Beeñ me meñ Israel nii ngab lo me yudar, ni psaanlasty me meñ Israel.

⁵⁵ Por singo byaan me tiits chop me pxusykoltoo no Abraham ni xtiy Abraham nii nare kiid.

⁵⁶ Tson mëë kwlës Mariy lo Sabely. Loxsye ngo lëë me sey lidzy me.

Lëë Juan Bautist chaly

⁵⁷ Tsi lëë tse kutsiñ nii lëë xiñ Sabely kaly, lëë me kop tu mëëdpkiy. ⁵⁸ Aan kchësy meñ nii no kex chilidzy me ni meñ lidzy me kutedy lo me porñee xle meñ nii lëë Dios psaladzy me. ⁵⁹ Lëë kwloxo xon kpidz, lëë me kuni mëëd tsobey mëëd, aan kokladzy meñ nii ncholë mëëd Zacarías sinak lë pxosy mëëd. ⁶⁰ Per lëë xñaa mëëd chëb:

—Juan no nii kcholë mëëd.

⁶¹ Tsigo lëë meñ chëb:

—Per ni tu meñ liidzyoo lëdy singo.

⁶² Lëe meñ kwnabtiits lo pxosy mëed con señ, parñee këb xaa dyon xa kcholë mëed. ⁶³ Lëe pxosy mëed kwnab tublë table aan lëe xaa pkëe lo table ko: “Juan kcholë mëed.” Aan kchësy meñ psee. ⁶⁴ Ni wor go kaazhkaa lëe Zacarías pchilo kwnee stub, aan lëe xaa bislo pteedy xaa skizh lo Dios. ⁶⁵ Kchësy meñ nii no kex chilidzy xaa ptsyeb, ni kchë kyedzy nii nche nëz kiy Judea pso cuent meñ nii kok. ⁶⁶ Aan kchësy meñ nii biñ ngo xñee:

—¿Cho lë nii kak mëed re tsi lëe me kroob?
Por nyoo nii lëe Dios nakni me.

Ti nii biily Zacarías

⁶⁷ Lëe Kyalbini Ntson kwsëeb leñ styoo Zacarías aan lëe xaa kwnee nii psyaab Dios styoo xaa, chëb xaa:

⁶⁸ Skizh xDios meñ Israel,
por lëe xaa sëed kteelaa xkyedzy xaa.

⁶⁹ Lo xtiyy David pchoo tu xaa ndaan nii pxaal xaa kteelaa lëe no.

⁷⁰ Penaadle pxaal xaa tiits lo xiprofet xaa chëb xaa

⁷¹ nii lëe xaa kla lëe no lo xaa nii xtilyni lëe no ni lo kchë xaa nii chaklasty kan lëe no.

⁷² Ni nyoo nii pkëstyoo xaa pxusykoltoo no.

Por ngo beëñ xaa cumplir kchë tiits ntson nii kwnee xaa.

⁷³ Lo pxusykoltoo no Abraham chëb xaa

⁷⁴ nii lëe xaa kla lëe no lo xaa nii xtilyni lëe no, parñee ktsyebty no ksoob no xtiits xaa,

⁷⁵ ni ksaan no xtol no ni kpañ no sinak xñabey xaa parñee kchilo kpig no lo xaa tyub nii kpañ no.

⁷⁶ Lëe lii, xiñ xiprofet Dios nii sob kpaal kakoo,
por lii nech lo Dios parñee kwiil nëz nii tedy xaa,

⁷⁷ ni parñee këëboo lo meñ Israel nii lëe Dios ktsily xtol meñ go,

ni lëe xaa kteelaa meñ go lo tol.

⁷⁸ Porñee tir buen xDios no,

por ngo lëe xaa kxaal tu xaa nii klyañ kpaal sinak xlyañ
ngbidz,

⁷⁹ parñee ksaani xaa lo meñ nii ncheno lo nguey,
ni kluuy xaa xa kpig no lo Dios.

⁸⁰ Lëe xaa wiñ go kwroob aan nonsyke xtiits Dios kuni
kik xaa, ni tañ gaa kwyo xaa axte tse nii lëe xaa kwnee lo
meñ Israel.

2

Lëe Jesús chaly

(Mt. 1:18-25)

¹ Leñ tse go lëe xtisy Roma nii pcholë César Augusto
kwnabey ktyop lë meñ nii no kchë kyedzy nii ngab lo xaa.

² Lëe Cirenio xñabey xtañ meñ Siria worñee kwyaas cens
re. ³ Aan no nii kchësy meñ kyey xkyedzy parñee mer
xkyedzy meñ jkab meñ. ⁴ Por ngo lëe José pchoo kyedzy
Nazaret nii ngab Galilea par tsi xaa tu kyedzy nii lë Belén
nii ngab Judea. Kyedzy ko koly rey David ni lo xtiyy gaa rey
David sëed José. ⁵ Lëe xaa kwey kyedzy ko parñee siko jkab
xaa chop xaa Mariy, por lëe xaa merle ktsiilña me ni lëe
gaa me nak xiñle. ⁶ Aan lëetyee Belén nche xaa tsiñee lëe
tse kutsiñ nii lëe xiñ Mariy kaly. ⁷ Siko koly xiñ klo Mariy,
aan loxsys pchal me mëed ladx, lëe me kwtiix mëed laañee
xkyëtuu ma, porñee ptsyoldy me posad.

Lëe angly xñee lo xaa nii xkyënap mëkwxiily

⁸ Kexka chu kyedzy Belén ptseñ bla xaa nii nche nap
xpëkwxiily. ⁹ Aan kolpsye lëe tu xangly Dios ptsiñ lo xaa
ni lëe xbini Dios bibëly lo xaa aan tir ptsyeb xaa. ¹⁰ Per lëe
angly chëb:

—Ktsyebty to, por tiits nii kuuñ kle styoo do ni styoo
kchësy meñ syelynin. ¹¹ Lëe xaa nii këmbës to kiid kteelaa
lëe do koly leñ xkyedzy David natse. Lëe xaa nak Crist nii

xñabey. ¹² Tsiñee kan do tu mëed yeeñ nii nchal ladx nix laañee xkyëtuu ma, lëe do kyeñ nii nli tiits nii niyaa lo do.

¹³ Aan misme wor go lëe tub yox angly byety kpaap par ktee angly skizh lo Dios xñee angly:

¹⁴ ¡Skizh Dios nii sob kpaap!

¡Xtee xaa xkyalnsaak xaa lo kchë meñ nii xleni xaa lo kislyu!

¹⁵ Loxsye byëp angly kpaap, lëe xaa nii xkyënap mëkwxii-ily chëb lo xcombañer:

—Kol tsoo leñ kyedzy Belén tsiin tyon noo nii biidnë Dios lo no.

¹⁶ Lëenlëdy lëe xaa si aan tsiñee ptsiñ xaa, lëe xaa kon Mariy ni José ni lëe xaa kon mëed yeeñ nii nix laañee xkyëtuu ma. ¹⁷ Lëe xaa bitiits nii lëe angly kukëb lo xaa cho nak mëed nii koly. ¹⁸ Aan kchësy meñ psee biñ nii bitiits xaa nii xkyënap mëkwxiiily. ¹⁹ Per lëe Mariy iip bnitylasty Mariy kchë ngo, tugak kwyow styoo me. ²⁰ Lëe xaa nii xkyënap mëkwxiiily bi aan lëe xaa ptee skizh lo Dios porñee kon xaa ni biñ xaa kchë nii chëb angly lo xaa.

Lëe Jesús chobey

²¹ Tse nii ptsiil mëed xmal, lëe mëed kwyobey, aan lëe mëed pcholë Jesús, por destye worñee karty kak xiñ Mariy, lëe angly chëb xa kcholë mëed.

²² Tsiñee lëe Mariy kwte lo kyalsyañ sinak xñabey xley Moisés, lëe me kwey Jerusalén par tsini me Jesús leñ lidzy Dios. ²³ Por leñ kitsy nii kë xley Dios xñee nii kchësy mëedpkiy klo jkab lo Dios. ²⁴ Lëe me kuksakon nii xñabey xley Dios. Lëe ley xñee nii schilo kokon meñ chop ngog o chop kaa palom lo Dios.

²⁵ Tiemp ko kwoy tu xaa nii pcholë Simeón leñ kyedzy Jerusalén. Buen xaa ni psoob xaa xtiits Dios ni kwëmbës kaa xaa nii lëe Dios kteelaa meñ Israel. Kokni Kyalbini

Ntson xaa. ²⁶ Lëë Kyalbini Ntson chëb nii kejty xaa deelñee kandy xaa kiid Crist. ²⁷ Lëë Kyalbini Ntson pxaal Simeón lidzy Dios, aan tsiñee lëë José ni Mariy ptsiñni Jesús par kuuñtsyey xaa nii xñabey ley, ²⁸ lëë Simeón kwteetsy Jesús aan lëë xaa ptee skizh lo Dios chëb xaa:

²⁹ Blaa na, Tat Tios, ketyaa,

por lëën kon nii lëël beeñ cumplir xtiitsoo,

³⁰ ni lëën kon gaa xaa nii kteelaa meñ,

³¹ ni kchësy kaa meñ nii nche lo kislyu kan nii lëë xaa pxaaloo.

³² Lëë xaa ksaani lo meñ sit, ni lëë xaa ksoli meñ Israel.

³³ Lëë pxosy Jesús ni lëë xñaa Jesús psee biñ kchë nii kwnee Simeón. ³⁴ Aan loxsye beeñlay Simeón xaa, lëë Simeón chëb lo Mariy, xñaa Jesús:

—Tsiñee lëë mëed re kñee lo meñ Israel no meñ kpig lo Dios, no gaa meñ ksaan Dios, ni ndaly meñ klëë lo xaa.

³⁵ Singo mod lëë kchë nii xsya styoo meñ kak nyoo. Kchë ngo ktsiñ leñ styool sinak nii nyak tu cuchiy nii kchug xkylambaño.

³⁶⁻³⁷ Kwyo tu kwnaa nii kwnee xtiits Dios. Ñan pcholë me. Xiñ Fanuel nii sëed lo xtiy Aser kok me. Tap kaly ptsiitap iz chap me. Ptsiilña me, per xaktyee kadzy iz pañ tsiil me, aan destye nii kuty tsiil me, ksatyee tse chi me lidzy Dios par kutiitsni me Dios ni no tse chawdy me par kuuñ ksak me Dios. ³⁸ Lëë Ñan ptsiñ mer worñee lëë Simeón nonee aan lëë me pteedy skizh lo Dios ni lëë me chëb lo meñ nii lëë mëed ko kteelaa meñ Israel.

Lëë pxosy Jesús sey Nazaret

³⁹ Loxsye beeñtsyey pxosy Jesús nii xñabey xley Dios, lëë xaa sey par xkyedzy xaa. Nazaret nii ngab Galilea nak xkyedzy xaa. ⁴⁰ Aan siko kwroob Jesús ni siko ptee Dios kyalchak lo xaa ni lëë Dios kokni xaa.

Lëë Jesús chutiitsni maestre

⁴¹ Ksatyee iz chi pxosy Jesús paskw Jerusalén. ⁴² Por ngo, worñee lëë Jesús kop tsiipchop iz, lëë xaa kwey ksa xaa, por singo nak xcostumbre meñ Israel. ⁴³ Tsiñee lëë lni kwtedy, lëë Mariy ni lëë José bi aan byeñdy xaa nii lëë Jesús byaan Jerusalén. ⁴⁴ Nladzy xaa tse sey Jesús lady meñ. Tu kpidz nder kwsë xaa, per tsiñee konsye xaa nii seydy Jesús lady meñ nii xyuumbey xaa, ⁴⁵ lëë xaa bikche sey xaa Jerusalén sikyub xaa Jesús.

⁴⁶ Axte kwloxo tson kpidz, lëë xaa ptsil Jesús leñ lidzy Dios. Lëë Jesús noyutiitsni maestre. ⁴⁷ Aan kchësy meñ psee biñ kchë nii kwnee xaa. ⁴⁸ Tsiñee lëë Jesús ptsil, psee pxosy xaa, aan lëë xña xaa chëb:

—Xiñ, ¿penak nii psaksil lëë noo? Mban pkyëkyuub noo lii.

⁴⁹ Tsigo lëë Jesús chëb:

—¿Penak kwëkyub to naa? ¿Pe nandy to nii mastre precisy kyën tsiñ leñ lidzy Dios?

⁵⁰ Per byeñdy pxosy Jesús penak kwnee xaa singo.

⁵¹ Lëë xaa sey Nazaret ksa xaa, ni lëë Jesús kaa psoob xtiits pxosy, aan bnitylasty xña xaa kchë ngo. Tugak kwyow styoo me. ⁵² Siko kwroob Jesús ni siko kwyo xkyalcheñ xaa aan ble Dios ni ble meñ lo xaa.

3*Lëë Juan xluuy xtiits Dios*

(Mt. 3:1-12; Mr. 1:1-8; Jn. 1:19-28)

¹⁻² Tsiñle iz kok nii nak Tiberio xtisy Roma worñee lëë xiñ Zacarías nii pcholë Juan bislo xluuy xtiits Dios. Lëë Poncio Pilato xñabey xtañ meñ Judea tiemp ko. Lëë Herodes xñabey Galilea, lëë betsy Herodes nii lë Filip xñabey Iturea ni Traconite, lëë Lisantias xñabey xtañ meñ Abilinia, ni lëë Anás ni Caifás nak pxosy nii mastre non.

Tiemp ko lëe Dios kwnee lo Juan tañ. ³ Aan lëe Juan kukëb lo kchë meñ nii no kexka chu kiigwpee Jordán nii no nii ktikche meñ styoo lo Dios ni chobnis meñ, parñee ktsily Dios xtol meñ. ⁴ Lëe Juan nak xaa nii xseety profet Isaías worñee pkëe xaa leñ xlibre xaa:

Son meñ tsiy xaa tsiñee lëe xaa kñee lo meñ tañ, këb xaa: “Kol kxixkwaa nëz nii tedy xaa nii xñabey.

Kol kwii tu nëz tubli.

⁵ Kchësy laañee kë yoo kyaktsë,
ni kchësy laañee sob kiy kyak tubli,
kchësy nëz nii xtee vult kchooli,
ni kchë kyeech nii no lo nëz kyaktsë.

⁶ Ni kchësy meñ kan kiid xaa nii kteelaa meñ.”

⁷ Tsiñee lëe meñ xtsiñ par kchoobnis Juan meñ, lëe xaa xñee lo meñ:

—¡Nak to sinak mëel! ¿Cho në nii lëe do telaa lo kyalntseeb nii kxaal Dios? ⁸ Kol kpañ sinak xñabey Dios parñee kak nyoo nii nli lëe do ptikche styoo do lo Dios. Kak nyaady to nii Abraham nak pxosy to. Por nli xñen schilo kuñ Dios kyo re xiñ Abraham. ⁹ Ni lëe kiib yag kaa tse so mbës parñee chug silu yag nii xkyëdy nex, aan lëew tso lo ki. Singo ktsyool meñ nii xtikchedy styoo lo Dios.

¹⁰ Tsigo lëe meñ chëb:

—Kwnë pe cos kuuñsyey noo.

¹¹ Lëe Juan chëb:

—Deelñee chap to chop nëz ladx, kol ktee tub nëzo lo meñ nii kindy xab. Ni deelñee chap to nii ktyaaw, kol ktee nii kaw meñ nii kindy pe kaw.

¹² Wi bla xaa nii xtop tumi nii xyey Roma big chobnis, aan lëe xaa chëb lo Juan:

—Maestre, lëe nook, ¿pe cos kuuñsyey noo?

¹³ Lëe Juan chëb:

—Kol nab tumi nii nongual kñab to. Ksaksidy to meñ.

¹⁴ Wi bla soldad kwnabtiits lo Juan chëb:
—Aan lëë nook, ¿pe cos kuuñtsyeyee noo?

Lëë Juan chëb:

—Klady to xcheñ meñ, ni ktsebty to meñ, ni jkëëkiydy to meñ deelñee karty pe kuñ meñ. Kol tso conforme nii chazh to.

¹⁵ Kchësy meñ psee biñ nii kwnee Juan, aan nladzy meñ neñdy lëë Juan nak Crist nii no kxaal Dios. ¹⁶ Per lëë Juan chëb lo meñ:

—Nli naa xchoobnis lëë do con nis, per lëë xaa nii kiid tsiñee lëen kpi kchoobnis meñ nii kniladzy xtiits Dios con Kyalbini Ntson, ni lëë xaa ksaksi meñ nii knilasty con ki. Por mastre non xaa lon, ni parñee sinchuñaa kxakaa tuukidy lab xaa xkiiñdyaa. ¹⁷ No xpal xaa ña xaa par kuñ nyë xaa xobxtily ni kwii xaa tixob tublad. Lëë xaa kotsey xobxtily leñ ngoch, per lëë xaa ksaay tixob lo tu ki nii kyuydy.

¹⁸ Ndaly mod kwnee Juan lo meñ worñee bluuy xaa xtiits Dios. ¹⁹ Axte lo rey Herodes kwëntseeb Juan, chëb xaa: “Nody nii tsonil Herodías, por tsiil betsyoo Felip nak me.”

Ni lëdy kaa por ngosy kwëntseeb xaa lo Herodes, sink wi por kchë cos mal nii beeñtsyey Herodeso. ²⁰ Per psaandy Herodes xtol, sink lëew beeñ ktyalyre xaa worñee lëë xaa kwloo Juan skiib.

Lëë Jesús xchobnis
(Mt. 3:13-17; Mr. 1:9-11)

²¹ Wi Jesús kwchobnis worñee no kchoobnis Juan kchësy meñ. Aan mentre noyutiitsni Jesús Dios, lëë kpaabyaly ²² aan lëë xKyalbini Ntson Dios sëed sëeb sinak tu palom byab lady xaa. Ni lëë xaa biñ tsiy tu xaa nii xñee:

—Lii nak xiñaa. Xkëstyoon lii. Naa kwlel.

Pxusykoltoo Jesús
(Mt. 1:1-17)

²³ Kalyptsii iz Jesús worñee lëë xaa bislo xluuy xaa xtiits Dios. Nladzy meñ nii xiñ José kok Jesús. Lëë José nak xiñ Elí, ²⁴ lëë Elí nak xiñ Matat, lëë Matat nak xiñ Leví, lëë Leví nak xiñ Melqui, lëë Melqui nak xiñ Jana, lëë Jana nak xiñ José, ²⁵ lëë José nak xiñ Matatías, lëë Matatías nak xiñ Amós, lëë Amós nak xiñ Nahúm, lëë Nahúm nak xiñ Esli, lëë Esli nak xiñ Nagai, ²⁶ lëë Nagai nak xiñ Maat, lëë Maat nak xiñ Matatías, lëë Matatías nak xiñ Semei, lëë Semei nak xiñ Josec, lëë Josec nak xiñ Judá, ²⁷ lëë Judá nak xiñ Joanán, lëë Joanán nak xiñ Resa, lëë Resa nak xiñ Zorobabel, lëë Zorobabel nak xiñ Salatiel, lëë Salatiel nak xiñ Neri, ²⁸ lëë Neri nak xiñ Melqui, lëë Melqui nak xiñ Adi, lëë Adi nak xiñ Cosam, lëë Cosam nak xiñ Elmadam, lëë Elmadam nak xiñ Er, ²⁹ lëë Er nak xiñ Jesús, lëë Jesús nak xiñ Eliezer, lëë Eliezer nak xiñ Jorim, lëë Jorim nak xiñ Matat, ³⁰ lëë Matat nak xiñ Leví, lëë Leví nak xiñ Simeón, lëë Simeón nak xiñ Judá, lëë Judá nak xiñ José, lëë José nak xiñ Jonam, lëë Jonam nak xiñ Eliaquim, ³¹ lëë Eliaquim nak xiñ Melea, lëë Melea nak xiñ Mena, lëë Mena nak xiñ Matata, lëë Matata nak xiñ Natán, ³² lëë Natán nak xiñ David, lëë David nak xiñ Isaí, lëë Isaí nak xiñ Obed, lëë Obed nak xiñ Booz, lëë Booz nak xiñ Sala, lëë Sala nak xiñ Naasón, ³³ lëë Naasón nak xiñ Aminadab, lëë Aminadab nak xiñ Admin, lëë Admin nak xiñ Arni, lëë Arni nak xiñ Esrom, lëë Esrom nak xiñ Fares, lëë Fares nak xiñ Judá, ³⁴ lëë Judá nak xiñ Jacob, lëë Jacob nak xiñ Isaac, lëë Isaac nak xiñ Abraham, lëë Abraham nak xiñ Taré, lëë Taré nak xiñ Nacor, ³⁵ lëë Nacor nak xiñ Serug, lëë Serug nak xiñ Ragau, lëë Ragau nak xiñ Peleg, lëë Peleg nak xiñ Heber, lëë Heber nak xiñ Sala, ³⁶ lëë Sala nak xiñ Cainán, lëë Cainán nak xiñ Arfaxad, lëë Arfaxad nak xiñ Sem, lëë Sem nak xiñ Noé, lëë Noé nak xiñ Lamec, ³⁷ lëë Lamec nak xiñ Matusalén, lëë Matusalén nak xiñ Enoc, lëë Enoc nak xiñ Jared, lëë Jared nak xiñ Mahalaleel, lëë Mahalaleel nak xiñ

Cainán, ³⁸ lëë Cainán nak xiñ Enós, lëë Enós nak xiñ Set, lëë Set nak xiñ Adán, aan lëë Adán nak xiñ Dios.

4

Lëë Jesús chak preb

(Mt. 4:1-11; Mr. 1:12-13)

¹ Loxsye kwsëëb Kyalbini Ntson leñ styoo Jesús, lëë xaa bi chu kiigwpee Jordán, aan lëë Kyalbini kuni xaa tañ.

² Aan ksa choow kpidez nii kwyo xaa tañ go pkaal xaatox xaa. Ni tu pe tawdy xaa. Por ngo, tsiñee lëë xaa kwlaañ,

³ lëë xaatox chëb lo xaa:

—Deelñee nli Xiñ Dios nakoo, kwnabey nii kyak kyo nii nche ske kyaxtily.

⁴ Per lëë Jesús chëb:

—Leñ kitsy nii kë xtiits Dios xñee: “Lëdy nonsy kyaxtily kaw meñ parñee kpañ meñ.”

⁵ Loxsye ngo lëë xaatox kuni Jesús tu kik kiy aan ketyle bluuy xaa kchë kyedzy nii nche lo kislyu lo Jesús, ⁶ aan lëë xaa chëb:

—Snetsyaa kchë kyedzy ni cos non nii no lo kislyu lool, por lëë Dios bneetsyo lon aan lëëw ktedyaa lo xaa nii klyañ styoon. ⁷ Deelñee soxiboo lon, lëëw knetsyaa lool.

⁸ Tsigo lëë Jesús chëb:

—Leñ kitsy nii kë xtiits Dios xñee: “Psoxib lo Dios nii xñabey lii ni xtiits sye xaa psoob.”

⁹ Lëë xaatox kuni xaa leñ kyedzy Jerusalén, aan lëë xaatox blëp xaa kik lidzy Dios laañee mastre klaa, ni lëë xaatox chëb lo xaa:

—Deelñee Xiñ Dios nakoo, kwyas nu, ¹⁰ por leñ xkitsy Dios xñee: “Lëë Dios kxaal xangly kakni lii. ¹¹ Lëë angly kñaasy lii con ña, parñee lasty kyo niyoo.”

¹² Tsigo lëë Jesús chëb:

—Leñ xkitsyak Dios xñee: “Kuñdyoo Dios nii xñabey lii preb.”

¹³ Tsiñee konsye xaatox nii chilodre kuñ xaa Jesús preb, lëë xaa psaan Jesús tu tiemp.

Lëë Jesús xtsiñ xtañ meñ Galilea

(Mt. 4:12-17; Mr. 1:14-15)

¹⁴ No Kyalbini Ntson leñ styoo Jesús, lëë xaa ptsiñ Galilea, aan tyub tañ go xseety meñ xaa. ¹⁵ Kchë ktoo nii kwtedy xaa bluuy xaa xtiits Dios, ni kchë gaa meñ kwyo xfavor xaa.

Psaldy meñ Nazaret Jesús

(Mt. 13:53-58; Mr. 6:1-6)

¹⁶ Lëë Jesús kwey Nazaret. Kyedzy ko kwroob xaa. Aan lëë xaa kwey ktoo tse nii xiladzy meñ Israel, por wal nii singo nak xcostumbre xaa, ni lëë xaa kwsoli par klab xaa kitsy nii kë xtiits Dios. ¹⁷ Lëë xaa kwnaasy kitsy nii pkëë profet Isaías aan lëë xaa byub laañee xñee:

¹⁸ Lëë xKyalbini Ntson Dios nakni naa, por lëë xaa kwle naa par kanin xtiits xaa lo meñ mban. Lëë xaa pxaal naa kaklaan xaa nii no skiib, ni kxalyaa lo meñ nii chandy, ni kchoobladyaa styoo meñ nii no kyalnë.

¹⁹ Ni lëën syely këp lo meñ nii lëë wor kutsiñ nii lëë Dios kteelaa meñ.

²⁰ Loxsye ptse Jesús libre, lëew pko xaa ña xaa nii xkyë tsiñ leñ ktoo aan lëë xaa kwsob. Kchë meñ nii nche siko buy lo xaa. ²¹ Tsigo lëë xaa chëb lo meñ:

—Misme natse lëë kchë nii blabaa lo do kok cumplir.

²² Kchë meñ kwyo xfavor Jesús ni kchë meñ psee biñ kchë tiits ngui nii kwnee Jesús. Aan xñee meñ:

—¿Pe lëdy lëë xiñ José ngue nayak?

²³ Tsigo lëë Jesús chëb:

—Neñdy snë do tiits re lon: “Doctor, beeñ lii rmedy.”
Ni snë do lon: “Kchësy nii ptsyon noo beeñtsyeyoo leñ kyedzy Capernaum, beeñtsyeyo xkyedzyoo.”

²⁴ Ni lëe gak xaa chëb:

—Laañee xkaatyee xsal meñ tu profet, per deelñee meñ xkyedzy meñ nak profet, xsaldy meñ xaa. ²⁵ Nli xñen nii ndaly kwnaa viud kwyo Israel xtiemp profet Elías worñee byabty kyo tson iz grol, aan tyub tañ go kwyo kpiñ. ²⁶ Per ni tu lo kwnaa viud nii no Israel pxaaldy Dios Elías, sink lëe xaa pxaal Dios lo tu kwnaa Sarepta nii ngab Sidón. ²⁷ Singo gak xtiemp profet Eliseo ndaly xaa nii byodz lady kwyo Israel, per ni tu xaa byakty. Xaktyee tu xaa Siria nii pcholë Naamán byak.

²⁸ Tsiñee lëe kchësy meñ nii no leñ ktoo biñ ngo, per nli busy blëe meñ lo xaa. ²⁹ Aan lëe meñ kwlii xaa kyedzy. Kuni meñ xaa tu kik kiy klaa parñee kchon meñ xaa siko. Chex kiy go nche kyedzy. ³⁰ Per lëe Jesús kwtedy lady meñ aan lëe xaa si.

Xaa nii kwyo kyalbini mal styoo

(Mr. 1:21-28)

³¹ Lëe Jesús kwey Capernaum nii ngab Galilea, aan tsi lëe tse nii xiladzy meñ lo tsiñ kol, lëe xaa bluuy xtiits Dios lo meñ. ³² Psee meñ biñ kchë nii bluuy xaa, porñee si xñee xaa xñabey xñee xaa.

³³ Aan lëe tu mguiy nii no tu kyalbini mal leñ styoo no leñ ktoo. Lëe xaa kwchuptsyë chëb xaa:

³⁴ —Psaan noo. ¿Penak xkaaloo lëe noo, Jesús Nazaret? ¿Pe sëed knitylool lëe noo yak? Xyuumbeyaa lii ni nanaa nii lii nak Xiñ Ntson Dios.

³⁵ Tsigo lëe Jesús kwëntseeb lo kyalbini mal go, chëb xaa:

—¡Psuugw chuwoo aan psaan mguiy gue!

Lëe kyalbini mal go pchon mguiy go lyu, aan lëew pchoo. Ni tu pe beeñdyo mguiy go. ³⁶ Kchësy meñ ptsyeb aan xñee meñ:

—¿Xa nak kchë cos re? ;Axe lo kyalbini mal xñabey xaa re aan lëew xchoo!

³⁷ Aan tyub tañ go masyke lë Jesús xseety meñ.

Lëë Jesús chuuñ kyak xñaatsaap Simoñ

(Mt. 8:14-15; Mr. 1:29-31)

³⁸ Tsi lëë Jesús pchoo ktoo, lëë xaa kwey lidzy Simoñ, aan lëë xñaatsaap Simoñ xsyakñë, no me xlyëë. Aan lëë xaa chëbo lo Jesús. ³⁹ Lëë Jesús kwxinchuñ buy lo me aan loxsye kwëntseeb xaa lo xlyëë, lëew pchoo ni lëë gaa me kuxche beeñlo me nii taw xaa.

Ndaly meñ xsyakñë byak

(Mt. 8:16-17; Mr. 1:32-34)

⁴⁰ Tsiñee lëë ngbidz kwyaasy, lëë meñ kuni kchëlo xaa xsyakñë lo Jesús, aan lëë xaa pxob ña xaa kik kchë meñ go, ni kchë gaa meñ go byak. ⁴¹ Ni ndaly leñ styoo meñ nii nche siko pchoo kyalbini mal nii chuptyë, xñee:

—Lii nak Xiñ Dios.

Per lëë Jesús kwëntseeb lo kyalbini mal go. Blaady xaa nyeew, porñee nan kchë kyalbini mal go nii lëë Jesús nak Crist nii no kiid.

Lëë Jesús xluuy xtiits Dios leñ ktoo

(Mr. 1:35-39)

⁴² Tsiñee lëë lyu byaani, lëë Jesús kwey tublad chu kyedzy laañee ni tu cho kindy. Per lëë meñ kukyub xaa, aan lëë xaa ptsil lo meñ. Kokladzy meñ ngwëes meñ xaa parñee mbidy xaa, ⁴³ per lëë xaa chëb:

—No nii kateedyaa stubla kyedzy par kluyaa xa nak xkyalwnabey Dios, por par ngo syelyaa.

⁴⁴ Singo kwtedy Jesús xtañ meñ Judea xluuy xaa xtiits Dios kchë leñ ktoo.

5

Xaa nii kwnaasy ndaly mël

(Mt. 4:18-22; Mr. 1:16-20)

¹ Tu vuelt lëë Jesús so chu nistoo nii lë Genesaret, aan singootyee xtaagw kchësy meñ nii chakladzy kon xtiits Dios. ² Lëë Jesús kon nii lëë chop barkw nche nlety chu nis, porñee lëë xpixwano no kiib kyex nii xkaa mël. ³ Lëë Jesús kwyëp leñ tu barkw nii nak xcheñ Simoñ, aan lëë xaa kwnabey kwsosit barkw chu nis. Loxsye ngo lëë xaa kwsob leñ barkw aan lëë xaa bluuy xtiits Dios lo meñ. ⁴ Tsiñee lëë xaa lox kwnee lo meñ, lëë xaa chëb lo Simoñ:

—Kuni barkw laañee nxity, aan kol kchon xkyex to par kñaasy to mël.

⁵ Tsigo lëë Simoñ chëb:

—Maestre, tyub kyool pkyëë noo tsiin, aan bñaasty noo mël. Per ya ke nii lii dyon xñeew, lëen kchon kyex lo nis.

⁶ Tsiñee lëë xaa pchon kyex, per nii ndaly mël busy pkaa, axte pchos xkyex xaa. ⁷ Por ngo lëë xaa kwloo señ lo xcombañer xaa nii no stu leñ barkw parñee kuñ xaa go xaa yudar. Lëë xaa go kwey aan chop xbarkw xaa byaktsë axte xkiitsyo lo nis. ⁸ Tsiñee lëë Simoñ Pedre kon kchë ngo, lëë xaa psoxib lo Jesús aan lëë xaa chëb:

—Psaan naa, xey, por tu ngoptol nakaa.

⁹ Singo chëb Simoñ porñee ptsyeb xaa ksa xaa meñ nii kon kchë mël nii kwnaasy xaa. ¹⁰ Ni wi gaa Santiagw ni Juan ptsyeb. Xiñ Zebedeo nak xaa chop xaa. Ksa xaa Simoñ xkyë tsiin. Per lëë Jesús chëb lo Simoñ:

—Ktsyeebtyoo. Por destye natse kñaastroo mël, sink lëel kluuy xtitsaa lo meñ.

¹¹ Loxsye psotsey xaa barkw chu nis, nche gak kchë xtsiin xaa, lëë xaa sinal Jesús.

Lëë Jesús chuuñ kyak tu xaa xsyakñë

(Mt. 8:1-4; Mr. 1:40-45)

¹² Tu tse lëë Jesús so tu leñ kyedzy, tsiñee lëë tu xaa xsyakñë nii xyodz lady ptsiñ. Lëë xaa psoxib ni lëë xaa pkiitsy kë lyu kon xaa Jesús, aan lëë xaa chëb:

—Xey, pe nëëdyoo beëñ kyak naa.

¹³ Lëë Jesús pxob ña kik xaa chëb:

—Chakladzyaa nii kyakoo. Byak.

Wor go kash lëë xaa nii xyodz lady ko byak. ¹⁴ Aan lëë Jesús chëb kash lo xaa:

—Ni tu cho lo këëbtylo, sink byey aan kwey lo pxosy. Kuksakon nii xñabey xley Moisés parñee kaknan kchësy meñ nii lëël byak.

¹⁵ Sisi gaa tse lëë meñ nii chon nii chuuñtsyey Jesús xtyaly, ni lëë meñ chijkëëtyag xtiits xaa, ni lëë meñ chi par kuuñ kyak xaa meñ. ¹⁶ Per ndaly vuilt xchooxso Jesús par kutiitsni xaa Dios laañee kindy meñ.

Lëë tu xaa xsyakñë xyak

(Mt. 9:1-8; Mr. 2:1-12)

¹⁷ Lëë stu tse lëë bla xaa fariseo ni bla maestre ley nii sëëd nëz xtañ meñ Galilea, ni Judea ni Jerusalén kusob laañee no kluuy Jesús xtiits Dios. Lëë Dios nakni Jesús. Por ngo chuuñ kyak xaa xaa xsyakñë. ¹⁸ Siko kuni meñ tu xaa xsyakñë nii kë yag lo xaa. Tyub lady xaa xsyakñë go kutoo. Kokladzy meñ nsyëëbni meñ xaa leñ yu par kix meñ xaa lo Jesús. ¹⁹ Per pchilody ndyedyni meñ xaa, porñee singootyee ndaly meñ nche. Por ngo lëë xaa kwyëp kik yu, aan lëë xaa kwtob bla tej, aan nëz laa nyaly go blity xaa xaa xsyakñë go par ktsiñ xaa lo Jesús. ²⁰ Tsiñee lëë Jesús kon nii xnildazy meñ nii ptsiñni xaa xsyakñë go nii lëësy Jesús chuuñ kyak meñ xsyakñë, lëë Jesús chëb lo xaa xsyakñë:

—Xiñ, lëë kchë xtoloobily.

²¹ Tsigo nladzy maestre ley ni xaa fariseo: “¿Cho nak xaa gue nii xko xaa falt lo Dios? Dios sye xtsily xtol meñ.”

²² Per lëë Jesús byeñ kchë nii no ksya styoo xaa go aan lëë xaa chëb:

—¿Penak nii xsya tol do? ²³ Schilo këpaa lo meñ xsyaknë: “Lëë kchë xtoloo bily”, ni schilo këpaa: “Kuxche aan kwsë”, per ¿chow dyon mastre ngan? ²⁴ Per lëën kluy lo do gaanoo nii lëë nguuy nii pxaal Dios lo kislyu kwaa tiitspey parñee ktsily xaa xtol meñ.

Loxsye ngo lëë xaa chëb lo xaa nii kutoo go:

—Lool xñen, kuxche, blis xtal aan byey liidzyoo.

²⁵ Wor go kazh xña lo meñ lëë xaa nii kutoo go kuxche, lëë xaa blis xta xaa, aan lëë xaa sey lidzy xaa, xtee xaa skizh lo Dios. ²⁶ Kchësy meñ nii nche siko psee kon nii beeñtsyey Jesús, aan lëë meñ ptee skizh lo Dios xñee meñ:

—Tu kyalntson nrri ptyon no natse.

Lëë Jesús xkwetsy Leví

(Mt. 9:9-13; Mr. 2:13-17)

²⁷ Loxsye ngo lëë Jesús bi siko, aan lëë xaa kon tu xaa nii xtop tumi nii xyey Roma. Leví pcholë xaa go. Lëë xaa sob laañee chikni meñ tumi. Lëë Jesús chëb lo xaa:

—Tënal naa.

²⁸ Lëë Leví kuso, aan nche gak kchë xtsiñ xaa, lëë xaa sinal Jesús.

²⁹ Lëë Leví beeñlo tu niskwaan par Jesús. Aan ndaly xaa nii xtop tumi nii xyey Roma ni stubla meñ kwsob kwi Jesús. ³⁰ Por ngo lëë xaa fariseo ni lëë maestre ley bislo kwneenë xpëëdscuel Jesús, chëb xaa:

—¿Penak nii chawni do ni chini do ksa do xaa nii xtop tumi nii xyey Roma ni meñ ngoptol?

³¹ Tsigo lëë Jesús kwëb chëb:

—Xkiiñdy meñ nii ndaan xaa nii chuñ rmedy, sink meñ xsyaknë xkiiñ xaa nii chuñ rmedy. ³² Syely kyubtyaa meñ

buen, sink lëen syely kyub meñ nii no xtol parñee kpikche styoo meñ go lo Dios.

Ndaly nii bitiits Jesús lo meñ

(Mt. 9:14-17; Mr. 2:18-22)

³³ Tsigo lëe meñ chëb lo Jesús:

—Kchësy xaa nii no xlad Juan gon ni xaa nii no xlad xaa fariseo chawdy xaa par kuuñ ksak xaa Dios, per lëe xpëedscueeloo masyke wagw no xaa.

³⁴ Lëe Jesús chëb:

—¿Pe mod lika nayak ksaan xaa nii chi tu kyalwtsiilña xkyon par kteenë xaa deelñee bii nche xaa nii ptsiilña?

³⁵ Per sitsiñ tse nii lëe xaa ptsiilña kpi. Tsigolye nagon schilo ksaan meñ wagw par tso kyalnë meñ.

³⁶ Lëe gak Jesús bitiits nrii lo meñ, chëb xaa:

—Ni tu cho xchugty tublë xab kub par kyëtë tu ladx yoox, por deelñee kchug meñ xab kub, lëew xiñ, ni xtsiildy kaa ladx yoox nii kyëtëw ladx kub. ³⁷ Ni xtyëedy kaa nip kub leñ tu kyeg kidy nii kwyoxle, por lëe nip kub xchos kyeg yoox, aan lëew xiñ chopo. ³⁸ Por ngo no nii ktyëe nip kub leñ kyeg kub. ³⁹ Ni ni tu cho chidy nip kub loxsye xtyoow nip nii pyexle, por kchë meñ xñee nii mastre nizh nip nii pyexle.

6

Lëe xpëedscuel Jesús xchoow xobxtily tse nii chakty tsiñ

(Mt. 12:1-8; Mr. 2:23-28)

¹ Lëe Jesús sitedy tu lo kwaakon tse nii xiladzy meñ lo tsiñ. Aan lëe xpëedscuel xaa pchoow xobxtily parñee kwii xaa xobxtily kaw xaa. ² Per lëe bla xaa fariseo chëb lo xaa:

—¿Penak nii chuuñtsyey do tu cos nii nongualdy kak tse nii xiladzy meñ lo tsiñ?

³ Tsigo lëe Jesús kwëb chëb:

—¿Pe karty klab to kitsy nii xñee xa beeñtsyey rey David ksa xcombañer xaa worñee kwlaañ xaa? ⁴ Lëe xaa gon kwsëeb leñ lidzy Dios, aan lëe xaa taw kyaxtily nii nak lay ksa xcombañer xaa, nikxe nii nonsy pxosy nonguial kaw kyaxtily go.

⁵ Ni lëe gak Jesús chëb:

—Lëe mguiy nii pxaal Dios xñabey lo tse nii xiladzy meñ lo tsiin.

Mguiy nii mbañdy ña

(Mt. 12:9-14; Mr. 3:1-6)

⁶ Lëe stu tse nii xiladzy meñ lo tsiin, lëe Jesús kukluuy xtiits Dios lo meñ leñ ktoo, aan lëetyee lëe tu xaa xsyaknë nii mbañdy ñali no leñ ktoo. ⁷ Ni lëe maestre ley gaa ni lëe xaa fariseo nche kleetsy dyon pe syuun kyak Jesús xaa tse nii xiladzy meñ lo tsiin, parñee tso pe cos jkëeki y xaa Jesús. ⁸ Per como nan Jesús pe cos no kik xaa go, lëe xaa chëb lo xaa nii mbañdy ña:

—Kuso aan kwso groltyee nu.

Lëe xaa xsyaknë go kwsoli. ⁹ Loxsye ngo lëe Jesús chëb lo meñ:

—Kol në dyon pe nonguial kak buen tse nii xiladzy meñ lo tsiin, ote nonguial yak kak mal. ¿Pe nonguial dyon klaa no kety tu meñ, ote nonguial yak kteelaa no meñ?

¹⁰ Lëe xaa buy lo kchë meñ nii nche siko, aan lëe xaa chëb lo xaa xsyaknë go:

—Ptsiily ñal.

Lëe xaa xsyaknë go psoob xtiits xaa, aan lëe ña xaa byaktsey. ¹¹ Per no xaa nii tir blëe, aan lëe xaa bislo bitiits xaa dyon xa ksaksi xaa Jesús.

Lëe Jesús xkwe xaa nii kak apostle

(Mt. 10:1-4; Mr. 3:13-19)

¹² Misme gak leñ tse go lëë Jesús kwey tu kiy, aan tyub kyool bitiitsni xaa Dios. ¹³ Tsiñee lëë lyu byaani, lëë xaa kwtsyetsy kchë xpëedscuel xaa, aan lëë xaa kwle tsiipchop xaa nii kak apostle. ¹⁴ Lëë lë ksa xaa nii kwle xaa nrii: Simoñ, xaa nii kwloolë xaa Pedre, ni Ndresy betsy Simoñ, ni Santiagw, ni Juan, ni Felip, ni Bartolomé, ¹⁵ ni Mateo, ni Max, ni Santiagw xiñ Alfeo, ni Simoñ nii kwyo lady tub tiyy xaa nii pcholë Cananista, ¹⁶ ni Judas betsy Santiagw, ni Judas Iscariote, xaa nii pko Jesús ña xaa xñabey.

Ndaly meñ xsyakñë xyak

(Mt. 4:23-25)

¹⁷ Lëë Jesús byety kiy ksa apostle, aan lëë xaa kwlës tu lo letsy. Ndaly meñ nii no xlad xaa ptsiñ siko ni ndaly meñ Judea, ni meñ Jerusalén ni ndaly meñ nii no tyub chu nistoo nii lë Tiro ni Sidón ptsiñ. Kchësy meñ go kwey par jkëëtyag meñ go nii xluuy Jesús ni parñee kuñ xaa meñ go rmedy. ¹⁸ Beeñ kyak xaa kchë meñ nii no ksaksi kyalbini mal. ¹⁹ Kchë meñ kokladzy nsyëñ Jesús, porñee byeñ meñ nii lëë Dios ptee kyalwnabey lo xaa par kuuñ kyak xaa kchë meñ xsyakñë.

Kyalwle ni kyalñë

(Mt. 5:1-12)

²⁰ Lëë Jesús buy lo xpëedscuel aan lëë xaa chëb:

—Dichos to nii prob to, por lëë do sëëb laañee xñabey Dios.

²¹ 'Dichos to nii kindy pe kaw do nina, porque sitsiñ tse nii lëë do kyëly.

'Dichos to nii choon do nina, porque sitsiñ tse nii lëë do kxidzy.

²² 'Dichos to tsiñee kaklasty meñ kan meñ do, ni tsiñee kwii meñ do kyedzy, ni tsiñee kotsyetsy meñ do, ni tsiñee kpixladzy meñ kan do sinak nii nyak to tu xaa mal porñee

xsoob to xtiits mguiy nii pxaal Dios. ²³ Kol kle ni kol ko nguiool styoo do tse nii ktsyool do kchë ngo, por lëë Dios kizh lëë do tsiñee ktsiñ do kpa. Ni siñee xsaksi gak meñ lëë do psaksi pxosy meñ kchë profet nii biid penaadle.

²⁴ 'Chooksye lëë doy nii nak to rikw, por lëë do kwaan nii no jkaa do.

²⁵ 'Chooksye lëë doy nii xlyaañdy to nina, por so tse nii lëë do tedy kpiñ.

'Chooksye lëë doy nii xidzy to nina, por so tse nii lëë do koon por kyalnë.

²⁶ 'Chooksye lëë doy tsiñee xlisklaa meñ do, por singo gak blisklaa pxusykoltoo meñ kchë profet wnee xuuy nii biid penaadle.

Kyalwkëstyoo

(Mt. 5:38-48; 7:12)

²⁷ 'Per lëën xñe lo do, kchësy to siñee xkëëtyag to xtitsaa, nii jkëstyoo do meñ nii xlëë lo do, ni kuñ do kyalbuen lo meñ nii chaklasty kan lëë do. ²⁸ Kol ktikche tiits buen lo meñ nii xkyë lo do, ni kol nab nii kakni Dios meñ nii xkotsyetsy lëë do. ²⁹ Deelñee kiswee meñ tublad kwesyoo, wi stublado ptee kiswee meñ. Ni deelñee no cho chakladzy kla xchakeetoo, blaa koy xaa wi xmaankwoo. ³⁰ Ni deelñee kñab meñ tu cos lool, ptedyo. Ni deelñee kla meñ tu cos lool, kuuñkiydylo. ³¹ Kol kan meñ sinak chakladzy to kan meñ do.

³² 'Deelñee xaktyee meñ nii xkëstyoo gak lëë do xkëstyoo do, pa nondyo. Por singo gak chuuñtsyey kchë meñ ngoptol. ³³ Ni deelñee xaktyee gak lo meñ nii buen lo do chuñ do kyalbuen, pa nondyo. Por singo gak chuuñtsyey meñ ngoptol. ³⁴ Deelñee xaktyee lo meñ nii xyeñ do schilo kizh xkutiñ do, pa nondyo. Por singo chuuñtsyey meñ ngoptol. Tsiñee xkutiñ xaa tu cos, xkyëmbës xaa

ktikche meñ favor go. ³⁵ No nii jkëstyoo do meñ nii xlëe lo do, ni no nii kuñ do buen. Ni no nii kutiñ do cos, per kyëmbësty to nii ktikche meñ favor go lo do, tsiin nroobre nii jkaa do lo Dios nii sob kpaas ni lëe gaa to kak xiñ xaa. Buen xaa, lëe xaa chakni meñ nii xsakty styoo ni meñ mal. ³⁶ Kol jkëstyoo meñ sinak nii xkëstyoo Tat Tios lëe do.

Jkëëkiydy to meñ
(Mt. 7:1-5)

³⁷ Kseejty to meñ tsiin kseejty Dios lëe do, ni jkëëkiydy to parnee jkëëkiydy Dios to. Kol knityladzy falt nii xko meñ lo do tsiin ktsily Dios xtol do. ³⁸ Kol kteedy nii jkiñ meñ tsiin knee Dios nii jkiñ do. Lëe xaa ktiix nii kneetsy xaa lo do aan axte kpixo chu medid. Sinak nii xtiixak to nii xtee do lo xcombañer do ktiix Dios nii kneetsy xaa lo do.

³⁹ Aan lëe gak Jesús bitiits nrii chëb:

—¿Pe schilo nawen kluuy xaa ni xñady lo nöz lo stu xaa nii chandy? ¿Pe lëdy nayak sikyab xaa leñ tu kyeech chop xaa? ⁴⁰ Mastre chak maestre lo mëedscuel, per tsi lëe mëedscuel lox xseedy, lëe xaa chak sinak chak xmaestre xaa.

⁴¹ ¿Penak xseel chanoo tublë kizh wiñ nii no lo betsyoo, aan xyeñdyoo nii mastre ngol tublë yag nii no lool? ⁴² ¿Xa kchilo këëboo lo betsyoo: “Kwlës dyon, beetsy, kwinqizh wiñ nii no lool”, deelñee xyeñdyoo nii mastre ngol yag nii no lool? Kseedyoo meñ, sink klo kwlii yag ngol nii no lool, tsiin kchilo kanoo par kwiil kizh wiñ nii no lo betsyoo.

Por xnex yag kyuumbey meño
(Mt. 7:17-20; 12:34-35)

⁴³ Xkyëdy nex byodz lo yag buen, ni kyëdy nex buen lo yag nii buendy. ⁴⁴ Por xnex yag xyuumbey meñ yag. Xkyëdy yegw lo yakitsy, ni xkyëdy uv lo sars. ⁴⁵ Tiits buen

xñee xaa nii buen no styoo xaa, per lëe xaa mal, tiits mal xñee xaa, porñee mal no styoo xaa. Ni kchë gaa nii no leñ styoo meñ xchoo chuw meñ.

Xaa nii xsoob tiits ni xaa nii xsoobtyo

(Mt. 7:24-27)

⁴⁶ ¿Penak xñee do nii naa nak xaa nii xñabey lo do, aan chuuñtsyeydy to nii xñen? ⁴⁷ Lëen kniy cho nak sinak meñ nii xkëetyag xtitsaa ni chuuñtsyey nii xñen. ⁴⁸ Nak meñ go sinak tu xaa nii kwteeñ nxity lo kyo par tsaalidzy. Aan tsiñee lëe nis kok naal kiigwpee, lëe nis kutsib axte chilidzy xaa, per beeñ kxisty niso, porñee tsiitsy sobo. ⁴⁹ Per lëe meñ nii xkëetyag xtitsaa aan chuuñtsyeydyo nak meñ go sinak tu xaa nii psaa lidzy nëb lo lyu aan kwteeñdy xaa. Aan tsiñee lëe nis kok naal kiigwpee, lëe nis kutsib axte chilidzy xaa, lëe nis pchon lidzy xaa aan kakhka kwnitylow.

7

Lëe Jesús chuuñ kyak xmos soldad

(Mt. 8:5-13)

¹ Loxsye kwnee Jesús lo meñ, lëe xaa sey Capernaum. ² Siko kwyo tu xaa nii xñabey lo tubtsoon soldad Roma, aan lëe tu xmos xaa kwxaaknë. Tir xkëestyoo xaa mos ko, per lëe mos no nëz kyalkuty. ³ Tsiñee lëe xaa biñ nii lëe meñ xsocuent nii chuuñtsyey Jesús, lëe xaa pxaal bla xaa kol nii xñabey lo meñ Israel sinab nii tsikuuñ kyak Jesús xmos xaa. ⁴ Lëe xaa kol go kwey aan lëe xaa kwnab nii tsi Jesús, chëb xaa:

—Chigal nii kuñoo soldad xñabey re yudar, ⁵ por xkëestyoo xaa meñ xkyedzy noo. Lëe xaa psaa xiktoo noo.

⁶ Lëe Jesús sinal, per tsiñee lëe xaa ptsiñ kex chilidzy soldad nii xñabey, lëe soldad pxaal bla xamigw kukëb lo xaa:

—Ko tsiĩndyaa lool, por cho naktyaa parñee sēẽboo leñ lidzyaa. ⁷ Por ngo nii byaxtyaa nyelyaa yuubaa lool. Pxaal tiits parñee kyak xmosaa. ⁸ Por deel naa no xaa nii mastre xñabey lon, lēẽ naa lo soldad xñabeyaa. Tsiñee xalaa tu xaa mandad chi xaa. Tsiñee xkwetsy kaan tu xaa chiid xaa. Singo gak xmosaa tsiñee xñabeyaa nii kuuñtsyey xaa tu cos, chuuñtsyey xaaw.

⁹ Psee Jesús biñ ngo, aan lēẽ xaa chēb lo meñ nii nal xitsy xaa:

—Nli xñen nii karty kanaa tu meñ Israel nii kniladzy Dios tyub styoo sinak xniladzy xaa re.

¹⁰ Tsiñee lēẽ xaa nii kunee lo Jesús ptsiñ chu yu, lēẽ mos nii xsyaknē tselye byak.

Lēẽ Jesús chuuñ kpañ xiñ tu kwnaa viud

¹¹ Loxsye ngo lēẽ Jesús si tu kyedzy nii lē Naín ksa xpēẽdscuel aan ndaly meñ kunal xaa. ¹² Tsiñee lēẽ xaa ptsiñ kex chu kyedzy, lēẽ xaa kon nii lēẽ meñ sijkeetsy tu xiñgan tu kwnaa viud. Mēẽd tusy kok xaa wiñ go lo xña, aan singootyee ndaly meñ sinal me wkeetsy. ¹³ Lēẽ Jesús pkēstyoo kwnaa go aan lēẽ xaa chēb lo me:

—Koondyoo.

¹⁴ Lēẽ xaa big kwseñ xaa chu yaglan, aan lēẽ xaa nii nxob yaño kwche tse. Loxsye ngo lēẽ xaa chēb lo mēẽd kuty ko:

—Xaa wiñ, lool xñen, ¡kuxche!

¹⁵ Lēẽ xaa wiñ nii kuty ko kwsobli ni lēẽ xaa kwnee, aan lēẽ Jesús psaan xaa lo xña xaa. ¹⁶ Kchēsye meñ nii kon ngo psee ni ptee skizh lo Dios, xñee:

—Lēẽ tu profet kwlañche lo no, ni lēẽ Dios sēẽd kuñ meñ yudar.

¹⁷ Aan tyub Judea ni kchē kyedzy nii nche nēz tañ go bitiits meñ nii beeñtsyey Jesús.

*Meñ nii chini xtiits Juan Bautist
(Mt. 11:2-19)*

¹⁸ Lëë xpëëdsuel Juan bitiits kchë ngo lo Juan. Por ngo lëë Juan kwtsyetsy chop xpëëdsuel, ¹⁹ aan lëë Juan pxaal xaa lo Jesús par kñabtiits xaa dyon pe lëë Jesús nak xaa nii kxaal Dios, ote no nii yak bii kyëmbës xaa. ²⁰ Lëë xaa nii pxaal Juan chëb lo Jesús:

—Lëë Juan Bautist pxaal lëë noo par kñabtiits noo dyon pe lii nak xaa nii kxaal Dios, ote no nii yak bii kyëmbëës noo.

²¹ Wor go kazh lëë Jesús beeñ kyak ndaly meñ xsyaknë ni lëë xaa beeñ kyak meñ nii no kyalbini mal leñ styoo ni meñ nii xñady lo.

²² Tsigo lëë xaa chëb lo xpëëdsuel Juan:

—Kol kyey, aan kol kutiits kchë nii kon do ni biñ do lo Juan. Kol këb nii lëë meñ nii xñady lo chan, ni lëë meñ nii në niy xsyë, ni lëë meñ nii xyodz lady xyak, ni lëë meñ nii xkwaat chon, ni lëë meñ kuty xpañ, ni lëë kchë meñ nii ni tu pe chapy xkëëtyag xtiits Dios. ²³ Ni kol këb: Dichos meñ nii jkandy kik kan naa.

²⁴ Tsiñee lëë xpëëdsuel Juan bi, lëë Jesús bitiits lo meñ cho nak Juan, chëb xaa:

—¿Pe cos kukuy do dyon worñee kwey do tañ? ¿Pe kukuy do tublë kizh nii nëz re nëz rek xni me? ²⁵ Aan deelñee kukuydy to ngo, ¿pe cos kukuy do? ¿Pe kukuy do tu xaa nii nakw ladx non yak? Por nan do gon nii lidzy sye rey no xaa nii nakw ladx non ni xaa nii mbëë mbañ.

²⁶ Kol në dyon pe cos kukuy do. ¿Pe kukuy do tu profet yak? Deelñee tu profet gon kukuy do, nli nii profet nak xaa nii kukuy do, per mastre non xaa. ²⁷ Lëë Juan xseety kitsy nii kë xtiits Dios laañee xñeew:

Lëen kxal tu xaa nii tenech lool,
parñee kwii xaa tu nëz tedyoo.

²⁸ Lo kchë meñ nii noyaly lo kislyu re xsobaa nii ni tu meñ karty tsitsib sinak Juan. Per lëë laa xñabey Dios kchë xaa nii xisy non chuñ gan lo Juan.

²⁹ Kchësy meñ pkëëtyag nii kwnee Juan aan axte wi xaa nii xtop tumi nii xyey Roma byeñ xa nak xkyalwnabey Dios. Por ngo lëë xaa kwchobnis lo Juan. ³⁰ Per lëë xaa fariseo ni maestre ley kwchobnistry xaa lo Juan. Kwxaakty xaa kyalnsaak nii pxaal Dios.

Chëb kaa Jesús:

³¹ —¿Cho nak sinak meñ nii no natiemp dyon? ³² Nak meñ nii no natiemp gon sinak chol xaa wiñ nii xkwe kity laañee chak kiy aan xñee xaa lo xcombañer xaa: “Biily noo flaut aan byëëdy to, ni biily noo ti nii së mban aan biĩndyag to.” ³³ Por na nii biid Juan xñee do nii kyalbini mal no leñ styoo xaa, porñee tawdy xaa kyaxtily ni kowdy xaa viñ. ³⁴ Lëë na nii lëë nguuy nii pxaal Dios chaw ni chi viñ, xñee do nii lyaadzy wagwsye no xaa gue ni ngonip xaa, ni xñee do nii lëë xaa xtsiil lsa meñ ngoptol ni meñ nii xtop tumi nii xyey Roma. ³⁵ Per por kchë nii chuuñtsyeyaa xluuy nii Dios nakni naa.

Lëë Jesús kwey lidzy Simoñ

³⁶ Lëë tu xaa fariseo kuni Jesús lidzy xaa par kaw Jesús, aan lëë Jesús sob lo mezh. ³⁷ Tsiñee lëë tu kwnaa ngoptol nii no leñ kyedzy ko biñ nii lëë Jesús ptsiñ lidzy xaa fariseo go, lëë me kwey noy me tu bot aceit nii xlyaa nex. ³⁸ Lëë me big nëz xitsy Jesús choon me aan lëë me pkadz niy xaa con nis lo me. Loxsye ngo lëëw pkwiitsy me con kits kik me, ni lëë me ptsiil chuwo, ni lëë me kwtëëbo aceit xlyaa nex. ³⁹ Tsigo nladzy xaa fariseo nii kwtsyetsy Jesús kaw Jesús: “Deelñee nyak xaa gue profet, nyeñ xaa nii no xtol kwnaa nii so lo xaa.” ⁴⁰ Per lëë Jesús chëb lo xaa fariseo:

—Simoñ, chakladzyaa kniyaa tu cos lool.

Aan lëe xaa chëb:
—Kwnëw maestre.

⁴¹ Lëe Jesús chëb:

—Chop xaa name nsëëb lo tu xaa nii xkutiñ tumi. Tu xaa nsëëb kaay kyoow denario. Lëe stu xaa nsëëb choowptsiw. ⁴² Aan como pchilody nguizh xaaw, lëe xaa nii xkutiñ tumi ptsily chop lë xaa parnee kak nsëëbtre xaa. Kwnë dyon lo chop xaa go cho xaa mastre ksak styoo.

⁴³ Lëe Simoñ chëb:

—Buty xaa nii mastre nroob tumi nsëëbo.

Tsigo lëe Jesús chëb:

—Nli xtiitsoo.

⁴⁴ Lëe Jesús byoogw buy lo kwnaa go, aan lëe xaa chëb lo Simoñ:

—¿Pe chanoo kwnaa re? Kwsëbaa liidzyoo, aan bneestyoo nis nyadx niyaa. Per lëe kwnaa re kwtiib niyaa con nis lo me, ni lëew pkwiitsy me con kits kik me.

⁴⁵ Ptsiilchuwdyoo naa, per lëe me, destye kwlaañaa, tugak no ktsiil chuw me niyaa. ⁴⁶ Ni kwtëëbtyoo aceit lo kikaa, per lëe me kwtëëb me aceit xlyaa nex niyaa. ⁴⁷ Por ngo xñen nii lëe kchë xtol me bily, pornee tir pkëstyoo me. Per lëe meñ nii ndalydy xtol xpily, xisy xkëstyoo meñ go.

⁴⁸ Loxsye ngo lëe xaa chëb lo kwnaa go:

—Lëe kchë xtoloo bily.

⁴⁹ Tsigo nladzy stubla xaa nii ksa xaa nche sob lo mezh:

—¿Cho nak xaa gue nii axte tol xtsily xaa?

⁵⁰ Per lëe Jesús chëb lo kwnaa go:

—Pornee bniladzyoo, ngo nii lëel kwtelaa. Byey, pe tsinidre kikoo.

8

Kwnaa nii beeñ yudar Jesús

¹ Loxsye ngo lëe Jesús kwey ndaly kyedzy nii nche tañ go, kukluuy xaa xa nak xkyalwnabey Dios lo meñ. ² Wi bla

kwnaa nii kwlii xaa kyalbini mal leñ styoo ni beeñ kyak xaa kunal. Lady kwnaa go si María Magdalena. Leñ styoo me pchoo kadzy kyalbini mal. ³ Ni lady kwnaa go si Xwan, tsiil Cuza. Lo Herodes kwë Cuza tsiif. Ni lady kwnaa go si Susan, ni wi kchë kwnaa nii ptee kchë nii pkiif xaa kunal.

Xcuent ngon

(Mt. 13:1-9; Mr. 4:1-9)

⁴ Ndaly meñ pchoo xkyedzy par kan meñ Jesús. Por ngo singootyee ndaly meñ ptyop, aan lëë Jesús pso cuent re lo meñ, chëb xaa:

⁵ —Tu ngon name pchoo si kon. Aan tsi lëë xaa bislo xnee xaa pni, no xipni xaa byab lo nëz, aan lëëw ksubniy meñ ni lëëw ptop mguif. ⁶ No gaa laañee byabo lady kyo, aan tsi lëë pni go kwlañ, lëëw pidzy, porñee ngooty lyu. ⁷ Ni no laañee byabo lady yakitsy, aan tsi lëëw kwlañ, lëë yakitsy kwtiño. ⁸ Per lëë stub lugar lëë xipni xaa byab laañee neely lyu, aan lëëw kwroob ni ngui koko. No lady pni go kwsob axte tu kyoow xob.

Loxsye bitiits Jesús ngo, nguiedzy chëb xaa:

—Deelñee chakladzy to kyeñ do, kol jkëëtyag.

Lëë Jesús xñee xa nak xcuent ngon

(Mt. 13:10-23; Mr. 4:10-20)

⁹ Tsigo lëë xpëëdscuel Jesús kwnabtiits xa nak cuent ko, ¹⁰ aan lëë xaa chëb:

—Lëë Dios gon xluuy xa nak xkyalwnabey xaa lo do, per lëë lo meñ nii nche tublad nonsyke con cuent xluyno, parñee nikxe kuy meñ, per kandy meñ, ni nikxe kon meñ, per kyeñdy meñ.

¹¹ 'Lëë pni nak sinak xtiits Dios. ¹² Lëë pni nii byab lo nëz nak sinak meñ nii xkëëtyag xtiits Dios, per xlyëëdy lëë xaatox chikwii tiits ko styoo meñ, parñee knilasty meñ ni telaady meñ. ¹³ Lëë pni nii byab lady kyo nak sinak meñ nii xle xkëëtyag xtiits Dios, per como kindy luw,

xtsedy xnildazy meñ go, por tsi lëë kyalnë sëed lëë meñ go xchooxso. ¹⁴ Lëë pni nii byab lady yakitsy nak sinak meñ nii xkëëtyag xtiits Dios, per tseyga tseyga lëë kchë cos nii chak lo kislyu re, ni kchë cos non ni cos ngui xluuylo lo meñ go aan xsoobty meñ go xtiits Dios. ¹⁵ Lëë pni nii byaab kaa laañee neely lyu nak sinak meñ nii xkëëtyag xtiits Dios ni xnildazyo ni chuuñtsyey nii xñabey Dios.

Xcuent bini
(Mr. 4:21-25)

¹⁶ 'Ni tu cho xkëedy tu bini par kaaw leñ lon o tsolan gaaw, sink lëew xkyë par sobo tu laañee ksaaniw lo meñ nii xsyëëb yu. ¹⁷ Singo gak nody tu cos ngueetsy nii kchukëdy, ni nody kaa tu cos nii chak tsilaan nii kak ndoondy.

¹⁸ 'Kol kap cuent, por lëë meñ nii chaple cos jkaarew. Per lëë meñ nii ni tu pe chapty, axte nii wiñ nii chap meñ go kpichee.

Xñaa Jesús ni betsy xaa
(Mt. 12:46-50; Mr. 3:31-35)

¹⁹ Lëë xñaa Jesús ni betsy xaa kwey laañee so xaa, per pchilody mbig me lo xaa, porñee singootyee ndaly meñ nche. ²⁰ Lëë meñ kunitiits lo xaa chëb:

—Lëë xñaal ni lëë betsyoo nche ley, chakladzy kan lii.

²¹ Lëë Jesús kwëb chëb:

—Kchësy meñ nii xkëëtyag xtiits Dios ni chuuñtsyeyo nak tnan ni nak betsyaa.

Lëë Jesús xkwëës me
(Mt. 8:23-27; Mr. 4:35-41)

²² Tu tse lëë Jesús kwyo tu leñ barkw ksa xpëëdsuel, aan lëë xaa chëb:

—Kol tsoo stublad chu nistoo.

Lëe xaa si, ²³ aan lëe Jesús kuutkesy leñ barkw. Lëe me gaa bislo xpi ni lëe nis noyaksë leñ barkw. Tsiñee kon xpëedscuel Jesús nii lëe barkw nonity lo nis, ²⁴ lëe xaa kukuuñ kna Jesús, chëb xaa:

—¡Maestre! ¡Maestre! ¡Lëe barkw nonity lo nis!

Lëe Jesús kuxche, aan lëe xaa kwëntseeb lo me ni lo nis, ni lëe gaaw byaktse. ²⁵ Tsigo lëe xaa chëb lo xpëedscuel xaa:

—¿Penak nii kopty to Dios confians?

Aan lo xtseeb ko xñee xpëedscuel xaa lo xcombañer:

—¿Cho nak xaa re nii xsoob me ni xsoob nis xtiits xaa?

Mguíy nii kwyo kyalbini mal leñ styoo

(Mt. 8:28-34; Mr. 5:1-20)

²⁶ Lëe xaa ptsiñ xtañ meñ Gerasa nii nche stublad chu nistoo Galilea. ²⁷ Aan tsiñee lëe xaa byety barkw, lëe tu xaa nii no kyalbini mal leñ styoo big lo Jesús. Kok xtsele nii chakwty xaa ladx ni nody xaa leñ tu yu, sink lady paa no xaa. ²⁸ Lëe xaa psoxib lo Jesús, aan lëe xaa kwchuptsyë, chëb xaa:

—Jkaaldyoo naa, Jesús, Xiñ Dios nii sob kpa. Xñabaa nii ksaksidyoo naa.

²⁹ Singo chëb xaa porñee lëe Jesús kwnabey nii kchoo kyalbini mal go leñ styoo xaa. Ndaly vuilt psaksi kyalbini mal xaa, aan nikxe pxituu meñ niy xaa ni ña xaa con caden parñee kchoody xaa, lëew pchug xaa, aan lëe kyalbini mal go kuni xaa tañ. ³⁰ Lëe Jesús kwnabtiits lo xaa chëb:

—¿Cho lël?

Aan lëe xaa chëb:

—Ndaly lën.

Singo chëb xaa porñee ndaly kyalbini mal kwsëeb leñ styoo xaa. ³¹ Lëe kyalbini mal go kwnab nii kxaaldy Jesús linfiern. ³² Aan como lëe tub tsoon ngutsy ncheno wagw chex kiy go, lëe kyalbini mal kwnab tiitspey lo Jesús par

sëëbo leñ ngutsy ko. Aan lëë xaa pteedy tiitspey. ³³ Lëë kchë kyalbini mal go pchoo leñ styoo nguuy go, lëew kwsëëb leñ ngutsy nii nche siko, aan lëë kchë ngutsy ko kukyab lo nis, aan lëë ma kuty.

³⁴ Lëë xaa nii xkyënap ngutsy pxooñ, kukni tiits kyedzy ni lëë xaa bitiits kchë nii kon xaa lo meñ nii ptsyool xaa nëz. ³⁵ Lëë meñ kukuy aan tsiñee lëë meñ ptsiñ laañee so Jesús, lëë xaa nii pchoo kyalbini mal leñ styoo sob lo Jesús. Nyaani chak xaa ni lëë xaa tse nakw xab xaa. Lëë meñ ptsyeb. ³⁶ Aan lëë xaa nii kon kchë ngo bitiits xa byak xaa nii kwoy kyalbini mal leñ styoo. ³⁷ Tsigo lëë kchë meñ Gerasa kwnab nii kpi Jesús tañ go, porñee tir ptsyeb me. Lëë Jesús byo barkw aan lëë xaa bi. ³⁸ Kokladzy xaa nii pchoo kyalbini mal leñ styoo nyinal xaa Jesús, per lëë Jesús psonëz xaa chëb:

³⁹ —Byey liidzyoo, aan bitiits xa beëñ kyak Dioosoo.

Lëë xaa go sey aan tyub leñ kyedzy bitiits xaa xa beëñ kyak Jesús xaa.

*Xiñ Jairo ni kwnaa nii kwseñ skiñ xab Jesús
(Mt. 9:18-26; Mr. 5:21-43)*

⁴⁰ Tsiñee lëë Jesús ptsiñ stublad chu nistoo stub, xle meñ kuktsiilnëz meñ xaa, porñee kchësy meñ nche mbës xaa. ⁴¹ Lëë tu xaa nii lë Jairo nii xñabey leñ ktoo ptsiñ, aan lëë xaa psoxib lo Jesús parñee tsi Jesús lidzy xaa, ⁴² porñee lëë xiñtsyaap xaa nii chap masy tu tsiipchop iz no nëz kyalkuty. Mëed tusy nak me lo xaa. Lëë Jesús si aan xtaagw kchë meñ nii sinal xaa.

⁴³ Lady kchë meñ go si tu kwnaa nii kokle tsiipchop iz xsyaknë me, xchoo me cheñ. Ndaly lo meñ nii chuñ rmedy kukxiñ me xtumi me aan byagty me. ⁴⁴ Lëë kwnaa go big nëz xitsy Jesús aan lëë me kwseñ skiñ xab xaa, aan wor go kash lëë me byag cheñ.

⁴⁵ Lëë Jesús chëb:

—¿Cho kwseñ xabaa?

Aan como kchësy meñ chëb: “Lëdy lëë noow”, lëë Pedre chëb:

—Maestre, kchësy meñ xtaagw lii ni xchëp lii.

⁴⁶ Per lëë Jesús chëb:

—No cho kwseñ naa, por byeñaa nii lëën beñ tu kyalntson.

⁴⁷ Tsiñee lëë kwnaa go kon nii chilody tsolan me, xisy me aan lëë me kuksoxib lo Jesús. Aan xña lo meñ lëë me pxobtol penak kwseñ me xaa ni lëë me chëb nii wor go kazzh lëë me byak. ⁴⁸ Lëë Jesús chëb lo me:

—Xiñ, porñee bnildazyoo nii suuñ kyakaa lii, ngo nii lëël byak. Bye, pe tsinidre kikoo.

⁴⁹ Lëë Jesús bii nonee tsiñee lëë tu xaa nii pchoo lidzy xaa nii xñabey leñ ktoo ptsiñ, aan lëë xaa chëb lo xaa xñabey go:

—Lëë xiñtsyaapoo tse lox kuty. Kotsiiñtroo lo maestre.

⁵⁰ Lëë Jesús biño, aan lëë xaa chëb:

—Ktsyeebtyoo. Bnildazy nii lëë Dios kuuñ kyak xiñoo aan lëë me kyak.

⁵¹ Tsi lëë Jesús ptsiñ lidzy xaa go, xaktyee Pedre, ni Santiagw, ni Juan, ni xña meëd kwnaa go ni pxosy me blaa xaa kwsëeb leñ yu. ⁵² Kchësy meñ nchenoyoon ni no kteenë por meëd kwnaa go, per lëë Jesús chëb:

—Koondy to. Kujty me, sink lëë me nixyesy.

⁵³ Kchësy meñ pxidzyny Jesús, porñee nan meñ nii kuty me. ⁵⁴ Lëë Jesús kwseñ ña me aan lëë xaa chëb:

—Mëed wiñ, lool xñen, kuxche.

⁵⁵ Lëë me pañ aan wor go kazzh lëë me kuxche, aan lëë Jesús chëb:

—Kol ktee nii kaw me.

⁵⁶ Tir psee pxosy me, per lëë Jesús chëb nii ni tu cho lo kutiisty xaaw.

9

Lëë xpëëdscuel Jesús chikluuy xtiits Dios

(Mt. 10:5-15; Mr. 6:7-13)

¹ Lëë Jesús kwtsyetsy ksa tsiipchop xpëëdscuel, aan lëë xaa ptee tiitspey lo xaa parñee kwii xaa kyalbini mal leñ styoo meñ ni kuuñ kyak xaa meñ xsyakñë. ² Lëë xaa pxaal xpëëdscuel xaa parñee kluuy xaa xa nak xkyalwnabey Dios lo meñ ni kuuñ kyak xaa meñ xsyakñë, ³ chëb xaa:

—Koydy to nii jkiiñ do nëz, ni yag nii ksoxka do, ni bols, ni kyaxtily, ni tumi, ni koydy to ladx par ktsyëë xab to.

⁴ Tsiñee ktsiñ do cualquier lidzy meñ, kol kwës siko axte nii kpi do kyedzy ko. ⁵ Deelñee no tu kyedzy nii kaklasty meñ knee meñ laañee kwës to, kol kchoo kyedzy ko, aan kol kwib yu nii xña niy do, parñee kyeñ meñ nii no xtol meñ.

⁶ Lëë xpëëdscuel xaa kwey kchë kyedzy nii nche tañ go, bluuy xaa xa kteelaa Dios meñ ni beeñ kyak xaa meñ xsyakñë.

Lëë Herodes chakladzy kan Jesús

(Mt. 14:1-12; Mr. 6:14-29)

⁷ Lëë rey Herodes biñ nii lëë meñ xseety Jesús ni kchësy nii chuuñtsyey Jesús, aan nandy Herodes pe kwxaak, porñee no meñ kwnee nii lëë Juan pañ. ⁸ No gaa meñ kwnee nii lëë profet Elías kwlañche, ni no meñ kwxaak nii tu profet nii biid penaadle pañ. ⁹ Per lëë Herodes chëb:

—Yuub naa kwnabey kwchug kik Juan. ¿Cho ngue tsiigo tant xseety meñ?

Por ngo nii kokladzy Herodes nyan Jesús.

Lëë Jesús xyaan kaay mily meñ

(Mt. 14:13-21; Mr. 6:30-44; Jn. 6:1-14)

¹⁰ Tsiñee lëë xapostle Jesús bikche, lëë xaa bitiits kchë nii beeñtsyey xaa, aan lëë Jesús sini xaa tu kyedzy nii lë

Betsaida. ¹¹ Per lëe meñ byeño, aan lëe meñ kunal. Lëe Jesús kaa kwnee lo meñ xa nak xkyalwnabey Dios ni lëe xaa been kyak meñ xsyakne.

¹² Lëe tse no ktsye tsi lëe ksa tsiipchop xpëedscuel xaa big lo xaa chëb:

—Psonëz meñ parnee kyey meñ wxiladzy ni tsikyub meñ nii ktyaaw kyedzy ni kchë laanee sob yu, por ni tu cho kindy nu.

¹³ Lëe Jesús chëb:

—Lëe do wo, kol ktee nii kaw meñ.

Lëe xpëedscuel xaa kwëb chëb:

—Kaayak kyaxtily ni chopak mël nooy noo, xakxe deelnee kyosyuuy noo nii kaw kchësy meñ re.

¹⁴ Siik kaay mily meñ, per lëe Jesús chëb lo xpëedscuel:

—Kol këb lo meñ nii sob meñ choowptsii gaa meñ tub lugar.

¹⁵ Lëe xpëedscuel xaa psoob tiits aan loxsye kwsob meñ, ¹⁶ lëe Jesús kwseñ ksa kaay kyaxtily go ni chop mël go, aan lëe xaa blëp lo kpaa par ktee xaa skizh lo Dios. Loxsye beeñ grol xaaw, lëew pteedy xaa lo xpëedscuel xaa par kiisy xaaw lo meñ. ¹⁷ Kchësy meñ byëly, aan tsiñee lëe wagw kwlox ptyop tsiipchop tskwidy kyaxtily byuy.

Lëe Pedre xñee nii Jesús nak Crist

(Mt. 16:13-19; Mr. 8:27-29)

¹⁸ Tu tse lëe Jesús noyutiitsni Dios nonsy, aan lëe xpëedscuel xaa nche lo xaa. Lëe xaa kwnabtiits, chëb xaa:

—¿Cho xñee meñ dyon nii nakaa?

¹⁹ Lëe xpëedscuel xaa kwëb chëb:

—No meñ xñee nii lii nak Juan Bautist, no gaa meñ xñee nii lii nak profet Elías, ni no stubla meñ xñee nii no cho tu profet nii pañ nakoo.

²⁰ Tsigo lëe Jesús chëb:

—Lëe dook, ¿pe nan do cho nakaa?

Aan lëe Pedre kwëb chëb:
—Lii nak Crist, Xiñ Dios.

Lëe Jesús xñee nii lëe xaa kety
(Mt. 16:20-28; Mr. 8:30-9:1)

²¹ Per lëe Jesús psaan kazh tiits nii ni tu cho lo këbty xaaw.

²² Ni lëe xaa chëb nii tir mban tedy mguiy nii pxaal Dios, ni ksaldy xaa kol xaa, ni xaa nii xñabey lo pxosy, ni maestre ley. Lëe meñ kuty xaa, per tse nii loxo tson kpidz lëe xaa kpañ.

²³ Ni lëe gak Jesús chëb lo kchësy meñ:

—Deelñee no tu do chakladzy tso xladaa, no nii ksaan do kchë nii xyostyoo do, ni no nii tse con tse tedy to kyalnë parñee kchilo kiidnal do naa. ²⁴ Por lëe kchë xaa nii choxko kteelaa xkyalmbañ lo kyalkuty kety. Per lëe xaa nii pe sinidy kik, nikxe kety xaa, lëe xaa kpañ, porñee xnildazy xaa xtitsaa. ²⁵ ¿Pe nan nii kuuñ xcheñ meñ tyub kislyu, lëetyak lëe meñ kety? ²⁶ Deelñee no cho xteladzy chan naa ni xteladzy chon xtitsaa, lëe mguiy nii pxaal Dios kteladzy kan kchë meñ go tsiñee lëe xaa kiid con xkyalwnabey Dios ksa xaa angly. ²⁷ Xsobaa nii no meñ nii nche nu kejty axte nii kan meñ xkyalwnabey Dios.

Lëe Jesús xtsyëëlo
(Mt. 17:1-8; Mr. 9:2-8)

²⁸ Tse nii kwlox xon kpidz nii bitiits Jesús kchë ngo, lëe xaa kwey tu kik kiy kukutiitsni xaa Dios ksa xaa Pedre, Santiagw ni Juan. ²⁹ Mentre lëe Jesús noyutiitsni Dios, lëe lo xaa ptsyëë ni lëe xab xaa byak nguitsy ni lëew bibëly. ³⁰ Aan lëe chop xaa ptsiñ chutiitsni xaa. Moisés ni Elías nak chop xaa go. ³¹ Xpibëly xaa. Lëe xaa bitiits nii lëe Jesús kety Jerusalén. ³² Nikxe kwyo mgaal lo Pedre ksa xcombañer, lëe xaa kwchena, aan lëe xaa kon nii xpibëly

Jesús ni xpibëly xaa nii bitiitsni Jesús. ³³ Tsiñee lëe chop xaa go no kpi lo Jesús, lëe Pedre chëb:

—Maestre, ¡xaatke mbëë nche no nu! Lëe noo ksa tson yu yagxiidy: tuwo par lii, stuwo par Moisés, stuwo par Elías.

Per nandy Pedre penak kwnee xaa singo. ³⁴ Lëe Pedre bii nonee tsiñee lëe tu xkey ptaagw laañee nche xaa. Lëe xaa kwnity lo xkey go, aan lëe xaa ptsyeb. ³⁵ Lo xkey go pchoo tsiy tu xaa nii chëb:

—Lëe xiñaa nrrii. Naa kwle xaa. Kol jkëetyag xtiits xaa.

³⁶ Loxsye biñ xaa tsiy xaa nii kwnee, lëe xaa kon nii xaktyee Jesús so. Koñee kwneedy xaa, ni tu cho lo bitiisty xaa kchë nii kon xaa.

Lëe Jesús chuuñ kyak tu xaa wiñ

(Mt. 17:14-21; Mr. 9:14-29)

³⁷ Tsiñee lëe lyu byaani, lëe Jesús byety kiy ksa xpëed-scuél aan lëe tubtsoon meñ kuktsiilnëz xaa. ³⁸ Lady kchë meñ go no tu xaa nii nguiedzy kwnee chëb:

—Maestre, të kanoo xiñganaa. Mëed tusy nak xaa lon.

³⁹ Per lëe tu kyalbini mal xsaksi xaa, xkuptyëw xaa, ni xchono xaa lyu, ni xkwiiw ptsiiñ chuw xaa, aan xlaadyo xaa. ⁴⁰ Lëen tse kwnab lo xpëedscueeloo nii ngwii xaa kyalbini mal go, per pchilody xaa.

⁴¹ Tsigo lëe Jesús chëb:

—¡Natsypee nguiedzy styoo do ni xnilasty to Dios! ¿Xte pa wor këb ñe nii lëen ksaladzy lëe do? ¿Pa slal tiemp no nii kkekwa lo do? Tëni xiñoo nu dyon.

⁴² Tsiñee lëe xaa wiñ go big lo Jesús, lëe kyalbini mal pchon xaa lyu, aan lëe xaa kutyë stub. Per lëe Jesús kwëntseeb lo kyalbini mal go, ni lëe xaa beeñ kyak xaa wiñ go, aan ndaan xaa sikni pxosy xaa xaa. ⁴³ Kchësy meñ psee kon xkyalntson Dios.

Lëë Jesús xñee stub nii lëë xaa kety

(Mt. 17:22-23; Mr. 9:30-32)

Mentre lëë meñ nche ksee kon kchë nii beeñtsyey Jesús, lëë Jesús chëb lo xpëedscuel:

⁴⁴ —Kol jkëetyag nii kniyaa lo do, aan knitylasty to nii lëë mguiy nii pxaal Dios jkaa ña meñ.

⁴⁵ Per byeñdy xaa nii chëb Jesús, porñee blaady Dios nyeñ xaaw, aan ptsyeb xaa nyabtiits xaa lo Jesús xa nak tiits ko.

¡Cho mastre non?

(Mt. 18:1-5; Mr. 9:33-37)

⁴⁶ Lëë xpëedscuel Jesús bislo ptilytiits dyon cho xaa nak xaa nii mastre non. ⁴⁷ Tsi lëë Jesús byeñ xa no kik xaa, lëë Jesús kwtsyetsy tu xaa wiñ, aan lëë xaa pso xaa wiñ go kwi xaa, ⁴⁸ ni lëë xaa chëb:

—Kchë meñ nii kantsi xaa wiñ re porñee xnildazy meñ xtitsaa, chantsi meñ go naa, ni chantsi meñ go xaa nii pxaal naa. Por ngo, tu xaa nii pa nondy lady to nak xaa nii mastre non.

Meñ nii xlëedy lo no no xlad no

(Mr. 9:38-40)

⁴⁹ Lëë Juan chëb:

—Maestre, lëë noo ptyon tu xaa nii xkwii kyalbini mal aan xseety xaa lël, per lëë noo pkaw, porñee nody xaa lady no.

⁵⁰ Lëë Jesús chëb:

—Jkady tow, por kchë xaa nii xlëedy lo do no xfavor do.

Lëë Jesús chakntseeb lo Santiagw ni lo Juan

⁵¹ Worñee lëë Jesús mer kyëp kpa, lëë xaa kwloo valor lo xaa, aan lëë xaa si Jerusalén. ⁵² Lëë xaa pxaal xaa nii kwtenech lo xaa par kyub xaa go laañee kwës xaa xtañ meñ Samaria. ⁵³ Per kwnëdy meñ Samaria ndee laañee ngwës xaa, porñee byeñ meñ nii Jerusalén si xaa. ⁵⁴ Tsiñee

lëe xpëedscuel Jesús nii lë Juan ni Santiagw kon ngo, lëe xaa chëb:

—Jesús, ¿pe chakladzyoo nii kñab noo kxaal Dios ki par knitylo kchësy meñ re?

⁵⁵ Lëe Jesús byoogw, aan lëe xaa kwëntseeb lo xpëedscuel xaa. ⁵⁶ Loxsye ngo lëe xaa si stu kyedzy.

Meñ nii kokladzy nyinal Jesús

(Mt. 8:19-22)

⁵⁷ Nëz no xaa, lëe tu xaa chëb lo Jesús:

—Xey, chakladzyaa sënalaal lii laañee tsityoo.

⁵⁸ Tsigo lëe Jesús kwëb chëb:

—Chap mëz kyoplyoo ni chap mguiñ pchoos, per lëe mguiy nii pxaal Dios ni laañee kxiladzy xaa xisy wiñ chapy xaa.

⁵⁹ Lëe Jesús chëb lo stu xaa nii so siko:

—Tënal naa.

Per lëe xaa go kwëb chëb:

—Xey, blaa kajkeetsy kaazhaa pxosyaa.

⁶⁰ Lëe Jesús chëb:

—Blaa jkeetsy meñ kutysaa meñ meñ kuty. Lii nii xcueentoo kukluuy xtiits Dios lo meñ.

⁶¹ Lëe stu xaa chëb:

—Xey, chakladzyaa sënalaal lii, per blaa kaknin tiits lidzyaa.

⁶² Lëe Jesús chëb:

—Kchë xaa nii xsyeñ ña rad aan xuy xaa tublad, xkiiñdy xaa par kyë xaa tsiñ laañee xñabey Dios.

10

Lëe Jesús pxaal meñ kukluuy xtiits Dios

¹ Lëe Jesús kwle stsongaly ptsiipchop meñ, aan chop kaa chop kaa meñ pxaal xaa nech tsi kchë kyedzy nii no tsi xaa.

² Lëe xaa chëb lo meñ go:

—Nak meñ nii no laañee tsi do sinak tsiñee lëe kwlaap mer kisto aan kindy ndaly xaa nii kyë tsiñ. Por ngo no nii kñab to lo Dios nii kxaal xaa xaa nii kluuy xtiits xaa lo meñ. ³Lëen xal lëe do laañee no meñ ntseeb nii ntseeb si ntseeb kchë ma tox nii chuty mëkwxiily. ⁴Koydy to bols ni tumi ni kyalkidy, ni jkëëptyuxty to meñ nëz parñee klyëedy to. ⁵Tsiñee sëeb to tu leñ yu, kol nab nii kakni Dios meñ nii no leñ yu go. ⁶Aan deelñee jkëëtyag meñ nii no yu go nii kñee do, lëe nii kwnab to kak cumplir, per deelñee jkëëtyagty meñ gow, kaktty nii kwnab to cumplir. ⁷Kol kwës tugak yu, ni kol kaw ni kol ki nii kneestyee meñ, por nonguijal kazh xaa nii kxyë tsiñ. Ktsëëlejty to laañee kwës to. ⁸Tsiñee ktsiñ do tu kyedzy nii ksal meñ do, kol kaw nii kneetsy meñ, ⁹ni kol kuuñ kyak kchë meñ xsyakñe nii no siko, ni kol këb nii lëe wor kutsiñ nii lëe Dios kñabey meñ. ¹⁰Per deelñee ktsiñ do tu kyedzy nii ksaldy meñ do, kol kchoo aan kol këb lo meñ: ¹¹“Axte xkiti nii pkaay niy noo xkwib noo parñee kyeñ do nii no xtol do. Per kol kaknan nii lëe xkyalwnabey Dios merle klyañche lo do.” ¹²Nli xñen nii tse nii lëe Dios kuñ kyalxtisy ntseebre castigw nii tedy meñ go que nii tedy meñ Sodoma.

Kyedzy nii xsoobty tiits
(Mt. 11:20-24)

¹³’;Chooksye lëe doy meñ Corazín ni chooksye lëe do meñ Betsaida! Por deelñee nyan meñ Tiro ni meñ Sidón kchë kyalntson nii kon do, tselye kokw meñ go ladx nchog ni tselye kwsob meñ go nëb lo xkiti parñee kluuy meñ go nii ptikche meñ go styoo lo Dios. ¹⁴Por ngo, tse nii lëe Dios kuñ kyalxtisy ntseebre castigw nii tedy to que nii tedy meñ Tiro ni meñ Sidón. ¹⁵Lëe lii nii nol Capernaum, ¿pe nladzyoo nayak tir klaa soboo? Klaadyoo gon, por lëel kyab laañee mastre nxity.

¹⁶ 'Kchë meñ nii xkëëtyag nii xñee do xkëëtyag xtitsaa, per lëë meñ nii xsaldy lëë do, ni naa xsaldy meñ go. Aan deelñee xsaldy meñ naa, xsaldyak meñ xaa nii pxaal naa.

Lëë meñ nii pxaal Jesús bikche

¹⁷ Lëë ksa tsongaly ptsiipchop xaa nii kukluuy xtiits Dios bikche aan xle xaa chëb xaa:

—Jesús, axte kyalbini mal psoob xtiits noo tsiñee pseety noo lël.

¹⁸ Tsigo lëë Jesús chëb:

—Nli xñee do, por konnaa xa pchingaa xaatox leñ kpaá sinak tsiñee xyab tu nkwsiy. ¹⁹ Por lëën bnetsy tiitspey lo do parñee subniy do mëël ni subniy do mëkwkyoow, ni parñee kuñ do gan lo xaatox, aan ni tu pe kakty to. ²⁰ Per kledy to porñee xsoob kyalbini mal xtiits to, sink kol kle porñee lëë lë do kë lo kitsy nii ngotsey Dios kpaá.

Lëë Jesús xtee skizh lo Dios

(Mt. 11:25-27; 13:16-17)

²¹ Lëë Jesús ble, aan por Kyalbini Ntson nii no leñ styoo xaa lëë xaa chëb:

—Xnetsyaa skizh lool, Tat Tios, por lii xñabey kpaá ni lii xñabey kislyu, ni kwloolanoo xtiitsoo lo meñ nyaani ni lo meñ chak parñee kluuylo lo meñ ndoladzy. Singo Tat Tios beeñtsyeyoo, porñee singo kwlaño styool.

²² 'Lëë Tat Tios bneetsy kchë nii chap xaa lon. Ni ni tu cho xyuumbeydy kaa xiñ Tat Tios. Xaktyee Tat Tios sye xyuumbey xaa. Singo gak kaa Tat Tios, xaktyee xiñ xaa ni meñ nii kwe xiñ xaa schilo kyuumbey xaa.

²³ Lëë Jesús byoogw aan nonstyeë lo xpëédscuel xaa chëb xaa:

—Dichos meñ nii chan kchë nii chan do. ²⁴ Por nli xñen nii ndaly profet ni ndaly rey kokladzy nyan nii chan do, per kondy xaaw. Ni ndaly xaa kokladzy nguëëtyag nii xkëëtyag to, per pkëëtyagty xaaw.

Xcuent tu xaa Samaria

²⁵ Lëë tu maestre ley kuneë lo Jesús, aan parñee kuñ xaa Jesús preb, lëë xaa chëb:

—¿Pe cos kuuñtsyeyaa parñee jkan kyalmbañ nii xnitylody?

²⁶ Tsigo lëë Jesús chëb:

—¿Pe cos xñabey xley Moisés?

²⁷ Lëë maestre ley chëb:

—Lo ley xñee: “Pkëstyoo xDioosoo tyub styool, ni tyub xkyalmbañoo, ni tyubñaafuersy nii nol, ni tyub xkyalcheeño. Ni pkëstyoo meñ sinak xkëstyool lii.”

²⁸ Lëë Jesús chëb:

—Nli singo xñeew. Deelñee suuñtsyeyoo kchë ngo, skaal kyalmbañ nii nitylody.

²⁹ Per parñee këb meñ nii buen xaa, lëë xaa chëb:

—Kwnë dyon cho jkëstyoon.

³⁰ Tsigo lëë Jesús bitiits nrii lo xaa, chëb Jesús:

—Tu xaa name pchoo xaa Jerusalén, si xaa Jericó. Aan lëë ngbaan pchoo lo xaa nëz, aan axte ladx nii no lady xaa kwlan ngbaan ni ptee ngbaan xcheñ xaa. Casy beety ngbaan xaa. ³¹ Siko nix xaa tsiñee lëë tu pxosy kwtedy nëz ko. Per tsi lëë pxosy kon xaa, lëë pxosy kwte tublad.

³² Singo gak beeñtsyey tu xaa nii chuñ yudar pxosy tsiñee kon xaa xaa nii psaksi ngbaan. Lëë xaa kwte tublad. ³³ Per tsi lëë tu xaa Samaria nii kwtedy nëz ko kon xaa nii psaksi ngbaan, lëë xaa pkëstyoo xaa, ³⁴ ni lëë xaa big beeñ xaa xaa go rmedy con aceit ni viñ, ni lëë xaa pchal ladx laañee bnek. Loxsy ngo lëë xaa psoob xaa go lady xkway xaa, aan lëë xaa kuni xaa tu posad par kan xaa xaa. ³⁵ Lëë byaani lyu lëë xaa Samaria kwlii tumi aan lëew pteedy xaa lo xaa nii xtee posad, chëb xaa: “Kon xaa re, aan deelñee jkaady tumi re, na tsiñee kpikchen kizhaa nii kak falt.”

³⁶ Tsigo lëë Jesús chëb lo maestre ley:

—Lo ksa tson xaa nii kwtedy dyon, ¿cho xaa pkęstyoo xaa nii psaksi ngbaan?

³⁷ Lęę maestre ley chęb:

—Xaa nii blis xaa.

Lęę Jesúś chęb:

—Singo no nii kuuńtsyeyoo.

Lęę Jesúś chi lidzy Marty ni Mariy

³⁸ Lęę Jesúś pkaa nęz, aan lęę xaa ptsiń tu kyedzy nii no tu kwnaa nii lę Marty. Lęę me ptee lidzy me kwlęś xaa. ³⁹ Aan lęę pęł Marty nii lę Mariy kwsob lo Jesúś par jkęętyag me nii xńee xaa. ⁴⁰ Per lęę Marty singootyee no xmandad me, lęę me big lo Jesúś, chęb me:

—Xey, ¿pe ni tu pe sinidy kikoo nii lęę pęlaa psaan kchę mandad lon? Kudzy lo me kuń me naa yudar.

⁴¹ Per lęę Jesúś chęb:

—Marty, por ndaly cos nol kyalnę, ⁴² per tugak cos precisy. Lęę Mariy kwle cos ko, aan ni tu cho kladyo lo me.

11

Lęę Jesúś xluuy xa kutiitsni meń Dios

(Mt. 6:9-15; 7:7-11)

¹ Tu vuelť lęę Jesúś noyutiitsni Dios. Tsi lęę xaa byal, lęę tu xpęędscuel xaa chęb:

—Jesúś, beeń kseedy lęę noo kutiitsni noo Dios sinak beeń kseedy Juan xpęędscuel.

² Tsigo lęę Jesúś chęb:

—Tsińee kutiitsni do Dios, kol kęb:
Tat Tios, lii nii soboo kpa, xńab noo nii kchę meń kuuń
ksak lii,
ni xńab noo nii ktsiń tse nii kńabeyoo.

³ Bneetsy nii tyaaw noo natse.

⁴ Beeñ noo perdón sinak chuuñ noo perdón meñ nii xko falt loo noo.

Klaadyoo jkaal xaatox lëe noo parñee kyaabty noo lo tol.

⁵ Lëe gag Jesús chëb:

—Kol tsoo ksoob no nii chap to tu amigw, aan tsi do lidzy xaa wrol kyool, këb to: “Kwlootiñ tson kyaxtily lon, ⁶ por lëe tu xamigwaa kwlañche lidzyaa, aan kindy pe ktedyaa kaw xaa.” ⁷ Kñëdy xamigw to gon: “Kuuñ klëedyoo naa. Lëen tse psugw chilidzyaa ni lëen nix ksa xiñaa. Chilody kaschen par pe knetsyaa nii jkiiñoo.” ⁸ Nli xñen nii nikxe nii nyakty to xamigw xaa, lëe xaa tsische, por lëe do kulii xkaal xaa aan lëe xaa kneetsy kchë nii jkiiñ do. ⁹ Kol nab nii jkiiñ do lo Dios tsiin kneetsy xaaw, kol kyub cos tsiin ktsyol dow, ni kol jkëëptyux chu yu tsiin kyalyo. ¹⁰ Por kchë meñ nii xñab cos xkaaw, ni kchë meñ nii xyub cos xtsyolo, ni kchë meñ nii xkëëptyux chu yu lëew xyaly.

¹¹ ¿Pe no tu do dyon xyax xtee tu mëel lo xiñ do tsiñee xñab xaa tu mël? ¹² ¿Ni pe no do xtee tu mëkwkyoow tsiñee xñab xiñ do tu tsit? ¹³ Kol kyeñ gaanoo nii nikxe mal do, per xtee do cos buen lo xiñ do. ¿Pe lëedyxe Tat Tios nii sob kpaasigo kteejty Kyalbini Ntson lo meñ nii kñabo?

Lëe meñ xñee nii xaatox nakni Jesús

(Mt. 12:22-30; Mr. 3:19-27)

¹⁴ Lëe Jesús kwlii kyalbini mal leñ styoo tu ngop, aan lëe ngop bislo kwnee. Kchësy meñ psee kon ngo, ¹⁵ per no meñ kwnee:

—Beelzebú, xaa nii xñabey lo kchësy kyalbini mal, ptee tiitspey lo xaa gue par kwii xaa kyalbini mal.

¹⁶ No gaa meñ kokladzy nii nyuuñtsyey xaa tu kyalntson leñ kpaasigo parñee kuñ meñ xaa preb. ¹⁷ Per como nan xaa pe xsya styoo meñ go, lëe xaa chëb:

—Ni tu kyedzy nii nak chop tiy gon xtiidy. Lëew xnitylo, aan kchë yu nii no leñ kyedzy ko xyab lady xcombañer. ¹⁸ Singo gak xaatox deelñee kak xaa chop tiy, ¿xa kchilo kñabey xaa? Lëen xñe kchë nrii porñee xñee do nii lëe Beelzebú bneetsy tiitspey lon par kwın kyalbini mal. ¹⁹ Deelñee singo xsyak to, ¿cho xtee tiitspey lo xaa nii nak ksa do tsigo par kwii xaa kyalbini mal? Sikokesy nagon xluuy nii nandy to pe xñee do. ²⁰ Per deelñee por xkyalwnabey Dios xkwın kyalbini mal, lëe wor kutsiñ nii lëe Dios kñabey lo do.

²¹ Tsiñee lëe tu xaa ndaan chap kiib ni xkyënap lidzy, segur nak kchë nii no leñ lidzy xaa. ²² Per deelñee tsi stu xaa nii mastre ndaan lo xaa, aan kla xaa kiib nii xtaan xaa, lëe xaa kiisy kchë nii chap xaa go lo xcombañer xaa.

²³ Kchë xaa nii nody xfavoraa, chiidnidy xaa meñ lon, sink lëe xaa xsëebtañ meñ, porñee xlëe xaa lon.

Kyalbini mal nii xpikche

(Mt. 12:43-45)

²⁴ Tsiñee lëe tu kyalbini mal xchoo leñ styoo meñ, lëew xkyënsë tañ xyubo dyon pa kwëso. Per deelñee xtsyoldy laañee kwëso, lëew xñee: “Lëen kpikche lidzyaa laañee pchon.” ²⁵ Tsiñee lëe kyalbini mal go xtsiñ, chano nii lëe leñ styoo meñ nii pchoow tse nak sinak tu yu nii kal lik blyoob ni kwixkwaa. ²⁶ Tsigo lëew chikyub skadzy kyalbini nii mastre mal, aan lëew xsyëeb leñ styoo meñ go ksaw, aan mastre mban xtyedy meñ go.

Dichos meñ nii xsoob xtiits Dios

²⁷ Mentre lëe Jesús nonee kchësy ngo, lëe tu kwnaa nii no lady meñ chëb:

—¡Dichos kwnaa nii kop lii ni pkadzy lii!

²⁸ Lëe Jesús chëb:

—¡Mastre dichos meñ nii xkëëtyag xtiits Dios, ni xsoob xtiits xaa!

Lëë meñ chakladzy kan tu kyalntson

(Mt. 12:38-42; Mr. 8:12)

²⁹ Lëë meñ ptyopre, aan lëë Jesús chëb:

—Lëë meñ mal nii no natiemp chakladzy kan tu kyalntson, per ni stu kyalntson kantre meñ re. No nii ksaladzy meñ nii beeñtsyey Jonás. ³⁰ Por sinak nii kunee gak Jonás lo meñ Nínive, sëédnee nguuiy nii pxaal Dios lo meñ natiemp. ³¹ Tse nii lëë Dios kuñ kyalxtisy lëë kwnaa nii kok rey xtañ meñ Sabá jkëëkiy meñ nii no natiemp, por sit pchoo me par jkëëtyag me xtiits rey Salomón, aan mastre precisy nii xñen que kchë xkyalchak rey Salomón. ³² Wi meñ Nínive jkëëkiy meñ nii no natiemp tse nii lëë Dios kuñ kyalxtisy, por ptikche meñ Nínive styoo lo Dios worñee biñ meñ Nínive nii kwnee Jonás, aan mastre precisy nii xñen que nii kwnee Jonás.

Bini nii no leñ styoo meñ

(Mt. 5:15; 6:22-23)

³³ 'Ni tu meñ xkëëdy bini par kolan meño leñ tu cajón, sink lëë meñ xsoobo tu laañee ksaaniw lo kchë meñ nii sëëb leñ yu. ³⁴ Nak mëlo do sinak tu bini nii xsaani leñ styoo do. Deelñee nxiñdy mëlo do, tyub leñ styoo do nyaani. Per deelñee nxiñ mëlo do, tyub leñ styoo do nguey. ³⁵ Kol kap cuent nii kyuydy bini nii no leñ styoo do. ³⁶ Por deelñee tyub leñ styoo do no bini, kindy nguey leñ styoo do, aan singo mod lëë do kan nyë kchë cos, sinak tsiñee xsaani tu bini lo do.

Lëë Jesús xkëëkiy xaa fariseo ni maestre ley

(Mt. 23:1-36; Mr. 12:38-40; Lc. 20:45-47)

³⁷ Tsiñee lëë Jesús lox kwnee, lëë tu xaa fariseo kuni Jesús lidzy par kaw Jesús. Lëë Jesús kwsëëb leñ yu aan lëë

xaa kwsob lo mezh. ³⁸ Aan psee xaa fariseo kon xaa nii kwtiibty Jesús ña antes nii kaw xaa. ³⁹ Per lëe Jesús chëb:

—Kchësy to siñee nak to meñ fariseo nyë xkiib to vas nii xtyëe nii chi do, ni xkiib to kyon nii xtyëe nii chaw do, per lëe leñ styoo do kaktsë kchë clasy cos mal. ⁴⁰ ¡Nguey do! ¿Pe nandy to nayak nii xaa nii psaa gak lëe do psaa xkyalmbañ do? ⁴¹ Kol ktee nii chap to lo meñ nii no lyaadzy tsiin kyak nyë do.

⁴² ¡Chooksye lëe doy, meñ fariseo nii xtiix to pixtily ni xtiix to rud ni kchë clasy kizh nii xsaakon do lo Dios, per xsaldy to xkyalxtisy Dios ni xkyalwkëstyoo xaa! Ngo mastre precisy, per ksaandy to nii kokon do cos lo Dios.

⁴³ ¡Chooksye lëe doy, meñ fariseo nii chakladzy to sob to laañee xsyob meñ non leñ ktoo, ni choki do jkëëptyux meñ do pal nëz!

⁴⁴ ¡Chooksye lëe doy!, porñee nak to sinak paa nii nyoody, aan xyeñdy meñ xsyub niy meño.

⁴⁵ Tsigo lëe tu maestre ley kwëb chëb:

—Maestre, wi loo noo gon pxiiñoo tiits por kchë nii kwneel.

⁴⁶ Per lëe Jesús chëb:

—¡Chooksye lëe doy, maestre ley nii chakladzy to kuuñtsyey meñ cos nii ni tu cho chilody kuuñtsyey, aan lëe lëe do xteejty to nii kuuñtsyey dow!

⁴⁷ ¡Chooksye lëe doy nii xsa do chu xpa kchë profet nii beety pxusykoltoo do! ⁴⁸ Por singo mod lëe do xluuy nii byo ni beeñtsyey pxusykoltoo do styoo do, por lëe xaa beety, aan lëe do xsa chu paa.

⁴⁹ Por ngo nladzy Dios: “Lëen kxal profet ni apostle, aan lëe meñ kuty xaa, ni lëe meñ kyënlaag xaa.” ⁵⁰ Lo meñ nii nche natiemp kuuñkiy Dios kchë profet nii noyuty meñ destye nii kwche kislyu, ⁵¹ destye Abel axte Zacarías, xaa

nii beety meñ kexka lo pkoog leñ lidzy Dios. Kyëkiy meñ nii nche natiemp.

⁵² ¿Chooksye lëe doy, maestre ley nii chuuñ xcheñ do xtiits Dios, aan xyeñdy tow, ni xlaady kaa to kyeñ meño!

⁵³ Tsiñee lëe Jesús lox kwnee kchë ngo, lëe maestre ley ni lëe xaa fariseo blëe. Aan ndaly nii kwnabtiits xaa lo Jesús par kisyee dy xaa xaa. ⁵⁴ Nladzy xaa nyuuñ knee xaa Jesús tu tiits nii nchilo nguëeki y xaa Jesús.

12

Lëe Jesús xñee nii chilody jkyeetsy cos

¹ Mentre gaa lëe meñ ptyopbe, lika xtyaagw meñ. Tsigo lëe Jesús kwnee klo lo xpëedscuel, chëb xaa:

—Kol kap cuent nii kakty to sinak xaa fariseo, por chuuñtseyedy xaa nii xñee xaa. ² Por nody ni tu cos nguetsy nii kchukëdy, ni nody ni tu cos nii chak tsilaan nii kak ndoondy. ³ Singo gak kchë nii kwnee do lo nguey, lëew kñee meñ xña lo xbini ngbidz. Nikle gaa kchë nii kwnee tsilaan do worñee nyoogw yu, lëe meñ tsëp kik lidzy aan lëew kuptsyë meñ.

Cho no nii ktsyeb meñ

(Mt. 10:28-31)

⁴ Ktsyebty to xaa nii chuty, por tsiñee lox kuty xaa lëe do chilodre pe kuñ xaa lëe do. ⁵ Sink kol ktsyeb xaa nii schilo kuty lëe do ni schilo kxaal lëe do linfiern. Xaa go kol ktsyeb.

⁶ ¿Pe lëdy xaktyee chop centab nayak non kaay mguñ wiñ?, aan ni tu ma xnitylasty Dios. ⁷ Lëe lëe do axte kits kik to ngab lo Dios. Por ngo, ktsyebty to, por mastre non do lo mguñ.

Meñ nii xchoo xfavor Crist

(Mt. 10:32-33; 12:32; 10:19-20)

⁸ Nli xñen nii kchë meñ nii kchoo xfavoraa lo kislyu re schon xfavor meñ go tsi lëë meñ go klyañche lo xangly Dios. ⁹ Per lëë meñ nii kchoody xfavoraa lo kislyu re, ni naa kchoody xfavor meñ go lo xangly Dios.

¹⁰ Axte meñ nii ko falt lo mguiy nii pxaal Dios kuñ Dios perdón, per kuñdy xaa perdón meñ nii ko falt lo Kyalbini Ntson.

¹¹ Tsiñee lëë meñ tsini lëë do leñ ktoo ni tsikso lëë do lo xaa xñabey par jkëëkiy meñ do, pe tsinidy kik to nii dyon xa kñee do o pe këëb kaa to. ¹² Por tsiñee tsitsib kñee do, lëë Kyalbini Ntson kñë pe cos këb to.

Xcuent tu rikw

¹³ Tsigo lëë tu xaa nii no lady meñ chëb lo Jesús:

—Maestre, kudzy lo betsyaa nii kuuñ grol xaa nii psaan pxosyaa loo noo.

¹⁴ Lëë Jesús kwëb chëb:

—¿Cho në lool nii xtisyaa o xaa nii gaa chuuñ grol cos nakaa?

¹⁵ Lëë gak Jesús chëb:

—Kol kap cuent. Kak kpiñdy to, por syoobty no kislyu re parñee tsyaap no tubtsoon cos.

¹⁶ Loxsye ngo lëë xaa pso cuent re, chëb xaa:

—Kwyo tu rikw nii singootyee kok xkwaa, ¹⁷ aan nladzy rikw: “¿Xa kuñaa? Kindy pa kotseyaa nii ptyop lo xkwaan.” ¹⁸ Aan lëë gak rikw chëb: “Nanaa xa kuñaa. Lëen ktsily yu nii chotsey nii xtyop lo xkwaan, aan lëen ksa stu nii mastre ngol, parñee kotseyaa kchë nii ptyop lo xkwaan ni kchë nii chaapaa leeño. ¹⁹ Loxsye ngo misme naa këp lon: Biño gaanoo. Pxiladzy ni ble, por skaa kchë nii chapoo par kaawoo ni kil ndaly iz.” ²⁰ Per lëë Dios chëb: “Natsypee ngueyoo. Na kyool kazh lëël kety. Aan ¿cho kyaani kchë nii ngotseyoo?” ²¹ Singo xtsyool meñ nii xtop cos lo kislyu re, per lëë lo Dios, ni tu pe chapy meñ go.

*Chantsi Dios xiñ
(Mt. 6:25-34)*

²² Loxsye ngo lëë Jesús chëb lo xpëedsuel:

—Lëën xñe kchë nrii lo do parñee tsody to kyalnë nii dyon pe kaw do par kpañ do, ni tsody to kyalnë nii dyon pe kakw to. ²³ Por mastre non kyalmbañ lo nii ktyaaw, ni mastre non xcuerp no lo ladx. ²⁴ Kol kan myak gaanoo. Chandy ma, ni xlaapty ma, ni xkotseydy ma nii ktyaaw, per lëë Dios xyaan ma. Aan ñmastre non do lo ma! ²⁵ Nikxe xaapre gaa tsoxko do, per ni tu wor chilody kiskool do lo tse nii no kpañ do. ²⁶ Deel ni ngo chilody to kuuñtsyey do, ¿penak nii choxko do por cos nii jkiiñ do?

²⁷ 'Kol kuy gaanoo xa xroob kyoo aan xkyëdyo tsiin ni xkibtyo ladx. Aan ni rey Salomón kokwty tu ladx ntson nii ntson si ntsono. ²⁸ Deelñee Dios tsigo busy xkakw xab kchë kizhyë nii no tañ aan xlyëdyak lëëw chek lo ki, ¿penak nii xnilasty to nii lëë Dios jkakw xab to? ²⁹ Por ngo, kteenëdy to nii dyon pe kaw do o ki gaa to. ³⁰ Kchësy cos re no meñ nii xnilasty Dios kyalnë, per lëë lëë do nanle Tat Tios nii sob kpaaw pe cos chak falt lo do. ³¹ Kol kuuñtsyey nii xñabey Dios tsiin kxaal xaa kchë nii jkiiñ do.

*No nii kto meñ xcheñ
(Mt. 6:19-21)*

³² 'Ktsyebty to, por nikxe ndalydy to, lëë Tat Tios bneetsy tiits nii wi do kñabey. ³³ Kol kto kchësy nii chap to, ni kol kteedyo lo meñ nii no lyaadzy, aan kol kweek mbës ngoch nii koxy, por ndaly nii jkaa do kpaaw, aan kindy nkwxog siko ni kindy ngbaan. ³⁴ Por laañee no nii chap to siko xyo styoo do.

Dichos mos nii xkwena

³⁵ 'List kol kwe, kol kakw xab to, ni kol jkëë xbini do.
³⁶ Kol kwe si xkwe mos nii këmbës patrón nii si lo tu

kyalwtsiilña, parñee siikñee kseetsy patrón chu yu, lëe mos kxalyo. ³⁷ Dichos mos nii nixna tsiñee lëe patrón kpikche, por nli xñen nii lëe patrón këb lo xaa: “Kwsob lo mezh”, aan lëe patrón kyë nii kaw xaa. ³⁸ Dichos mos nii nixna nikxe ktsiñ patrón wrol kyool o wor tempran gaa. ³⁹ Ni nli gaa xñen nii deelñee kyeñ tu xpixwan yu pa wor tsi ngbaan lidzy xaa, klaady xaa sëeb xaa. ⁴⁰ Singo gak, lëe do, ligier kol kak, por lëe nguuy nii pxaal Dios kiid mer worñee pe sidy kik to.

Mos nii xsoob tiits ni mos nii xsoobtyo

(Mt. 24:45-51)

⁴¹ Tsigo lëe Pedre kwnabtiits lo Jesús chëb:

—¿Pe nonsy loo noo psool cuent re ote wi lo kchësy meño yak?

⁴² Lëe Jesús chëb:

—¿Cho xsaan patrón lidzy dyon tsiñee lëe xaa xchoo? ¿Pe lëdy nayak xsaan xaa tu mos nii xsoob tiits parñee kyaan mos ko kchë meñ nii kxyë tsiñ lo xaa? ⁴³ Dichos mos nii xyaani lidzy xpatrón deelñee tsiñee kpikche patrón, kan xaa nii lëe mos ko beeñtsyey kchë nii kwnabey xaa. ⁴⁴ Nli xñen, nii lëe patrón këb lo xaa: “Kop cuidad kchësy nii chaapaa.” ⁴⁵ Per deelñee mal mos ko ni nan xaa nii xtse si xpatrón xaa, lëe xaa ksaksi kchë meñ nii kxyë tsiñ lo xpatrón xaa, ni lëe xaa tso wagw ni lëe xaa kyë kunip. ⁴⁶ Per mer tse nii pe sinidy kik xaa, lëe xpatrón xaa ktsiñ, aan lëe patrón ksaksi xaa sinak xsaksi patrón kchë mos nii xsoobty tiits.

⁴⁷ 'Deelñee nan mos pe cos chakladzy patrón, aan xsoobty mos tiits, ndaly golp jkaa mos. ⁴⁸ Per deelñee nandy mos pe cos chakladzy patrón aan ko mos falt, xisy golp jkaa mos. Por deelñee ndaly nii byaani meñ, ndaly nii

kak wñab lo meñ. Deelñee ndaly gaa cos nan meñ, ndaly nii no kuuñtsyey meñ.

Lëë Jesús chuñ meñ chop tiy

(Mt. 10:34-36)

⁴⁹ 'Lëen syely kuñ kyalxtisy lo kislyu. Nak nii kuuñtsyeyaa sinak tsiñee chek ki, ni ;xsyaak gaan naaty tsek kaa kislyu! ⁵⁰ No nii teedyaa lo tu kyalnë dox, aan ;mban xtee styoon nii lëen ktsyool kyalnë go! ⁵¹ Këbty to tsaaplaa syelyaa lo kislyu re parñee tsodre tily. Lëdyo gon, sink lëen syelyni tily. ⁵² Por destye natse, deelñee no kaay meñ tu yu, lëe meñ kak chop tiy. Tublad tso tson meñ, lëe stublad tso chop meñ. ⁵³ Lëe mëedpkiy ktilyni pxosy, ni lëe mëed kwnaa ktilyni xña, ni lëe nkwxizh ktilyni xñaatsaap.

Lëë Jesús chak ntseeb lo meñ

(Mt. 16:1-4; Mr. 8:11-13)

⁵⁴ Loxsye ngo lëe Jesús chëb lo meñ:

—Tsiñee chan do nii lëe xkey no nëz laa chaasy ngbidz, xñee do lëe kyo kyab, aan nli gaa xyabo. ⁵⁵ Singo gak tsiñee xpi me nëz kyety xñee do lëe naay kak, aan nli gaa chako. ⁵⁶ ;Nguey do! Deelñee xyeñ do xa chak leñ kpaat siñee lëe kyo kyab, ni xyeñ do xa chak lo kislyu tsiñee lëe naay kak, ;penak nii xyeñdy to xa nak kchë cos nii noyak natiemp?

Ptee nii kwnee lo meñ nii xlëe lool

(Mt. 5:25-26)

⁵⁷ ;Penak nii xyeñdy to pe cos nonguiat kuuñtsyey do? ⁵⁸ Deelñee xkëeki tu xaa lëe do aan chakladzy xaa tsikso xaa lëe do lo xtisy, kol nee lo xaa lëe ka bii xteedyo tiits. Por deelñee kyab to ña xtisy, lëe xtisy këb lo mayor: “Kol ko xaa gue skiib”, aan lëe xaa ko lëe do skiib. ⁵⁹ Aan xsobaa nii kchoodyoo skiib axte nii kizhoo lal nii kñab xaa lool.

13

Lëe meñ nii ktikchedy styoo lo Dios kety

¹ Misme tse go lëe bla xaa kukan Jesús aan lëe xaa bitiits nii lëe Pilat beety bla meñ Galilea aan lëe xaa pkots xcheñ meñ go xcheñ ma nii kwlokön xaa. ² Tsigo lëe Jesús chëb:

—Nladzy to nayak nii ptsyool xaa go ngo porñee mastre no xtol xaa que xtol xaa xtañ xaa. ³ Lëdyo gon. Ni lëen xñe kaazhkaa lo do nii deelñee kpikchedy styoo do lo Dios, wi do kety. ⁴ ¿Ni pe nladzy to nii mastre no xtol ksa tsiimtsön xaa nii byab yu ngöl nii lë Siloé lady que xtol kchësy meñ nii no Jerusalén? ⁵ Lëdyo gon. Ni lëen xñe kaazhkaa lo do nii deelñee kpikchedy styoo do lo Dios, wi do kety.

Xcuent yag yegw nii xkyëdy nex

⁶ Lëe Jesús bitiits nrii lo meñ, chëb xaa:

—Tu xaa name sob tub xan yag yegw lady xyag uv xaa, aan lëe xaa kukuy dyon pe kë yegw low, aan ni tu yegw ptsyoldy xaa. ⁷ Tsigo lëe xaa chëb lo xaa nii xkyënap kchë xyag uv xaa: “Buy gaanoo, lëew kak tson iz nii xyely kyubaa yegw lo yag re, per lo ksa iz ko ni tu xnexo karty kawaa. Pchugo masy, por xaktyee xlyëw lo kwaa.” ⁸ Per lëe xaa nii xkyënap kwaa kwëb chëb: “Xey, psaansyew na iz. Lëen ksoly xano ni lëen ko pyëëb xano, ⁹ tsiin tsaaplaa skyë nex low singo. Aan deelñee kyëdyo, mansye kchugloo.”

Lëe Jesús beeñ kyak tu kwnaa

¹⁰ Tu tse nii xiladzy meñ Israel lo tsiin lëe Jesús beeñ kseedy meñ leñ ktoo. ¹¹ Aan lady kchësy meñ no tu kwnaa nii kwlox tsiimtsön iz xsyaknä. Tu kyalbini mal beeñ me chop xkwaa, aan pchilodre nyak tubli me. ¹² Tsiñee lëe Jesús kon me, lëe xaa kwtsyetsy me aan lëe xaa chëb:

—Kwnaa, lëël byak, xsyaknädroo.

¹³ Tsigo lëe xaa pxob ña xaa lady me, aan wor go kazh lëe me byak tubli, aan lëe me bislo biily me lay lo Dios. ¹⁴ Per lëe xaa nii xñabey leñ ktoo blëe, porñee beeñ kyak Jesús me tse nii xiladzy meñ Israel lo tsiin, aan lëe xaa chëb lo meñ:

—Xoop kpidz nonguial kak tsiin. Kol tē leñ tse go par kak to rmedy, kijty to tse nii chakty tsiin.

¹⁵ Tsigo lëe Jesús kwëb chëb:

—Mal do. ¿Pe chinidy to xyosy to kunis nayak o xburr gaa to nikxe chakty tsiin? ¹⁶ Lëe kwnaa re gon lo xtiyy Abraham sëed me, aan kok tsiimtson iz nii nguëetuu xaatox me lo kyalkits re. ¿Pe nonguialdy nayak laa me nikxe tse nii chakty tsiin nak?

¹⁷ Tsiñee lëe Jesús chëb ngo, lëe xaa nii xlëe lo xaa pteladzy, per kchësy meñ ble kon kyalntson nii beeñtsyey xaa.

Xa nak laañee xñabey Dios

(Mt. 13:31-33; Mr. 4:30-32)

¹⁸ Lëe gak Jesús chëb:

—¿Pe cos nak sinak laañee xñabey Dios dyon, ni pe cos chak si chako? ¹⁹ Nako gon sinak tu medzy martas nii chan meñ lo kwaa aan tsiñee lëew chak lal tu yag, lëe mguin xko xipchoos loo go.

²⁰ Lëe gak Jesús chëb:

—¿Pe cos nak sinak laañee xñabey Dios dyon? ²¹ Nako gon sinak levadur nii xkëe kwnaa tson lmud riñ par tsobe kchësy kobyi.

Puert nya

(Mt. 7:13-14, 21-23)

²² Worñee lëe Jesús no nëz si xaa Jerusalén, beeñ kseedy xaa meñ kyedzy ni tañ nii kwtedy xaa. ²³ Aan lëe tu xaa kwnabtiits lo xaa chëb:

—Xey, ¿ndalydy meñ lë xtyelaa lo tol?

Lëe Jesús chëb:

²⁴ —Kol ktee nii sëëb to laañee xñabey Dios, por nako sinak tu puert nya aan ndaly meñ kakladzy sëëb, per kchilodyo. ²⁵ Loxsye ksuugw xpixwan yu puert, deelñee kyaan do ley lëe do këb: “Xey, pxaly chu yu syëëb noo.” Per lëe xaa këë lo do: “Nandyaa cho xaa do.” ²⁶ Tsigo lëe do këb: “Ptyaawni noo ni ptyowni noo lii, ni beeñ kseedyoo meñ nëz laa no noo.” ²⁷ Per lëe xaa kyëb këë xaa: “Lëen niyle nii nandyaa cho xaa do. Kol kyey por ngoptol do.” ²⁸ Tsigo lëe do koon ni lëe do kaw lay do tsiñee kan do nii lëe Abraham ni lëe Isaac ni lëe Jacob ni lëe kchësy profet ncheno laañee xñabey Dios, aan lëe do byaan ley. ²⁹ Por ndaly meñ nii nche tyub lo kislyu sob kaw laañee xñabey Dios. ³⁰ Tsiñee lëe tse go tsitsib ndaly xaa nii nyats chak nina kyablyu parñee ktaan xaa nii mban nina.

Lëe Jesús xteenë por meñ Jerusalén

(Mt. 23:37-39)

³¹ Loxsye ngo lëe bla xaa fariseo ptsiñ, aan lëe xaa chëb lo Jesús:

—Bi nu, porque lëe Herodes chakladzy kuty lii.

³² Tsigo lëe Jesús chëb:

—Kol tsi aan kol këb lo mëz wnee xuuy go: “Natsesy ni kxesy kwin kyalbini mal ni kuuñ kyakaa meñ xsyakñë, widzy lëen kyal.” ³³ Per no nii ktsiñaa laañee san natse, kxe ni widzy. Por ni tu profet chilody kety deelñee sody xaa Jerusalén.

³⁴ ¡Chooksye lëe doy nii no do Jerusalén! ¿Penak nii chuty to profet ni penak nii xlaal kyo do xaa nii xaal Dios lo do? ¡Ndaly vuelt kokladzyaa ndopaa to sinak xtop nguidy xoob xiñ leñ xikw, per kwnëdy to! ³⁵ Lëe na lëe xkyedzy to kyaanladzy. Ni kpikchedre kan do naa axte tse nii lëe do këb: “Skizh Dios, xaatke buen xaa nii pxaal xaa.”

14

Lëë Jesús chuuñ kyak tu xaa nii xchooki

¹ Tu tse nii xiladzy meñ Israel lo tsiñ lëë Jesús kwey wagw lidzy tu xaa nii xñabey lo meñ fariseo, aan lëë stubla xaa fariseo bleetsy xaa. ² Siko lëë Jesús kon tu xaa xsyakñë nii xchooki. ³ Lëë Jesús kwnabtiits lo maestre ley ni lo xaa fariseo chëb:

—¿Pe nongual dyon kak tu xaa xsyakñë rmedy tse nii chakty tsiñ ote nongualdyo yak?

⁴ Per ni tu xaa kwneedy. Tsigo lëë Jesús kwseñ xaa xsyakñë go aan loxsye beeñ kyak xaa xaa, lëë xaa chëb: “Byey.” ⁵ Ni lëë xaa chëb lo meñ fariseo:

—Deelñee kyab tu xiñ do o tu xyosy kaa to leñ tu kyeech nxity, ¿pe kwiidy to xaa nayak ni pe kwiidy to ma nixxe chakty tsiñ tse go?

⁶ Aan ni tu xaa pchilody pe nyëb.

Meñ nii chi lo tu kyalwtsiilña

⁷ Tsiñee kon Jesús nii kchësy xaa nii koktsyetsy xkwe yagxily nii xsyob xaa non, lëë xaa ptee tu consef lo meñ chëb xaa:

⁸ —Tsiñee tsi do laañee chak tu kyalwtsiilña, sobty to laañee xsyob xaa non, por toontlaa tsi stu xaa nii mastre non lo do. ⁹ Aan kñë xaa nii kwtsyetsy lëë do: “Pte xlugaaroo lo xaa re.” Tsigo lëë xkyalto do kchoo por lëë do tsisob axte lultime bankw. ¹⁰ Masy tsiñee tsi do lo tu lni, kol sob axte lultime bankw parñee tsiñee kan xaa nii kwtsyetsy lëë do to, kñë xaa: “Penak nii soboo ske. Tësoboo axte klaa.” Singo mod xña lo kchësy meñ lëë do klisklaa xaa. ¹¹ Porque kchësy xaa nii xalyga chak nyaa kyablyu aan lëë xaa mban kyak klaa.

¹² Lëë gak Jesús chëb lo xaa nii kwtsyetsy xaa:

—Tsiñee kuuñlool tu siily o tu xtsee gaa, kwëstyoo xamiigwoo, ni betsyoo, ni meñ liidzyoo, ni meñ rikw nii no kex chiliidzyoo, por toontlaa kwetsyak xaa lii aan singo mod lëe xaa ktikche favor nii beeñtsyeyoo. ¹³ Masy tsiñee kuñoo tu lni, kwtsyetsy kchë meñ prob, ni meñ nii chilody së, ni meñ nii chandy. ¹⁴ Por chilody ktikche meñ go kyalnsaak ko lool, per lëe Dios kuuñ kle lii ni lëe xaa ktikche favor go lool tse nii lëe xaa kuuñ kpañ meñ kuty nii beeñtsyey kyalbuen.

Xcuent xaa nii beeñlo tu niskwaan

¹⁵ Loxsye biñ meñ ngo, lëe tu xaa nii wi sob lo mezh chëb lo Jesús:

—Dichos meñ nii chaw laañee xñabey Dios.

¹⁶ Tsigo lëe Jesús chëb:

—Tu xaa name beeñlo xaa tu niskwaan aan ndaly lo meñ chëb xaa nii tsi meñ wagw. ¹⁷ Tsiñee lëe xwor wagw kol, lëe xaa pxaal xmos xaa kukëb lo meñ nii koktsyetsy: “Kol të por lëe niskwaan lox koklo.” ¹⁸ Per xaal xaal nii chëb meñ parñee tsidy meñ. Klosy lo tu xaa nii kwey mos chëb: “Lëen kal lox kwxi tublë lyu, aan no nii kakuyaa loo go. Chilody kan.” ¹⁹ Lëe stu xaa chëb: “Lëen kwxi kaay nëz yosy aan lëen kakuñ ma preb. Chilody kan.” ²⁰ Lëe stu xaa chëb: “Lëen kal ptsiilña. Chilody kan.” ²¹ Tsiñee lëe mos bikche, lëe xaa chëb kchë nii chëb meñ, aan lëe xaa nii pxaal xaa blëe. Tsigo lëe xaa chëb lo xmos xaa: “Sinusy kwey kchë nëz yu ni nëzniy nii no leñ kyedzy, aan tëni kchë meñ prob, kchë meñ nii chilody së, ni meñ ciegw.” ²² Blyëedyako, lëe mos chëb: “Xey, lëen beeñtsyey nii kwnabeyoo naa, aan lëe lugar bii no.” ²³ Tsigo lëe xaa chëb lo mos: “Kwey nëz nii xchoo chu kyedzy ni kwey kchë skiñ kwraly, aan tëni xoo stubla meñ parñee kyaktsë lidzyaa. ²⁴ Por ni tu meñ nii kwtsyetsyaa klo kawdy niskwaan nii beeñloon.”

Meñ nii chakladzy kak xpëedscuel Jesús

²⁵ Ndaly meñ kunal Jesús aan lëe xaa byoogw chëb xaa:

²⁶ —Deelñee no tu xaa nii sëednal naa aan mastre xkëstyoo xaa pxosy xaa que naa o mastre gaa xkëstyoo xaa xña xaa, tsiil xaa, xiñ xaa, betsy xaa ni psyañ xaa, o xkëstyoo gaa xaa lëe xaa, chilody kak xaa xpëedscuelaa.

²⁷ Ni chilody kaa kak meñ xpëedscuelaa deelñee tejty meñ lo kyalnë ni deelñee kiidnaldy meñ naa. ²⁸ Deelñee no tu do chakladzy ksa tu yu ngol, ¿pe xsyobty to nayak kwii do cuent parñee kan do dyon pe slëb to ksaalo dow?

²⁹ Por deelñee xaktyee kyeeñ do cimient, aan lëbty to ksaalo dow, kchësy meñ nii kano kxidzyny lëe do, ³⁰ këb meñ: “Lëe xaa re bislo nsaa lidzy, per kwlëbty xaa nsaalo xaaw.” ³¹ O deelñee gaa no tu rey nii tsiktily contre stu rey, ¿pe xsyobty xaa nayak kwii xaa cuent parñee kan xaa dyon pe slëb tsiil mily soldad nii chap xaa ktily contre kaly mily xsoldad stu rey?

³² Aan deelñee kyeñ xaa nii lëbty xsoldad xaa, bii sitre sëed stu rey, lëe xaa kxaal xaa nii tsikëb: “Masy kwës tily.” ³³ Singo tsigo busy, deelñee ksaandy to kchë nii chap to, chilody kak to xpëedscuelaa.

Tsiñee nxiytre sedy

(Mt. 5:13; Mr. 9:50)

³⁴ Buen sedy. Per deelñee ksaan sedy xinxiyo, ¿xa kyak nxiyo stub? ³⁵ Lëew ksyëëb porñee ni par lyu ni par pyëëb xkiin̄dyo. Deelñee chakladzy to kyeñ do, kol jkëëtyag.

15*Xcuent xaa nii xtsil xpëkwxiiily*

(Mt. 18:10-14)

¹ Lëe xaa nii xtop tumi nii xyey Roma ni lëe stubla xaa ngoptol big par jkëëtyag xaa xtiits Jesús. ² Por ngo lëe xaa fariseo ni lëe maestre ley kwneenë Jesús, chëb xaa:

—Xtsiil lsa xaa gue meñ ngoptol ni chaw xaa ksa xaa meñ go.

³ Tsigo lëë Jesús pso tu cuent lo meñ chëb xaa:

⁴—Deelñee chap to tu kyoow mëkwxiily dyon, aan xnity to tu ma, ¿pe xsaandy to stap kalyptsiipkee ma nii kwnijty tañ nayak, aan chikyub to ma nii kwnity, axte nii xtsil do ma? ⁵ Aan tsiñee lëë ma xtsil do, xle do xob to ma chu yañ do, ⁶ aan tsiñee lëë do xtsiñ lidzy to, xtop to kchë xamigw to ni kchë meñ nii no kexka chilidzy to, aan xñee do: “Kol kle lon, por lëen ptsil mëkwxiily nii kwnity.” ⁷ Nli xñen nii mastre kak wle kpaá por tu meñ ngoptol nii ktikche styoo lo Dios que por tapkalyptsiipkee meñ buen nii xkiĩndy ktikche styoo lo Dios.

Xcuent kwnaa nii xtsil xcentab

⁸ 'Kol tsoo kso no xcuent tu kwnaa nii chap tsií pes plat, aan xnity me tuwo. ¿Pe xkëedy me bini nayak ni pe xloobty me yu ni pe xkyëkyubty mew axte nii xtsil mew? ⁹ Aan tsiñee lëëw xtsil me, xtop me kchë xamigw me ni meñ nii no kexka chilidzy me, aan xñee me: “Kol kle lon, porque lëen ptsil pes plat nii bnityaa.” ¹⁰ Nli xñen nii singo gak xle kchë angly nii no kpaá tsiñee xtikche tu xaa ngoptol styoo lo Dios.

Xcuent xaa nii beeñ perdón xiñgan

¹¹ Lëë gak Jesús bitiits nrii lo meñ, chëb xaa:

—Tu xaa name chap xaa chop xaa wiñ, ¹² aan lëë xaa nii mastre nyab chëb lo pxosy: “Pa, neetsy kchë nii xyalaa.” Tsigo lëë pxosy xaa kwtiisy kchë nii chap. ¹³ Kok xtsedyako lëë xaa nii mastre nyab pto kchësy nii pchal, aan con tumi go lëë xaa si stu tañ nii sit. Siko pxiñ xaa kchë xtumi xaa laañee xkaatyee. ¹⁴ Per tsiñee lëë xaa lox pxiñ xtumi xaa, lëë kpiñ kwyo tañ go, aan lëë xaa kwte kpiñ. ¹⁵ Tsigo lëë xaa kunab tsiñ lo tu xaa nii no tañ go,

San Lucas 15:16 61 San Lucas 15:32

aan lëe xaa go pxaal xaa lo kwaa kukap xaa ngutsy. ¹⁶ Ptee gan xaa nyaw xaa nii chaw ngutsy, per ni tu cho pteejtyo. ¹⁷ Lëe lultime nladzy xaa: “¡Blaktre gaa meñ nii kē xtsiñ pxosyaa na axte xyely chaw, lëe naa na noteedy kpiñ nul! ¹⁸ Lëen kya lidzy pxosyaa, aan këpaa: Papá, kwlon falt lool ni lo Dios. ¹⁹ Nonguialtre kakaa xiño. Beeñ cuent nii sinak tu xmoosoo nakaa.” ²⁰ Loxsye ngo lëe xaa pkaa nēz, lëe xaa sey lidzy pxosy xaa.

’Bii sitre siid xaa tsiñee lëe pxosy xaa kon xaa, aan lëe pxosy xaa pkēstyoo xaa. Lëe xaa kwloo corr kuktsiil nēz xaa xiñ xaa, aan lëe xaa kwteetsy xaa, ni lëe xaa taw pxit kwesy xaa. ²¹ Tsigo lëe xiñ xaa chēb: “Papá, kwlon falt lo Dios ni lool. Nonguialtre kakaa xiño.” ²² Per lëe pxosy xaa chēb lo xmos: “Sinusy kol kwii ladx buen jkawk to xaa, kol ko tu nily ña xaa, ni kol jkēē lab xaa. ²³ Kol tēni tu becerr nii xro aan kol kuty ma, por jlēē no tyaaw ni lëe no kuuñ lni! ²⁴ Por nladzyaa te kuty xiña, per kujty xaa. Kwnity xaa, per lëe xaa ptsil.” Aan lëe lni bislo.

²⁵ ’Mentre lëe stu xiñgan xaa nii nak xaa kol këno tañ. Tsiñee lëe xaa bikche, lëe xaa biñ ti ni lëe xaa kon nii lëe wyēē kayak. ²⁶ Lëe xaa kwtsyetsy tu mos, aan lëe xaa kwnabtiits pe cos chak. ²⁷ Tsigo lëe mos chēb: “Lëe betsyoo blañ, aan lëe pxoosyoo kwnabey kuty becerr xro, porñee mbēē blañ xaa ni ndaan xaa.” ²⁸ Per lëe betsy kol xaa blēē, aan kwnēdy xaa nyo xaa yu. Por ngo lëe pxosy xaa pchoo kwnee lo xaa. ²⁹ Tsigo lëe xaa chēb lo pxosy xaa: “Nanoo gon blaktre iz nojkiñaa lool ni nanoo nii tugak xsobaa xtiitsoo, aan ni tu chiv wiñ karty kneetsyoo par kawnin xamigwaa. ³⁰ Lëe nana nii blañ xiño nii kukxiñ xtumil lo kwnaa nii xkwe pal nēz, lëel chuty becerr xro par lëe xaa.” ³¹ Tsigo lëe pxosy xaa kwēb chēb: “Xiñ, lii tugak so lon, ni kchēsya kaa nii chaapaa xcheño nako. ³² Per no nii kuuñ no lni ni kle no, por lëe betsyoo nii kwxaak no

kuty bikche. Kwnity xaa, per lëe xaa ptsil lo no.”

16

Xcuent mos nyaani

¹ Lëe Jesús bitiits nrii lo xpëedscuel, chëb xaa:

—Tu xaa rikw name kop xaa tu mos, aan lëe meñ kuni tiits lo xaa nii lëe mos ko no kxiñ xtumi xaa. ² Tsgo lëe patrón kwtsyetsy mos ko, aan lëe xaa chëb lo xaa: “¿Pe nli kchë nii kējkkëkiy meñoo dyon? Bneetsy cuent dyon xa si lo xtsiiñoo, porque chilodre kyëel tsiñ lon.”

³ Tsgo nladzy mos ko: “¿Pe kuñaa na busy na nii lëe xpatrónaa kwii naa lo tsiñ? Nodyaa fuersy par kyën tsiñ tañ, aan xteladzyaa kñabaa limosn. ⁴ Nanaa xa kuñaa parñee tso cho lidzy ktsiiñaa tsiñee lëe xpatrónaa kwii naa lo tsiñ.” ⁵ Tsgo lëe xaa kwtsyetsy tuga tuga meñ nii nsëeb lo xpatrón xaa. Klosy lo tu xaa nii ptsiñ chëb xaa: “¿Palal nsëeboo lo xpatrónaa?” ⁶ Lëe xaa go kwëb chëb: “Nsëbaa tu kyoow barrily aceit.” Tsgo lëe mos nii sinoy cuent chëb: “Naa xpagareel aan pkëe stuwo nii xaktyee choowptsii barrily aceit nsëeboo.” ⁷ Loxsye ngo lëe xaa kwnabtiits lo stu xaa, chëb xaa: “Liik, ¿palal nsëeboo?” Lëe xaa go kwëb: “Nsëbaa tu kyoow lmud xobxtily.” Tsgo lëe mos chëb: “Naa xpagareel aan pkëe stuwo nii xaktyee tapkaly lmud xobxtily nsëeboo.” ⁸ Psee patrón kon nii singootyee nyaani mos mal go. Nli xñen nii mastre nan meñ nii xyuumbeydy Dios xa nak cos nii chak lo kislyu re que meñ nii xyuumbey Dios.

⁹ Kol kiisy kchë nii chap to lo kislyu re parñee kap to amigw, parñee tso cho kneetsy laañee kwës to kpaat siñee lëe kchë nii chap to lox.

¹⁰ Kchë xaa nii chap cuidad cos nikxe ndalydyo, sap cuidad xaa cos ndaly, per lëe xaa ni chap cuidajty cos xisy, xa kap cuidad xaa cos ndaly. ¹¹ Deelñee chap cuidajty to

cos nii no lo kislyu re, ¿cho lë nii knee cos nii nli non lo do? ¹² Aan deelñee chap cuidajty to xcheñ meñ, ¿cho lë nii kneetsy nii jkaa do?

¹³ 'Ni tu cho chilody kyë tsiin chop lo patrón. Por neñdy slëe xaa lo tu xaa, lëe lo stu xaa kle xaa. O neñdy kaa ngui kuñ xaa xtsiin tu xpatrón xaa, aan ksaldy xaa stu xaa. Por ngo chilody ksoob to xtiits Dios deelñee tumi tugak sini kik to.

¹⁴ Pxdizy xaa fariseo nii tir xyo tumi styoo biñ nii kwnee Jesús. ¹⁵ Tsigo lëe Jesús chëb:

—Chakladzy to nii këb meñ nii buen do, per nan Dios pe cos xsya styoo do. Por kchësy nii xsyak meñ non pa nondyo lo Dios.

Xley Moisés ni kyalwnabey Dios

¹⁶ 'Lëe xley Moisés ni lëe kchë profet bluuy xtiits Dios axte tse nii lëe Juan biid. Destye tse go lëe meñ xkëetyag xa nak laañee xñabey Dios aan xoo xsyëeb meñ siko.

¹⁷ 'Ni tu letre nii kë lo ley kyaanlasty. Kchësyo kak cumplir. Por nli xñen nii masy ngandy nitylo kislyu ni nitylo kpaa que nii kyaanladzy ley.

Kyalwsëeb tsiil

(Mt. 19:1-12; Mr. 10:1-12)

¹⁸ 'Deelñee klaa tu xaapkiy tsiil, aan ktsiilña xaa stu kwnaa, tol chuñ xaa. Singo gak xaa nii ktsiilña tu kwnaa nii psëeb tsiil le, tol chuñ xaa.

Rikw ni Lázaro

¹⁹ 'Tu rikw name nonsyke ladx non ni ladx ngui chakw xaa, aan ksatyee tse chuñ xaa lni. ²⁰ Kwyo gak tu prob nii pcholë Lázaro. Xyodz lady xaa aan chisob xaa nëb lo lyu chilidzy rikw. ²¹ Kokladzy prob re nyëly con cos nii xlyaal leñ xmez h rikw. Aan axte mëkw big kwlee lady xaa laañee xyodz. ²² Lëe tu tse lëe prob kuty, aan lëe angly kukni xaa

laañee no Abraham kpa. Lëe rikw kutyak, aan lëe xaa pkyeetsy. ²³ Aan mentre lëe rikw no te mban laañee xyey meñ nii chety, lëe xaa blis lo xaa aan lëe xaa kon nii lëe Lázaro so lo Abraham. ²⁴ Tsigo lëe xaa kwchuptsyë, chëb xaa: “Tat Abraham, pkëstyoo naa. Pxaal Lázaro tsijkadz xaa punt xkweñ lo nis aan kiid ksalyu xaa lo ludzyaa, porque tir mban no teedyaa lo ki re.” ²⁵ Per lëe Abraham kwëb chëb: “Xiñ, psaladzy gaanoo nii mbëe kwtedyoo lo kislyu, lëe Lázaro mban kwtedy xaa. Lëe na mbëe notedy xaa nu, lëe lii mban notedyoo. ²⁶ Ni chilody gaaw, por tir ngol yoo nii kë groltyee, aan chilody kiid meñ nii no nu ske, ni meñ nii no gaa ske chilody kiid nu.” ²⁷ Tsigo lëe rikw chëb: “Xñabaa lool tsigo busy, Tat Abraham, nii kxaaloo Lázaro lidzy pxosyaa, ²⁸ parñee kñee xaa lo kaay betsyaa nii byaan tsiin kiiyty xaa laañee sinriityee mban noteedyaa.” ²⁹ Tsigo lëe Abraham chëb: “Lëe nii pkëe Moisés ni pkëe kchë profet byaanle. ¡Ksal xaa kchë ngo!” ³⁰ “Ksaldy xaaw”, chëb rikw, “per deelñee kyaklo tu xaa nii kutyle lo xaa, spikche styoo xaa lo Dios.” ³¹ Lëe Abraham chëb: “Deelñee chaklasty xaa ksal xaa xley Moisés ni kchë nii pkëe profet, nikxe kpañ tu meñ kuty, kpikchedy styoo xaa.”

17

Xaa nii xsyaab meñ lo tol

(Mt. 18:6-7, 21-22; Mr. 9:42)

¹ Lëe Jesús chëb lo xpëedscuel:

—Tugak ktee tiits nii kyab meñ lo tol, per jbrobsye xaa nii ksyaab meñ lo tol! ² Masy buen kxituu tu kyomoliñ yañ xaa aan tsikchon meñ xaa lo nistoo que nii kuñ xaa xtol meñ nii xnildzy xtitsaa. ³ Kol kap cuent.

’Deelñee ko betsy to falt lo do, kol nee lo xaa, aan deelñee kpikche styoo xaa, kol kuñ xaa perdón. ⁴ Nikxe

ko xaa falt lo do kadzy vuelt tu kpidz, deelñee ksa kadzy vuelt ko kiid nē xaa lo do: “Kpikchedraa kon falt lool”, no nii kuñ do xaa perdón.

Nii schilo kuuñtsyey meñ nii xniladzy

⁵ Lëe apostle chëb lo Jesús:

—Chakladzy noo nii mastre kniladzy noo Dios.

⁶ Tsigo lëe Jesús kwëb chëb:

—Deelñee niladzy to Dios, xisy wiñak, nikxe nyak xkyalwniladzy to lalak tu medzy martas, nchilo nyëb to lo yag re: “Bichee nu aan kusob lo nistoo”, aan lëe yag nsoob xtiits to.

Nii nonguiäl kuuñtsyey mos

⁷ Deelñee chap to tu mos nii chikon o chikap kaa ma, ¿pe xñee do lo xaa nayak tsiñee xpikche xaa: “Kwte tē soboo kaawoo”? ⁸ Lëdyo gon, sink xñee do lo xaa: “Beeñlo tu xtseen ni kwtëe nii kawaa ni kin. Loxsye kawaa schilo soboo kaawoo ni kil.” ⁹ Aan ni skizh xteejty to lo mos nii beeñtsyey kchë nii kwnabey do. ¹⁰ Singo gak lëe do, tsiñee lox kuuñtsyey do kchë nii xñabey Dios to, no nii këb to: “Mos nii pa xkiiñdy nak no, por xaktyee nii pchilo lo no beeñtsyey no. Beeñsyeytre no pe stu cos.”

Lëe Jesús chuuñ kyak tsii xaa xsyaknë

¹¹ Lëe Jesús kwte laañee ntsiil meñ Samaria ni meñ Galilea worñee lëe xaa si Jerusalén, ¹² aan lëe tsii xaa xsyaknë nii xyodz lady kuktsiilnëz Jesús kyedzy nii ptsiñ Jesús, per big kexy xaa, ¹³ sink lëe xaa kwchuptsyë, chëb xaa:

—¡Jesús, lii nii nakoo maestre, pkëstyoo lëe noo!

¹⁴ Tsiñee lëe Jesús kon ksa xaa go, lëe Jesús chëb:

—Kol tsi lo pxosy.

Aan nëz si xaa lëe xaa byak. ¹⁵ Tsiñee kon tu xaa xsyaknë go nii lë xaa byak, lëe xaa bikche xtee xaa skizh lo

Dios. ¹⁶ Aan lëë xaa psoxib lo Jesús, axte pkiitsy kë xaa lyu par ktee xaa skizh ni lëëw na xaa Samaria nak xaa. ¹⁷ Tsigo lëë Jesús chëb:

—¿Pe lëdy tsii xaa xsyakñë nawen byak? ¿Ko skee xaa?

¹⁸ ¿Nonsy xaa sit re nawen bikche ktee skizh lo Dios?

¹⁹ Lëë Jesús chëb lo xaa nii byak ko:

—Kuso aan byey. Por porñee bnildazyoo ngo nii lëël byak.

Xa kñabey Dios

(Mt. 24:23-28, 36-41)

²⁰ Lëë xaa fariseo kwnabtiits lo Jesús pa wor klyañche xkyalwnabey Dios aan lëë Jesús chëb:

—Kijjty xkyalwnabey Dios parñee kan dow. ²¹ Ni tu cho kñëdy lo do: “Lëëw nrrii”, o “Lëëw nrek kaa.” Por lëë xkyalwnabey Dios kwlañchel lo do.

²² Loxsye ngo lëë Jesús chëb lo xpëëdsuel:

—Sitsib tse nii lëë do kakladzy kan do mguiy nii pxaal Dios lo kislyu, aan kandy to xaa. ²³ No meñ kñë lo do: “Lëë xaa so nu”, o “lëë gaa xaa so nek.” Per tsidy to ni tsinaldy to meñ go. ²⁴ Porque sinak tsiñee nyoo xbëly yë nkwsiy tyub leñ kpa, singo kak mguiy nii pxaal Dios tsiñee lëë xaa kiid stub. ²⁵ Per no nii te kazh xaa kyalnë ni ksaldy meñ nii no natiemp xaa. ²⁶ Sinak kok xtiemp Noé, singo gak kak tsiñee lëë mguiy nii pxaal Dios kiid stub. ²⁷ Tiemp ko lyaadzy wagwsye ni lyaadzy nii kisy meñ kwyo meñ, ni kyalwtsiilñasy kuni kik meñ, axte tse nii lëë Noé byo leñ barkw, aan lëë kchësy meñ go kuty lo kyo. ²⁸ Singo gak kok xtiemp Lot: lyaadzy wagwsye ni lyaadzy nii kisy meñ kwyo meñ, ni wtosy ni wsisy kuni kik meñ. Lyaadzy konsye ni lyaadzy yusy kwyo meñ. ²⁹ Per tsiñee lëë Lot pchoo leñ kyedzy Sodoma, lëë ki ni kyo lëë nii xsaay byab

kpa, aan kchësy meñ go kuty. ³⁰ Singo kak tsiñee lëe mguiy nii pxaal Dios kpikche.

³¹ 'Tse go deelñee no cho do so kik yu aan no xcheñ do leñ yu, kyejty to par kwii dow. Deelñee no gaa to so tañ, kpikchedy to kyey do lidzy to. ³² Kol ksaladzy nii ptsyool tsiil Lot. ³³ Kchë xaa nii kakladzy kteelaa xkyalmbañ kety. Per lëe xaa nii pe sinidy kik, nikxe kety xaa, lëe xaa kpañ.

³⁴ 'Kyool go deelñee nix chop xaa lo tugak lon, lëe Dios koy tu xaa, per lëe xaa ksaan stu xaa. ³⁵ O deelñee gaa kë chop kwnaa wëet, lëe xaa koy tu me aan lëe xaa ksaan stu me. ³⁶ Singo gak deelñee kë chop xaa tsiñ tañ, lëe tu xaa kyooy, aan lëe stu kyaan.

³⁷ Tsigo lëe meñ chëb:

—¿Pa kak kchësy nrii?

Tsigo lëe Jesús chëb:

—Laañee kaa ma kuty ktyop pech.

18

Xcuent tu kwnaa viud

¹ Loxsye ngo lëe Jesús pso tu cuent lo xpëedscuel parñee këb xaa nii ktsagty xpëedscuel xaa, sink tugak kutiitsni xaa Dios axte nii ktikche Dios lo xtiits xaa. ² Sinrii së lo cuent ko:

—Tu kyedzy name kwyo tu xtisy nii ptsyebty Dios ni psaldy meñ. ³ Leñ kyedzy ko gak kwyo tu kwnaa viud nii kunab kyalxtisy lo xtisy parñee ksaksi xaa meñ nii xlëe lo me. ⁴ Xtse kwë me, per psaldy xtisy me. Lëe lultime nladzy xaa: “Nikxe nii xtsyeebtyaa Dios ni xsaldyaa meñ, ⁵ per como kety kety chiid kisyedy me naa, lëen kcho xfavor me parñee kijtre me, por toontlaa kloox me xpaciensyaa.”

⁶ Lëe Jesús chëb:

—Singo gon chëb xtisy mal. ⁷ ¿Lëe Dios dyon pe kchoody xaa xfavor meñ nii xniladzy xtiits xaa nayak deelñee tsel kyool xñab meñ kyalxtisy lo xaa? ¿Slaa xaa nawen kyëmbës meñ go xaa? ⁸ Klyëedy xaa gon, lëe xaa kchoo xfavor meñ go. Per tsiñee lëe mguiy nii pxaal Dios dyon kiid, ¿pe bii sanre xaa meñ nii xniladzy xtiits Dios lo kislyu re?

Xaa fariseo ni xaa nii xtop tumi

⁹ Lëe Jesús pso cuent re par xaa nii xsyak nii tir buen aan xsyablyu los demasy meñ, chëb xaa:

¹⁰ —Tu vult kwey tu xaa fariseo ni tu xaa nii xtop tumi nii xyey Roma lidzy Dios par kutiitsni xaa Dios. ¹¹ Lëe xaa fariseo kwsoli aan lëe xaa chëb lo Dios: “Tat Tios, xnetsyaa skizh lool, porñee naktyaa sinak xaa nii nak ngbaan, ni xaa mal, ni naktyaa sinak xaa nii no tsiil aan choni stu kwnaa, ni porñee naktyaa sinak xaa nii xtop tumi nii so ske. ¹² Naa chawdyaa chop vult tu leñ xmal par kuuñ ksakaa lii ni chuñaa kchë nii xtsiñaan tsii tant aan xtedyaa tu tanto jkiñ liidzyoo.” ¹³ Lëe xaa nii xtop tumi nii xyey Roma kwsosit aan byaxty xaa nlis xaa lo xaa kpaal, sink lëe xaa xtee golp styoo xaa xñee xaa lo Dios: “¿Tat Tios, pkëstyoo naa, por tu ngoptol nakaa!” ¹⁴ Nli xñen nii tsi lëe xaa nii xtop tumi nii xyey Roma bikche sey lidzy, lëe Dios beeñ xaa perdón, per lëe xaa fariseo kokty xaa perdón. Por lëe kchë xaa nii xaly chak nyaa kyablyu aan lëe xaa nii mban chak kyak klaa.

Lëe meñ chini xaa wiñ lo Jesús

(Mt. 19:13-15; Mr. 10:13-16)

¹⁵ Wi xaa wiñ kuni meñ lo Jesús parñee kxob Jesús ña kik xaa wiñ. Per lëe xpëedscuel Jesús kwëntseeb lo meñ nii kuni xaa wiñ. ¹⁶ Per lëe Jesús chëb lo xpëedscuel:

—Kol klaa kiid xaa wiñ lon. Jkady tow, por kchë meñ nii nak sinak xaa wiñ kyey laañee xñabey Dios. ¹⁷ Nli xñen nii deelñee knilasty meñ xtiits Dios sinak xniladzy tu xaa wiño, sëëbty meñ laañee xñabey Dios.

Lëë Jesús chutiitsni tu rikw

(Mt. 19:16-30; Mr. 10:17-31)

¹⁸ Lëë tu xaa xñabey chëb lo Jesús:

—Maestre buen, ¿pe cos kuuñtsyeyaa parñee jkan tu kyalmbañ nii nitylody?

¹⁹ Tsigo lëë Jesús chëb:

—¿Penak nii xñeel nii buenaa? Tugak xaa buen no. Lëë xaa go nak Dios. ²⁰ Nanloo nii xñabey xley Dios: “Kyubtyoo stu kwnaa deelñee no tsiiloo, kujtyoo, kwandyoo, kñeedyoo tiits kizh par ksaksil meñ, ni psal pxoosyoo ni xñaal.”

²¹ Lëë xaa go chëb:

—Kchësy ngo noyuuñtsyeyaa destye nii nakaa xaa wiñ.

²² Tsiñee biñ Jesús nrii, lëë xaa chëb:

—Tu cos bii chakoo falt: pto kchësy nii chapoo aan pkadyo lo meñ prob tsiin kchilo kapoo cos kpa. Loxsye ngo tē aan tēnal naa.

²³ Per tsiñee lëë xaa go biñ ngo, mban ptee styoo xaa, porñee tir rikw xaa. ²⁴ Tsiñee kon Jesús nii mban kok xaa, lëë Jesús chëb:

—¡Xaatee ngan sëëb rikw laañee xñabey Dios! ²⁵ Masy ngandy sëëb tu camey xan tu kyeech kuzh que nii sëëb tu rikw laañee xñabey Dios.

²⁶ Kchësy meñ nii biñ ngo chëb:

—¿Cho lē nii telaa lo tol tsigo?

²⁷ Lëë Jesús chëb:

—Chilody telaa meñ nonsy, per lëë Dios kteelaa meñ.

²⁸ Tsigo lëë Pedre chëb:

—Lëe noo psaan kchësy nii koop noo aan lëe noo syoopnaal lii.

²⁹ Tsigo lëe Jesús chëb:

—Nli xñen nii kchë xaa nii psaan lidzy, tsiil, o betsy, o pxosy, o xiñ gaa par sëeb xaa laañee xñabey Dios, ³⁰ ndaly re nii jkaa xaa lo kislyu re aan lëe lo stu kislyu nii nare sëed lëe xaa jkaa tu kyalmbañ nii nitylody.

Lëew xyon vuel tii lëe Jesús xñee nii lëe xaa kety

(Mt. 20:17-19; Mr. 10:32-34)

³¹ Lëe Jesús kwtsyetsy ksa tsiipchop xpëedscuel tublad, aan lëe xaa chëb lo xaa:

—Chan do gon nii lëe no syo Jerusalén, aan siko lëe kchësy nii pkëe profet nii ktsyoolaa nii nakaa mguiy nii pxaal Dios kak cumplir. ³² Lëe meñ jko naa ña meñ sit, ni lëe meñ kityni naa, lëe meñ kotsyetsy naa, ni lëe meñ kchoo mxeñ lon. ³³ Lëe meñ kiñ naa ni lëe meñ kuty naa, per tse nii loxo tson kpidz lëen kpañ.

³⁴ Per byeñdy xpëedscuel Jesús ngo, por nonsyke cos ngano. Nandy xaa penak chëb Jesúsó.

Lëe Jesús chuuñ kyak tu ciegw

(Mt. 20:29-34; Mr. 10:46-52)

³⁵ Lëe Jesús mer ktsiñ Jericó, aan lëe tu ciegw sob kex chu nëz xñab limosn, ³⁶ tsiñee lëe ciegw biñ nii singootyee ndaly meñ xtyedy, lëe xaa kwnabtiits penak nii singootyee xtye meñ. ³⁷ Lëe meñ chëb lo xaa nii lëe xaa Nazaret nii lëe Jesús sitedy siko. ³⁸ Aan lëe xaa kwchuptsyë chëb xaa:

—¡Jesús, lii nii nakoo xiñ David, pkëstyoo naa!

³⁹ Kchësy meñ nii sinech kwëntseeb lo xaa parñee nyoogw chuw xaa, per lëel mastre kwchuptsyë xaa xñee xaa:

—¡Lii nii nakoo xiñ David, pkëstyoo naa!

⁴⁰ Lëe Jesús kwsotse, aan lëe Jesús chëb:

—Kol tēni xaa nu dyon.

Tsiñee lëe ciegw ko ptsiñ kex, lëe Jesús chëb lo xaa:

⁴¹ —¿Pe cos chakladzyoo?

Lëe ciegw ko chëb:

—Xey, chakladzyaa nii kña lon stub.

⁴² Lëe Jesús chëb:

—¿Lëe lool kña! Lëel byak, por bniladzyoo nii suuñ kyakaa lii.

⁴³ Wor go kash lëe lo ciegw ko byak, aan lëe xaa sinal Jesús xtee xaa skizh lo Dios. Wi kchësy meñ nii kon ngo ptee skizh lo Dios.

19

Jesús ni Zaqueo

¹ Lëe Jesús ptsiñ Jericó aan lëe xaa kwte leñ kyedzy.

² Leñ kyedzy ko kwyo tu xaa rikw nii pcholë Zaqueo. Lëe xaa kwnabey lo xaa nii xtop tumi nii xyey Roma.

³ Kokladzy xaa nyuumbey xaa Jesús, per pchilodyo porñee tir ndaly meñ aan tir wiich Zaqueo. ⁴ Por ngo lëe xaa kwloo corr kwnech xaa, aan parñee kchilo kan xaa Jesús, lëe xaa kwyëp tu lo yag nii sob laañee notedy Jesús.

⁵ Tsiñee lëe Jesús sitedy xan yag ko, lëe xaa blëp lo lo yag, aan lëe xaa chëb:

—Zaqueo, sinusy byety ske, por no nii kwësaa liidzyoo natse.

⁶ Lëe Zaqueo byety wxooñ, aan xle xaa lëe xaa kuni Jesús lidzy xaa. ⁷ Tsiñee kon meñ ngo, lëe meñ kwneenë Jesús, xñee meñ nii lëe xaa kwlës lidzy tu ngoptol. ⁸ Lëe Zaqueo kuso, aan lëe xaa chëb lo Jesús:

—Xey, lëen jkady grol kchë nii chaapaa lo meñ prob. Ni deelñee no cho lo kwlaanaa pe tu cos, lëen ktikche tap lal nii kwlaanaa.

⁹ Lëe Jesús chëb:

—Lëe Dios pteelaa kchë meñ nii no lidzy xaa re natse, por wi xaa ngab lo xtiy Abraham. ¹⁰ Por lëe mguiy nii pxaal Dios sëed kyub ni sëed kteelaa kchë meñ nii no xtol.

Xcuent tumi

¹¹ Lëe meñ pkëetyag kchë nii kwnee Jesús, aan lëe xaa pso tu cuent, porñee lëe xaa mer ktsiñ Jerusalén, aan nladzy meñ nii lëe wor kutsiñ nii lëe Dios kñabey, ¹² chëb xaa:

—Tu vuelt name kwyo tu xaa non nii no kak rey, per no nii tsi xaa tu kyedzy sit parñee kak xaa rey. ¹³ Per antes nii kchoo xaa, lëe xaa kwtsyetsy tsii xaa nii xkyë tsiñ lo xaa, aan lëe xaa ptee deel palal gaa tumi lo xaa go, chëb xaa: “Kol kyë diligensy con tumi re axte nii kpikchen.” ¹⁴ Per como xtilyni meñ kyedzy xaa, lëe meñ kyedzy pxaal bla xaa nii kukëb: “Chaklasty noo nii kak xaa gue xrey noo.” ¹⁵ Per lëe xaa kok rey, aan tsiñee lëe xaa bikche xkyedzy xaa, lëe xaa kwnabey kok tsyetsy ksa xaa nii ptee xaa tumi lo parñee kaknan xaa palal beeñ catu xaa go gan. ¹⁶ Lëe tu xaa nii ptsiñ klo chëb: “Xey, lëe tumi nii bneetsyoo lon broob, lëew byak tsii.” ¹⁷ Tsigo lëe rey chëb: “Buen ngo. Tir xaa tsiñ nakoo. Ngui beeñ tsiñoo tumi wiñ nii kwaal. Por ngo lëel kak xtisy. Tsii kyedzy kñabeyoo.” ¹⁸ Lëe stu mos ptsiñ chëb: “Xey, lëe tumi nii bneetsyoo lon broob, lëew byak kaay.” ¹⁹ Lëe rey chëb lo xaa: “Lëel kak xtisy. Kaay kyedzy kñabeyoo.” ²⁰ Lëe stu mos ptsiñ aan lëe xaa chëb: “Xey, lëe xtumil nrii. Lëew pkën lo tu bayjan. ²¹ Porñee ptsyebaa lii, ni nanaa nii tir ntseeboo, por xtopoo nii kwleektyoo ni xlaapoo laañee kondyoo.” ²² Tsigo lëe rey chëb: “Maaloo, misme xtiitsoo pteekyo lii. Deelñee nanoo nii tir ntseebaa, ni nanoo nii xtopaa nii kwlektyaa nii xlaapaa laañee kondyaa, ²³ ¿penak kulodyoo xtumin bankw parñee neetsylo tyub xiño na nii lëen bikche?” ²⁴ Aan lëe rey chëb lo xaa nii nche siko: “Kol

kla tumi lo xaa gue, aan kol kteedyo lo xaa nii nroob tumi ptsiñaa.”²⁵ Tsigo lëë meñ chëb: “Xey, per con nrooble tumi kwaa xaa.”²⁶ Lëë rey kwëb chëb: “Lëë meñ nii chaple cos jkaarew, per lëë meñ nii ni tu pe chapy, axte nii wiñ nii chapsye meñ go kpichee.”²⁷ Loxsye ngo lëë xaa chëb: “Kol tëni kchë xaa nii koklasty nyakaa rey, aan xña lon kol kuty xaa.”

Lëë Jesús xsyëëb leñ kyedzy Jerusalén

(Mt. 21:1-11; Mr. 11:1-11; Jn. 12:12-19)

²⁸ Loxsye bitiits Jesús kchë ngo, lëë xaa pkaa nëz par ktsiñ xaa Jerusalén. ²⁹ Tsiñee lëë xaa ptsiñ kex laañee ntsiil meñ Betfagé ni meñ Betania xan kiy nii lë Olivos, lëë xaa pxaal chop xpëëdscuel xaa, ³⁰ chëb xaa:

—Kol tsi kyedzy nii nyoo nu, aan tsiñee ktsiñ do, lëë do kan nii lëë tu burr këtuu. Ni tu cho karty sob lady ma. Kol klaa ma aan kol tëni ma. ³¹ Aan deelñee kñabtiits meñ lo do penak nii xlaa do ma, kol këb nii naa jkiiñ ma.

³² Lëë xpëëdscuel Jesús kwey, aan lëë xaa ptsyol burr nii chëb Jesús. ³³ Lëë xaa no klaa burr tsiñee lëë xpixwan ma chëb:

—¿Penak xlaa do ma?

³⁴ Tsigo chëb xaa:

—Lëë xmaestre noo jkiiñ ma.

³⁵ Lëë xaa biy burr aan tsiñee ptsiñ xaa lëë xaa pxob xab xaa lady ma parñee sob Jesús ma. ³⁶ Aan tyub nëz nii notedy Jesús ptañ meñ xab. ³⁷ Aan tsiñee lëë xaa sisëëb chex kiy nii lë Olivos, lëë meñ nii ksa xaa si bislo xle ni xtee skizh lo Dios por kchë kyalntson nii beeñtsyey Jesús.

³⁸ Nguieex kwnee meñ:

—¡Lëë Dios pxaal tu xaa nii kak xrey no! ¡Byinayk rey!
¡Skizh Dios nii sob kpaal!

³⁹ Tsigo lëë bla xaa fariseo nii no lady meñ chëb lo Jesús:

—Maestre, kwëntseeb lo xaa nii sëednal lii parñee kñeedre xaa.

⁴⁰ Per lëe Jesús chëb:

—Deelñee kyoogw chuw kchë meñ re, lëe kyo kñee xcuent meñ.

⁴¹ Tsiñee lëe Jesús ptsiñ kexka Jerusalén, lëe xaa biiñ por kchë meñ nii no leñ kyedzy ko, ⁴² chëb xaa:

—¡Chooksye lëe doy, naaty xaatsye nyeñ do xa nak xkyalwtelaa Dios siquier natse! Per lëe na chilody kyeñ dow ni chilody kan dow. ⁴³ Por sitsiñ tse nii lëe xaa nii xlëe lo do ksuugw kwraly lëe do, aan klaady xaa kchoo meñ ni klaady xaa sëeb meñ, ⁴⁴ ni lëe xaa knitylo xkyedzy to. Ni tu kyo kyaandy lady xcombañero, kchësyo nitylo. Ni lëe xaa kuty meñ, por byeñdy to nii kokladzy Dios ndeelaa lëe do.

Lëe Jesús xlëe lo meñ leñ lidzy Dios

(Mt. 21:12-17; Mr. 11:15-19; Jn. 2:13-22)

⁴⁵ Loxsye ngo lëe Jesús kwsëeb leñ lidzy Dios aan lëe xaa kwlii kchësyo meñ nii no wto siko, ⁴⁶ chëb xaa:

—Leñ kitsy nii kë xtiits Dios gon xñee nii laañee kiid kutiitsni meñ Dios nak lidzy Dios, per lëe do byuño lidzy ngbaan.

⁴⁷ Ksatyee tse beeñ kseedy Jesús meñ leñ lidzy Dios. Aan lëe xaa nii xñabey lo pxosy, ni maestre ley ni xaa xñabey nii no kyedzy kwëkyub dyon xa kuty xaa Jesús. ⁴⁸ Per pchilodyo, porñee kchësyo meñ pkëetyag nii bluuy Jesús.

20

Xkyalwnabey Jesús

(Mt. 21:23-27; Mr. 11:27-33)

¹ Tu tse mentre lëe Jesús noyuuñ kseedy meñ leñ lidzy Dios, lëe xaa nii xñabey lo pxosy ni maestre ley ni lëe bla xaa kol ptsiñ, ² aan lëe xaa chëb lo Jesús:

—¿Cho bnee tiitspey lool par kuuñtsyeyoo kchë nii chuuñtsyeyoo?

³ Lëë Jesús chëb:

—Wi gak gaan dyon kñabtiits tu cos lo do. Kol në dyon:
⁴ ¿cho pxaal Juan dyon biid kchoobnis xaa? ¿Pe Dioso, ote cholsye meño yak?

⁵ Lëë xaa bislo xtilytiits lsa xaa, xñee xaa:

—Deelñee tyeesy no nii Dios pxaal xaa, kñë xaa lo no: “¿Penak tsgio nii bnilasty to nii bluuy xaa?” ⁶ Aan chilody tyeesy no nii meñ lo kislyu re pxaal Juan, por suty meñ no lo kyo. Por kchësy meñ xnildazy nii xtiits Dios bluuy Juan.

⁷ Por ngo lëë xaa chëb lo Jesús nii nandy xaa cho pxaal Juan biid kchoobnis Juan. ⁸ Tsgio lëë Jesús chëb:

—Per ni naa tsgio busy kniydy dyon cho bneetsy tiit-spey lon.

Xcuent xaa nii beeñ tsiñ yag uv

(Mt. 21:33-44; Mr. 12:1-11)

⁹ Loxsye ngo lëë Jesús pso stu cuent lo meñ, chëb xaa:

—Tu xaa name beeñ pni xaa yag uv, aan lëëw ptee xaa kompaniy lo xaa nii kuuñ tsiñoo, aan lëë xaa si laa sit.

¹⁰ Tsi lëë xtiemp uv kol, lëë xaa pxaal tu xmos xaa siknab nii xyal xaa lo xaa nii beeñ tsiñ, per lëë xaa go ptee xcheñ xmos xaa, aan lëë xaa psonëz xaa singosy. ¹¹ Tsgio lëë xpixwan yag uv pxaal stu mos, per singo gak kwlootsyetsy xaa nii beeñ tsiñ mos ko aan loxsye ptee xaa xcheñ xaa, lëë xaa psonëz xaa singosy. ¹² Lëë xpixwan yag uv bikche pxaal stu mos, per lëë xaa nii beeñ tsiñ ptee xcheñ xaa, aan lëë xaa psonëz xaa.

¹³ Tsgio nladzy xpixwan uv: “Lëë nana ¿pe kuñaa?” Lëë lultime, lëë xaa pxaal xiñgan xaa nii xkëstyoo xaa. Nladzy xaa stsye b xaa tsiñ xiñgan xaa. ¹⁴ Per tsiñee lëë xaa tsiñ kon xiñgan xaa, lëë xaa tsiñ chëb lo xcombañer: “Lëë

xaa gue kyaani xkwaa pxosy. Kol tsoo kuuty no xaa tsiin kyaani now.” ¹⁵ Lëë xaa kwlii xiŋgan xpixwan uv lo kwaa, aan lëë xaa beety xaa.

’¿Pe në do dyon pe cos kuuñtsyey xpixwan uv xaa nii beeñ tsiin xkwaa xaa? ¹⁶ Lëë xaa gon kuty ksa xaa tsiin go, aan lëë xaa ktee xkwaa xaa lo stu xaa tsiin.

Tsiñee biñ meñ ngo, lëë meñ chëb:

—¡Nëdy Dios ngo!

¹⁷ Lëë Jesús buy lo meñ aan lëë xaa chëb:

—¿Penak tsgo nii xñee leñ kitsy nii kë xtiits Dios nii lëë kyo nii psëëb xaa nii xsaa yu byak tu kyo nii mastre xkiiñ?

¹⁸ Deelñee kyab meñ lady kyo go, lëë meñ go kak byuy. Per deelñee kyab kyo go lady meñ, ni kak nyoody pa kuty meñ.

¹⁹ Wor go kazh kokladzy xaa nii xñabey lo pxosy ni maestre ley nyaasy xaa Jesús, porñee byeñ xaa nii contre lëë xaa pso Jesús cuent ko. Per byaxy xaa, porñee ptsyeb xaa meñ.

Tumi nii chazh lo xtisy

(Mt. 22:15-22; Mr. 12:13-17)

²⁰ Por ngo lëë xaa pxaal bla xaa nii chak si chak xaa buen kukleetsy Jesús, parñee kyub xaa dyon pe cos jkëëkiy Jesús tsiin jko xaa xaa ña xtisy. ²¹ Lëë xaa chëb lo Jesús:

—Maestre, ndon noo nii nonsyke tiitsli xñeel. Xsaldyoo nii xñee meñ ni xseedyoo xa chak meñ. Liisy xluuyoo xa kpañ meñ sinak xñabey Dios. ²² Kwnë dyon pe nongual tizh no tumi nii xtop xtisy Roma, ote nongualdyo yak.

²³ Lëë Jesús byeñ pe cos no styoo xaa, por ngo lëë Jesús chëb:

²⁴ —Kol kluuy tu pes lon dyon.

Loxsye buy Jesúsó, lëë xaa chëb:

—¿Chonre dyon kë loo go, ni cho lë kë nu?

Lëë xaa chëb:

—Lëe xtisy Roma ni lë xaa kë loo go.

²⁵ Tsigo lëe Jesús chëb:

—Kol kizh nii nsëeb to lo xtisy Roma tsigo busy, ni kol kizh kaa nii nsëeb to lo Dios.

²⁶ Aan pchilody nyuuñ knee xaa tu cos nii nchilo nguëëkiy xaa Jesús. Lëel lëe xaa psee biñ xaa nii kwnee Jesús, aan kwneedre xaa.

Lëe xaa saduceo chutiitsni Jesús

(Mt. 22:23-33; Mr. 12:18-27)

²⁷ Lëe bla xaa saduceo kwey lo Jesús. Lëe xaa saduceo xñee nii kpañdy meñ kuty, por ngo lëe xaa kukëb lo Jesús:

²⁸ —Maestre, lëe Moisés chëb nii deelñee ktsiilña tu xaapkiy aan klyëedy kety xaa, no nii ktsiilña betsy xaa kwnaa nii psaan xaa deelñee chapy me mëed, parñee kap tsiil betsy xaa nii kuty mëed. ²⁹ Tu vult name kwoy tu xaa nii kop xoop betsy aan lëe xaa ptsiilña. Per blyëedy lëe xaa kuty, aan como kopty tsiil xaa mëed, ³⁰ lëe tu betsy xaa ptsiilña tsiil xaa aan lëe xaa kutyak. ³¹ Singo gak ptsyool stu betsy xaa. Ksa kadzy xaa ptsiilña me, per ni tu xaa psandy mëed. ³² Lëe byalo wi kwnaa go kuty. ³³ Kwnë na dyon cho xaa kyaani kwnaa go tsiñee lëe meñ kuty kpañ, deelñee ksa kadzy xaa ptsiilña me.

³⁴ Tsigo lëe Jesús chëb:

—Lo kislyu re busy xtsiilña mguiy ni xtsiilña kwnaa, ³⁵ per lëe meñ nii kchal kpañ kpa, ni mguiy ni kwnaa gaa ktsiilñadre. ³⁶ Por kejtire meñ go, sink lëe meñ go kak sinak angly ni lëe meñ go kak xiñ Dios porñee lëe Dios kuuñ kpañ meñ go. ³⁷ Ni axte Moisés kaa xluuy lo no nii nli xpañ meñ kuty por worñee kon xaa yakitsy nii noyek xñee xaa nii lëe Dios nak xDios Abraham, xDios Isaac ni xDios Jacob. ³⁸ Aan Dios gon nakty xaa xDios meñ kuty, sink xDios meñ mbañ nak xaa, porque par Dios kchë meñ nii kuty mbañ.

³⁹ Tsigo lëe bla maestre ley chëb:
—Maestre, buen ptikcheel lo xtiits xaa nii kwnabtiits lool.

⁴⁰ Aan byaxtre meñ nyabtiits pe stu cos lo Jesús.

¿Cho lo xtiiy sëed Crist?

(Mt. 22:41-46; Mr. 12:35-37)

⁴¹ Loxsye ngo lëe Jesús chëb lo meñ:

—¿Penak dyon xñee do nii lo xtiiy rey David sëed Crist?,

⁴² con misme David na pkëe leñ kitsy nii kë salmos sinrii: Chëb Dios lo xaa nii xñabey naa:

“Kwsob kwin nëzli,

⁴³ axte nii tsitsiñ tse nii kñabeyoo lo kchë meñ nii xlëe lool.”

⁴⁴ ¿Xa kchoo Crist lo xtiiy rey David, deelñee misme rey David xñee nii lëe Crist xñabey lo xaa?

Nii chuuñtsyey maestre ley

(Mt. 23:1-36; Mr. 12:38-40; Lc. 11:37-54)

⁴⁵ Kchësy meñ nche jkëëtyag nii nonee Jesús aan lëe xaa chëb lo xpëedscuel xaa:

⁴⁶ —Kol kap cuent lo maestre ley, por xtsiladzy xaa kakw xaa ladx non, ni chakladzy xaa nii jkëëptyux meñ xaa laañee ktsyooltyee meñ xaa lo kiy. Tsiimpee xsyob xaa laañee xsyob xaa non leñ ktoo, ni tsiñee chi xaa tu wagw, laañee xsyob xaa non xsyob xaa. ⁴⁷ Ni xla xaa lidzy kwnaa viud, aan parñee këb meñ nii tir buen xaa, xsyob xaa chool xaa tu lay nii xyaldy kaa. Por ngo mastre ksaksi Dios xaa.

21

Kwnaa viud nii kwloo tumi alcansiy

(Mr. 12:41-44)

¹ Lëe Jesús no kuy xa xko meñ rikw tumi alcansiy

² tsiñee lëe tu kwnaa viud nii tir prob ptsiñ, aan lëe me

kwloo chop centab cobre nii xisy non leñ alcansiy. ³ Tsigo lëe xaa chëb lo xpëedscuel xaa:

—Nli xñen lo do nii mastre nroob tumi nii kwloo kwnaa viud re alcansiy que kchë nii kwloo meñ rikw. ⁴ Por kchësy meñ xko tumi nii chuñ sobre alcansiy, per lëe me, lo xkyaalprob me, lëe me kwloo kchësy tumi nii nseñ me alcansiy.

Lëe Jesús xñee nii lëe lidzy Dios nitylo

(Mt. 24:1-2; Mr. 13:1-2)

⁵ Lëe meñ ncheyutiits nii tir ngui kchë kyo nii nyaa lidzy Dios ni tir ngui xixkwaaw, tsiñee lëe Jesús chëb:

⁶ —Sitsiñ tse nii lëe kchë nii nche kuy do nitylo. Ni tu kyo kyaandy lady xcombañero. Kchësy nitylo.

Kyalnë nii ktsyool meñ

(Mt. 24:3-28; Mr. 13:3-23)

⁷ Loxsye ngo lëe xpëedscuel Jesús chëb:

—Maestre, ¿pa wor kak kchë nii kwneel? ¿Xa mod kyeeñ noo nii lëew mer kak?

⁸ Tsigo lëe Jesús chëb:

—Kol kap cuent parñee jkëëtidy meñ do. Por ndaly xaa nii kakladzy kak sinakaa kiid, aan lëe xaa kñë nii lëe xaa nak Crist ni lëe xaa kñë nii lëe wor kutsiñ, per tsinaldy to xaa. ⁹ Tsiñee kon do nii lëe guerr ni tily noyak, ktsyebty to. Por singo no nii kako, per nitylody kaa kislyu.

¹⁰ Tsigo lëe xaa kwnee re chëb xaa:

—Lëe kchë kyedzy nii nche lo kislyu ktily lsa ni lëe kchë xaa xñabey ktily. ¹¹ Ndaly laañee kni xu dox, ni lëe kpiñ kiid ni lëe kyalkits kiid, ni lëe meñ kan cos ntseeb leñ kpa.

¹² 'Per antes nii kak kchësy cos re, lëe meñ kñaasy lëe do. Aan lëe meñ tsini lëe do lo xaa nii xñabey leñ ktoo, ni lëe meñ ko lëe do skiib, axte lo rey ni lo xtisy tsikso meñ do por naa. ¹³ Siko stedyo tiits kñee do lo meñ cho nakaa.

¹⁴ Kol ktee nii pe tsinidy kik to nii dyon pe këb to o xa ksoli gaa to, ¹⁵ porque naa ksyab leñ kik to pe cos këb to lo xaa nii xlëë lo do. Aan kxekwty xaa con xaaw ni chilody kaa këë xaa nii buendyo por nonsyke tiitsliw. ¹⁶ Misme pxosy to, betsy to, xaa lidzy to ni xamigw to kak niladzy lëë do. No do axte kuty xaa, ¹⁷ ni kchësy kaa meñ klëë lo do porñee xsoob to xtitsaa. ¹⁸ Per ni tu pe kakty to por ni tu kits kik to knekty. ¹⁹ Kol kxekw tsiin telaa do.

²⁰ 'Tsiñee kan do nii lëë xaa nii noy kiib nche kyako Jerusalén, klyëëdy lëëw nitylo. ²¹ Tse go deelñee nche do Judea, kol kxooñ, kol tsëp kiy. O deelñee gaa nche do Jerusalén, kol kchoo kyedzy, ni deelñee nche do tañ, kyeydy to kyedzy. ²² Porque ntseeb kak tse go, por lëë kchë nii kë leñ xkitsy Dios kak cumplir. ²³ ¡Brob kchë kwnaa nii nak xiñ tse go o xkadzy kaa mëed! Por tir mban tedy meñ tse go ni lëë meñ ktsyool tu kyalnë dox. ²⁴ No meñ kety con spad, no gaa meñ kyooy xoo tyub lo kislyu. Aan lëë meñ sit kyëpkyety leñ kyedzy Jerusalén axte ksa tse nii ktee Dios tiitspey.

Lëë mguiy nii pxaal Dios kiid stub

(Mt. 24:29-35, 42-44; Mr. 13:24-37)

²⁵ 'Kchë meñ ni nche lo kislyu jkan kik ni ktsyeb por kchë señ nii ko ngbidz, mëë, mëly ni por kchë xbi nistoo. ²⁶ Lëë meñ jkyey tseb por nandy meñ pere kak lo kislyu. Por axte wi kpaal kni. ²⁷ Axte tsigolye lëën kchukë lo xkey con tu kyalwnabeyaa ni tu kyalntsonaa, por naa nak mguiy nii pxaal Dios. ²⁸ Tsiñee lëë kchë cos re kislo, kol ko nguiool styoo do ni kol klis kik to, porque klyëëdy lëë do telaa.

²⁹⁻³⁰ 'Kol ksaladzy gaanoo nii tsiñee lëë yag yegw o stu gaa yag xkë peñ, xyeñ do nii lëë xtiemp kyo sëed yob. ³¹ Singo gak tsiñee kan do nii lëë kchë cos nii psetyaa noyak, kol kaknan nii lëë xkyalwnabey Dios mer klyañche.

³² 'Por nli xñen nii antes nii kety kchë meñ nii no natiemp lëë kchë cos re kak. ³³ Stedy kpaá ni stedy kislyu, per lëë xtitsaa tejtyo.

³⁴ 'Kol kap cuent klaady to jkyedzy styoo do lo nip o lo kchë gaa cos nii no lo kislyu re, por toontlaa kyeñdy to tsitsib tse go. ³⁵ Por nako sinak tu tramp. Por kchë meñ nii nche lo kislyu kan nii kak tse go. ³⁶ Kol kyëmbës tse go ni tugak kol nab lo Dios nii kteelaa xaa lëë do lo kchë cos ntseeb nii kiid ni parñee kchilo kpig to lon.

³⁷ Yutsye beeñ kseedy Jesús meñ leñ lidzy Dios, lëë kyool lëë xaa kuktseñ kiy nii lë Olivos. ³⁸ Aan silyga xtsiñ meñ leñ lidzy Dios parñee jkëëtyag meñ xtiits xaa.

22

Lëë Judas xyub dyon xa kyab Jesús ña xaa xñabey
(Mt. 26:1-5, 14-16; Mr. 14:1-2, 10-11; Jn. 11:45-53)

¹ Lëë paskw sëed yob. Lo lni go xtyaaw kyaxtily nii xkyëdy levadur. ² Aan lëë xaa nii xñabey lo pxosy ni lëë maestre ley byub dyon xa kuty Jesús, per pchilodyo porñee ptsyeb xaa meñ.

³ Lëë xaatox kwsëëb leñ styoo Judas. Xpëëdscuel Jesús nak Judas. Iscariote kwnee meñ lo Judas. ⁴ Aan lëë Judas kwey lo xaa nii xñabey pxosy ni lo xaa nii xkyënap lidzy Dios parñee këb xaa dyon xa jkaa Jesús. ⁵ Ble xaa go lo Judas, aan lëë xaa chëb nii stee xaa tumi. ⁶ Byo xtiits xaa go styoo Judas. Por ngo lëë xaa bislo byub xaa xa jkaa Jesús tu laañee kindy meñ parñee jko xaa Jesús ña xaa xñabey.

Lultime paskw nii kwte Jesús ksa xpëëdscuel
(Mt. 26:17-29; Mr. 14:12-25; Jn. 13:21-30; 1Co. 11:23-26)

⁷ Lëë paskw kol. Lo lni go xtyaaw kyaxtily nii xkyëdy levadur, ni chuty meñ mëkwxiily. ⁸ Por ngo lëë Jesús chëb lo Pedre ni lo Juan:

—Kol tsikuuñlo nii tyaaw xtsee no na paskw.

⁹ Lëë xaa kwnabtiits chëb xaa lo Jesús:

—¿Pa kyokuuñloo noow?

¹⁰ Tsigo lëë Jesús chëb:

—Tsiñee ktsiñ do leñ kyedzy, lëë do kan tu xaa nii nsob yañ tub che nis. Kol tsinal xaa axte laañee ktsiñ xaa, ¹¹ aan kol këb lo xpixwan yu: “Lëë maestre pxaal lëë noo parñee kñabtiits noo pa sob yu laañee kawxtsee xaa ksa xpëedscuel xaa na paskw.” ¹² Lëë xaa kluuy tu quart ngol nii sob kik lidzy xaa, xixkwaalew. Siko kol kuuñlo nii tyaaw xtsee no.

¹³ Lëë xpëedscuel xaa si aan lëë xaa ptsil yu nii chëëbpee Jesús, aan lëë xaa beeñlo nii kak xtsee paskw.

¹⁴ Tsiñee lëë xwor xtsee kol, lëë Jesús kwsob lo mezh ksa xaa apostle. ¹⁵ Aan lëë Jesús chëb:

—¿Penaadle non gan kawnin lëë do na paskw antes nii ketyaa! ¹⁶ Por axte nii klañche xkyalwnabey Dios kuñaa paskw stub.

¹⁷ Loxsye ngo lëë xaa kwseñ tu vas viñ, aan loxsye ptee xaa skizh lo Dios, lëë xaa chëb:

—Kol ki nrii ni kol kiisyo lo xcombañer do. ¹⁸ Por nli xñen nii kidraa viñ sink lëen kwës axte klyañche xkyalwnabey Dios.

¹⁹ Lëë Jesús kwseñ tu kyaxtily, aan loxsye pteedy xaa skizh lo Dios, lëew beeñ grol xaa, aan lëew pteedy xaa lo xpëedscuel xaa chëb xaa:

—Lëë xcuerpaa nrii. Kol kawo parñee ksaladzy to naa, por lëen kety parñee telaa do.

²⁰ Singo gak tsiñee lëë xtsee kwlox, lëë xaa kwseñ tu vas viñ aan lëë xaa chëb:

—Tu cheñaa nrii. Lëew kxee parñee kpily xtol do.

²¹ 'Lëë na lëë xaa nii kakniladzy naa sob lo mezh nu.
²² Per no nii ktsiiña laañee pxaal Dios naa. Per ¡brobsye xaa nii kakniladzy naa!

²³ Tsigo lëë xpëëdsuel xaa bislo xñabtiits lo xcombañer dyon cho xaa kokniladzy Jesús.

Cho mastre non

²⁴ Lëë xpëëdsuel Jesús ptilytiits parñee kaknan dyon cho xaa mastre non. ²⁵ Tsigo lëë Jesús chëb:

—Nan do gon xa chuuñtsyey xaa nii xñabey lo kislyu ni nan do nii chakladzy xaa nii këb meñ nii tir buen xaa.
²⁶ Per lëë lëë do nody nii kak to singo, sink deelñee no tu do chakladzy kñabey no nii kak to sinak tu xaa nii xsoob tiits ni sinak tu xaa wiñ. ²⁷ Kol në dyon cho mastre non, ¿pe xaa nii xsyob lo mezh chawo ote xaa nii xkyë niskwaano yak? ¿Pe lëdy xaa nii xsyob lo mezh nak xaa non? Per lëë naa, lëën no lady to sinak tu xaa nii chuñ mandad.

²⁸ 'Ni kon gaa to kchë kyalnë ptsyoolaa aan psaandy to naa. ²⁹ Por ngo lëën knetsy kyalwnabey lo do sinak nii bneetsy Tat Tioso lon, ³⁰ aan lëë do kaw ni lëë do ki laañee xñabeyaa ni lëë do sob parñee kñabey do lo ksa tsiipchop tiyy meñ nii no tañ Israel.

Lëë Pedre këb nii xyuumbeydy xaa Jesús

(Mt. 26:31-35; Mr. 14:27-31; Jn. 13:36-38)

³¹ Loxsye ngo lëë Jesús chëb:

—Simoñ, lëë xaatox gon kwnab lëë do parñee kuxso xaa to sinak xchooxso xobxtily. ³² Per lëën kwnab lo Dios nii kakni xaa lii, parñee kchosody styool kaazhkaa, aan tsiñee lëë styool kpikche, pchooblady styoo xcombañeeroo parñee kchosody styoo xaa.

³³ Tsigo lëë Simoñ Pedre chëb:

—Nikle win tso skiib, ni nikxe kety no tusyke, per ksandyaa lii.

³⁴ Per lëë Jesús chëb:

—Pedre, na kyool kazh tson vuilt këëboo nii xyuum-beydyoo naa antes nii jkwetsy nguidy kol.

³⁵ Tsigo lëë Jesús chëb:

—Tsiñee pxalaa lëë do sin bols, ni sin tumi, ni sin kyalkidy, ¿pe no dyon pe cos kok falt lo do?

Tsigo lëë xpëëdsuel xaa chëb:

—Ni tu pe kokty falt.

³⁶ Lëë Jesús chëb:

—Lëë na, deelñee no cho do chap bols, kol koyo, ni kol koy tumi. Aan deelñee chapy to spad, kol kto xchaket to aan kol si tuwo. ³⁷ Por no nii kak cumplir xkitsy Dios nii xñee nii win pkab lady xaa mal. Kchë laañee chakyety nii ktsyoolaa kak cumplir.

³⁸ Lëë xpëëdsuel xaa chëb:

—Maestre, lëë chop spad xoob nu.

Tsigo lëë Jesús chëb:

—Kol ksaano.

Lëë Jesús chutiitsni Dios

(Mt. 26:36-46; Mr. 14:32-42)

³⁹ Loxsye ngo lëë Jesús si kiy nii lë Olivos aan lëë xpëëdsuel xaa sinal. ⁴⁰ Tsiñee lëë xaa ptsiñ siko, lëë xaa chëb:

—Kol kutiitsni Dios parñee kyabty to lo tol.

⁴¹ Aan lëë xaa kwsë lal laañee xyab tu kyo tsiñee xkëë meño, aan lëë xaa psoxib par kutiitsni xaa Dios, ⁴² chëb xaa:

—Tat Tios, pteelaa naa lo kyalnë re, per kuuñtsyeydyoo nii chakladzyaa, sink beeñtsyey nii chakladzyoo.

⁴³ Ngo nonee xaa tsiñee lëë tu angly byety kpa a par ktee xfuersy xaa. ⁴⁴ Lo xkyalnë Jesús mastre chutiitsni xaa

Dios, aan axte lo lyu byab nis nii psinis xaa, xñaw si xña cheñ.

⁴⁵ Tsiñee lëe xaa lox bitiitsni Dios, lëe xaa sey laañee nche xpëedscuel xaa. Per ksasy xpëedscuel nche nixyesy, porñee tir xteenë xaa. ⁴⁶ Tsigo lëe xaa chëb:

—¿Penak nche nixyesy to? Kol tsische aan kol kutiitsni Dios, parñee kyabty to lo tol.

Lëe meñ xñaasy Jesús

(Mt. 26:47-56; Mr. 14:43-50; Jn. 18:2-11)

⁴⁷ Lëe Jesús bii nonee, tsiñee lëe tubtsoon meñ ptsiñ. Lëe xpëedscuel xaa nii pcholë Judas nech lo meñ, aan lëe xaa ptee tu pxit kwesy Jesús, ⁴⁸ per lëe Jesús chëb:

—Judas, ¿con tu pxit nawen jkol naa ña meñ re?

⁴⁹ Tsiñee lëe xaa nii nak ksa Jesús kon nii ktsyool Jesús, lëe xaa chëb:

—¿Pe stiily noo con spad?

⁵⁰ Aan lëe tu xaa nii nak ksa Jesús biswee tu xmos xaa nii mastre non lo pxosy, pchug xaa tyag xaa nii sob nëzli.

⁵¹ Tsigo lëe Jesús chëb:

—Kol ksaan.

Lëe xaa kwseñ tyag mos ko, aan lëew beeñ kyak xaa.

⁵² Loxsye ngo lëe xaa chëb lo xaa nii xñabey lo pxosy, ni lo xaa nii xkyënap lidzy Dios, ni lo xaa kol nii sinaasy xaa:

—¿Penak nii sëedxi do naa con spad ni yag nyak xaa ngbaan? ⁵³ Ksatyee tse kwyon lady to leñ lidzy Dios, aan kwnaasty to naa. Per nyoo nii lëe xaatox xchëep lëe do nina.

Lëe Pedre xñee nii xyuumbeydy xaa Jesús

(Mt. 26:57-58, 69-75; Mr. 14:53-54, 66-72; Jn. 18:12-18, 25-27)

⁵⁴ Lëe meñ kwnaasy Jesús, aan lëe meñ kuni xaa lidzy xaa nii mastre non lo pxosy. Lëe Pedre kunal sit sit. ⁵⁵ Lëe meñ psaaay ki grolytee lo ley. Aan wi Pedre kwsob lady

meñ go chu ki. ⁵⁶ Siko sob Pedre tsiñee lëe tu kwnaa nii xkyë tsiñ siko kon xaa aan lëe me chëb:

—Wi meñ gue nak ksa Jesús.

⁵⁷ Per lëe Pedre chëb:

—Xyuumbeydyaa xaa gue.

⁵⁸ Kok xtsedyako, lëe stu xaa nii so siko kon Pedre, aan lëe xaa chëb:

—Wil lë no xlad Jesús.

Per lëe Pedre chëb:

—Lëdyo.

⁵⁹ Nonsyak koko tu wor, lëe stu xaa chëb:

—Soot paa gon nii wi xaa gue no xlad Jesús, por xaa Galilea xaa.

⁶⁰ Per lëe Pedre chëb:

—Nandyaa pe cos xñeel.

Aan wor go kazh, mentre lëe Pedre bii nonee, lëe tu nguidy kol pkwetsy. ⁶¹ Tsiigo lëe Jesús psuugw lo buy lo Pedre. Lëe Pedre gaa psaladzy nii chëb Jesús: “Na kyool kazh tson vuelte këëboo nii xyuumbeydyoo naa antes nii jkwetsy nguidy kol.” ⁶² Lëe Pedre pchoo siko aan lëe xaa biiñ.

Xaa nii ptee xcheñ Jesús

(Mt. 26:67-68; Mr. 14:65)

⁶³ Lëe xaa nii kwënap Jesús ptee xcheñ xaa ni kwtsityni xaa xaa. ⁶⁴ Ni ptse xaa lo Jesús, aan xñee xaa:

—¡Kwnë dyon cho kwtiñ lii!

⁶⁵ Ni kwlootsyetsy xaa Jesús. Ndaly nii chëb xaa lo xaa.

Lëe Jesús so lo xaa xñabey

(Mt. 26:59-66; Mr. 14:55-64; Jn. 18:19-24)

⁶⁶ Tsiñee lëe lyu byaani lëe xaa kol ni lëe xaa nii xñabey lo pxosy ni lëe maestre ley ptyop, aan lëe xaa kuni Jesús lo stu xaa nii maestre non, aan siko lëe xaa chëb lo Jesús:

⁶⁷ —Kwnë dyon pe lii nak Crist.

Tsigo lëe Jesús chëb:

—Deelñee kniyaa na nii naaw, knilasty to xtitsaa.

⁶⁸ Deelñee gaa kñabtiitsaa tu pe cos lo do, kñëdy tow.

⁶⁹ Per destye nina lëen soob kwi Dios nëzli.

⁷⁰ Loxsye ngo lëe xaa xñabey chëb:

—¿Lii tsigo busy nak Xiñ Dios?

Tsigo lëe Jesús chëb:

—Misme lëe do xñee nii naaw.

⁷¹ Tsigo lëe kchë xaa go chëb:

—¿Pa jkiiñre gaa no testigw? Misme lëe no ptyon pchoo kchë tiits re chuw xaa.

23

Lëe Jesús so lo Pilat

(Mt. 27:1-2, 11-14; Mr. 15:1-5; Jn. 18:28-38)

¹ Lëe xaa pchoo siko aan lëe xaa kuni Jesús lo Pilat,
² chëb xaa:

—Lëe xaa re pkaa loo noo. Lëe xaa noyuñ xkyedzy noo chop tiiy, xñee xaa nii nody nii tizh noo tumi nii xtop xtisy Roma, ni xñee xaa nii lëe xaa nak Crist nii kak rey.

³ Lëe Pilat chëb lo Jesús:

—¿Pe nli lii nak xrey meñ Israel?

—Misme chuwoo pchoo nii naaw —chëb Jesús.

⁴ Tsigo lëe Pilat chëb lo xaa nii xñabey lo pxosy ni lo meñ kyedzy:

—Nody xfalt xaa re.

⁵ Per nguiedzy chëb xaa xñabey:

—Con kchë xiwseedy xaa lëe xaa noyuñ meñ chop tiiy. Galilea bislo xaa, lëe na lëe xaa kwlañche Judea.

Lëe Jesús so lo Herodes

⁶ Tsiñee biñ Pilat ngo, lëe Pilat kwnabtiits dyon pe xaa Galilea nak Jesús. ⁷ Lëe xaa xñabey chëb nii lëew, aan lëe Pilat pxaal Jesús lo Herodes porñee lëe Herodes xñabey

Galilea aan lëe xaa so Jerusalén leñ tse go. ⁸ Tsiñee lëe Herodes kon Jesús, lëe xaa ble porñee penaadle kokladzy xaa nyan xaa Jesús, porñee biñ xaa kchë nii beeñtsyey Jesús aan kokladzy xaa nyan xaa tu kyalntson. ⁹ Ndaly nii kwnabtiits Herodes, per koñee kwëbty Jesús. ¹⁰ Aan wi xaa nii xñabey lo pxosy ni maestre ley nii tugak xkëëkiy Jesús nche siko. ¹¹ Lëe Herodes kwtsityni Jesús ksa xsoldad ni lëe xaa pkakw Jesús ladx nii chakw rey. Loxsye ngo lëe Herodes pxaal xaa lo Pilat stub. ¹² Tse go lëe Herodes ni lëe Pilat bnee buen, por klo xñee lsady xaa.

*Lëe meñ chakladzy nii kyë Jesús lo crusy
(Mt. 27:15-26; Mr. 15:6-15; Jn. 18:39-19:16)*

¹³ Loxsye ngo lëe Pilat ptop kchë xaa nii xñabey lo pxosy, ni kchë xaa nii nak xtisy ni kchësy meñ kyedzy. ¹⁴ Aan lëe xaa chëb:

—Lëe do gon biidni xaa re lon, në do nii lëe xaa noyuñ meñ chop tiyy. Aan xña lo do gon lëe xaa beëñ kñelin, per nliidy ngo xaa kchë falt nii xkëëkiy do xaa. ¹⁵ Nikle gaa Herodes, byeñ xaa nii nody xfalt xaa re. Por ngo lëe xaa ptikche xaa nu stub. Kol kan gaanoo nii ngody xaa falt nii tsigal kety xaa. ¹⁶ Lëen ksaksi xaa, aan loxsye ngo lëe xaa klaan.

¹⁷ Porñee tsiñee chak paskw, nak xmod Pilat klaa xaa tu xaa nii no skiib par kuuñ ksak xaa styoo meñ kyedzy.

¹⁸ Per nguiedzy chëb meñ:

—¡Beety xaa gue, aan blaa Barrabás!

¹⁹ Lëe Barrabás no skiib por tu tily nii kok leñ kyedzy, ni porñee beety Barrabás tu meñ. ²⁰ Kokladzy Pilat nlaa xaa Jesús. Por ngo kwnee xaa lo meñ stub. ²¹ Per mastre nguieex chëb meñ:

—¡Pkëe xaa lo crusy! ¡Pkëe xaa lo crusy!

²² Lëew byon vuelt nii xñee Pilat lo meñ:

—¿Per pe cos nak xfalt xaa? Karty ko xaa tu falt nii tsigal kety xaa. Lëë xaa ksaksin, aan loxsye ngo lëë xaa klaan.

²³ Per loñee singootyee nguiedzy kwnee meñ nii no nii kyë Jesús lo crusy, lëë nii kokladzy meñ kok. ²⁴ Lëë Pilat beeñtsyey nii kokladzy meñ. ²⁵ Aan loxsye blaa xaa xaa nweetye bñech nii no skiib, lëë xaa pko Jesús ña meñ.

Lëë Jesús kë lo crusy

(Mt. 27:32-44; Mr. 15:21-32; Jn. 19:17-27)

²⁶ Tsiñee lëë soldad sijkëë Jesús lo crusy, lëë xaa kw-naasy tu xaa Cirene nii lë Simoñ, nii bikche tañ, aan lëë xaa pkoy xaa xicrusy Jesús. Loxsye ngo lëë xaa bneechlo Jesús.

²⁷ Ndaly meñ ni ndaly kwnaa choon ni chuptysyë sinal xitsy Jesús. ²⁸ Per lëë Jesús byoogw, aan lëë xaa chëb:

—Kchësy to siñee nak to kwnaa Jerusalén, koondy to por naa, sink kol koon por lëë do ni por xiñ do. ²⁹ Porque sitsiñ tse nii lëë meñ këb: “Dichos kwnaa nii chilody kap mëed ni dichos kwnaa nii pkasty mëed.” ³⁰ Ni lëë meñ këb lo kiy: “Kol kyab lady noo.” Ni lëë meñ këb lo tañ: “Kwloolan lëë noo.” ³¹ Por deelñee ptsyoolaa kchë kyalnë re nii nakaa sinak tu yag mbañ, ¿xa lë nii xña kyalnë ktsyool do nii nak to sinak tu yag pidzy?

³² Wi chop xaa mal kuni xaa kyë lo crusy ksa Jesús.

³³ Tsiñee lëë xaa ptsiñ laañee lë Calavera, lëë xaa pkëë Jesús lo crusy, ni lëë xaa pkëë chop xaa mal go kwi Jesús, tu xaa nözli, stu xaa nözpeg. ³⁴ Aan lëë Jesús chëb:

—Tat Tios, beeñ kchë xaa re perdón, porque nandy xaa pe cos chuuñtsyey xaa.

Aan lëë soldad kwloo xab Jesús rif parñee dyon cho xaa kchalo. ³⁵ Lëë meñ kukuy aan axte wi kchë xaa xñabey kwtsityni xaa xñee:

—Pteelaa xaa meñ. Kyety xaa lo crusy na dyon deelñee nli nii lëe xaa nak Crist nii pxaal Dios.

³⁶ Wi soldad kwtsityni Jesús. Ptee xaa viñ nyi lo Jesús,
³⁷ ni chëb xaa lo xaa:

—Deelñee nli lii nak xrey meñ Israel, pteelaa lii.

³⁸ Ni kwë blalan tiits kik xicrusy Jesús nii xñee: “Lëe xaa re nak xrey meñ Israel.”

³⁹ Wi tu xaa mal nii kwë kwi xaa kwlootsyetsy xaa chëb:

—Deelñee nli nii lii nak Crist, pteelaa lii ni pteelaa lëe noo.

⁴⁰ Per lëe stu xaa mal nii wi kë lo crusy kwëntseeb lo xcombañer chëb:

—¿Pe xtsyeebtyoo Dios nawen? ¿Pe xyeñdyoo nayak nii lo crusyak kël? ⁴¹ Lëe no busy porñee beeñ no mal ngo no tizh no xfalt no lo crusy. Per lëe xaa re, ni tu pe karty kuuñtsyey xaa.

⁴² Tsigo lëe xaa chëb lo Jesús:

—Psaladzy naa tsiñee lëel sob kñabeyoo.

⁴³ Lëe Jesús chëb:

—Nli xñen nii natse kash lëel së kyo no kpa.

Xkyalkuty Jesús

(Mt. 27:45-56; Mr. 15:33-41; Jn. 19:28-30)

⁴⁴ Tsiñee kol xwe ngbidz lëe lo kislyu pkyey, aan lëew byaani axte las tres. ⁴⁵ Ni lëe lo ngbidz pkyey ni lëe ladx nii kë leñ lidzy Dios pchos nsoli. ⁴⁶ Loxsyey ngo lëe Jesús kwchuptsyë ni lëe xaa chëb:

—Tat Tios, kokni xkyalbinin.

Aan lëe xaa kuty.

⁴⁷ Tsiñee lëe xaa nii xñabey lo soldad kon kchë nii kok, lëe xaa biily lay lo Dios, chëb xaa:

—Nli nii kwyody xtol xaa re.

⁴⁸ Kchësy meñ nii kwey ni kon kchë nii kok xyaasy styoo bi. ⁴⁹ Per lëë kchësy xaa nii byuumbey Jesús ni kchë kwnaa nii pchoonal xaa destye Galilea kwche sit buy.

Lëë Jesús xkyeetsy

(Mt. 27:57-61; Mr. 15:42-47; Jn. 19:38-42)

⁵⁰ Kwyo tu xaa buen nii pcholë José. Xaa Arimatea xaa. Judea ngab xkyedzy xaa. Wi xaa kwyo lady xaa xñabey nii no Israel. ⁵¹ Kwëmbës xaa nii klyañche xkyalwnabey Dios. Por ngo nii byody kchë nii beeñtsyey xaa xñabey styoo xaa. ⁵² Lëë xaa kwey lo Pilat, aan lëë xaa bnab xcuerp Jesús. ⁵³ Loxsye blity xaa xcuerp Jesús lo crusy, lëëw pchal xaa tu sávana, aan lëë xaa kujkeetsy Jesús tu leñ paa nii ndeeñ lo kyo. Ni tu cho karty jkyeetsy leñ paa go. ⁵⁴ Mer tse nii kxe kxiladzy meñ lo tsiñ nak tse go, por ngo lëë meñ nowxixkwaa.

⁵⁵ Lëë kwnaa nii pchoonal Jesús destye Galilea kukuy pa pkyeetsy Jesús, ni lëë me kon xa kwyo xcuerp Jesús paa. ⁵⁶ Tsiñee lëë me ptsiñ chu yu, lëë me pxixkwaa ngwaan nii xlyaa nex, aan lëë me pxiladzy tse nii chakty tsiñ, por singo xñabey xley Moisés.

24

Lëë Jesús xpañ

(Mt. 28:1-10; Mr. 16:1-8; Jn. 20:1-10)

¹ Per tsi lëë tse nii xiladzy meñ lo tsiñ kwtedy, lëë kwnaa go si chu paa silyga. Noy me ngwaan xlyaa nex nii pxixkwaa me. ² Tsiñee lëë me ptsiñ, kon me nii xoobtre kyo nii ntse chu paa xlugaro. ³ Lëë me kwsëëb leñ paa, per kondy me xcuerp Jesús. ⁴ Por ngo, tir ptsyeb me, nandy me pe kwxaak me, tsiñee kolpsye lëë me kon nii lëë chop mguiy so lo me nonsyke ladx xpibëly nakw xaa. ⁵ Lo xtseeb ko lëë me pkiits kë lyu, per lëë chop xaa go chëb lo me:

—¿Penak nii sөөd kyub to tu meñ nii mbañ lady meñ kuty? ⁶ Kindy meñ nii xyub to nu, lөө me pañ. Kol ksaladzy nii kwnee me lo do worñee bii no me Galilea. ⁷ Kwnee me nii no nii kyab me ña meñ ngoptol, ni lөө meñ jkөө me lo crusy, per tse nii loxo tson kpidz lөө me kpañ.

⁸ Tsigo lөө kwnaa go psaladzy xtiits Jesús, ⁹ aan tsi lөө me bikche chu paa, lөө me kukso cuento lo ksa tsiptub apostle ni lo meñ nii nak ksa Jesús. ¹⁰ Lөө María Magdalena, ni Xwan, ni Mariy xña Jacob, ni stubla kwnaa kunitiits lo apostle. ¹¹ Per kwxaak apostle nii chak wety me aan bnilasty xaa xtiits me.

¹² Per lөөnlөdy lөө Pedre kwey chu paa, aan tsiñee lөө xaa buy leñ paa, xaktyee ladx nii pchal Jesús kon xaa. Loxsye ngo lөө xaa sey chu yu aan psee xaa kon xaa kchө nii kok.

Chop xpөөdscuel Jesús nii kwey Emaús

(Mr. 16:12-13)

¹³ Misme gak tse go lөө chop xpөөdscuel Jesús no nöz si Emaús. Tsiptub mily metre nak nöz tsiñee xchoo meñ Jerusalén. ¹⁴ Chutiits xaa kchө nii kok Jerusalén. ¹⁵ Lөө xaa pkaa lo Jesús aan lөө xaa si ksa xaa. ¹⁶ Per nikxe kon xaa Jesús, pchilody nyeñ xaa nii Jesús. ¹⁷ Lөө Jesús chөb lo xaa:

—¿Pe cos chutiits to dyon na nii sөөd to nöz? ¿Penak nii mban chak to?

¹⁸ Tsigo lөө tu xaa nii lө Cleofas chөb:

—¿Nandyoo nawen pe cos kok Jerusalén leñ tse re, aan kwlөsoo Jerusalén?

¹⁹ Lөө Jesús chөb:

—¿Pe cos kok?

Aan lөө xaa chөb:

—Nii ptsyool Jesús Nazaret wo. Tu profet nii kwnee xtiits Dios kok xaa ni kon gaa meñ nii nakni Dios xaa, por

kchë nii beeñtsyey xaa. ²⁰ Per lëe xaa nii xñabey lo pxosy ni lëe xaa xñabey kwnab nii kyë xaa lo crusy par kety xaa. ²¹ Nladzy noo nii lëe xaa ndeela xkyedzy noo. Per natse chak tson kpudz nii ptsyool xaa singo. ²² Per lëe bla kwnaa nii no lady noo ptseb lëe noo, por lëe me kwey chu paa nasilytoo, ²³ aan como kintre xcuerp Jesús leñ paa, lëe me byood chu yu. Aan lëe me bitiits nii lëe chop angly byaklo lo me aan lëe angly chëb nii mbañ Jesús. ²⁴ Loxsye ngo lëe bla xcombañer noo kwey chu paa, aan kon xaa nii nli xtiits kwnaa go, per kondy xaa Jesús.

²⁵ Tsigo lëe Jesús chëb:

—¡Natsypee nguey do ni natsypee neñ do par kniladzy to kchë nii kwnee profet! ²⁶ ¿Pe nody nayak nii tedy Crist kchë kyalnë re antes nii kyëp xaa kpaap?

²⁷ Loxsye ngo lëe Jesús beeñ kseedy chop xaa go, bluuy xaa xlibre Moisés laañee xñee kchë nii ktsyool Crist ni bluuy xaa kchë libre nii pkëe profet.

²⁸ Tsiñee lëe xaa ptsiñ kyedzy nii si xaa, lëe Jesús beeñ nii koñee lëe xaa ndyedy. ²⁹ Per lëe xaa pkwëes Jesús, chëb xaa:

—Kwlës, porque lëe tse ptsye, aan lëe lyu mer jkyey.

Lëe Jesús kwsëeb par kwës xaa. ³⁰ Aan tsiñee lëe xaa nche sob lo mezh, lëe Jesús kwseñ kyaxtily, aan loxsye ptee xaa skizh lo Dios, lëe xaa beeñ grol kyaxtily aan lëew pteedy xaa chop lo xaa go. ³¹ Wor go lëe lo xaa byaly, aan lëe xaa byeñ nii Jesús. Per pchilodre nyan xaa Jesús.

³² Tsigo xñeesy xaa:

—¿Pe lëdy gaanoo lika xyan leñ styoo no worñee bluuy xaa xkitsy Dios lo no nëz?

³³ Lëenlëdy lëe xaa pkaa nëz, sey xaa Jerusalén. Tsiñee ptsiñ xaa, lëe ksa tsiptub apostle ni lëe meñ nii nak ksa xaa tse pkaal lsa. ³⁴ Lëe meñ go chëb lo xaa:

—Nli nii lëe Jesús pañ, por lëe Simoñ kon xaa.

³⁵ Tsigo lëe chop xaa go bitiits xa ptsyool xaa nëz, ni lëe xaa bitiits xa byakpey xaa Jesús worñee beeñ grol Jesús kyaxtily.

Lëe Jesús xyaklo lo xpëedscuel

(Mt. 28:16-20; Mr. 16:14-18; Jn. 20:19-23)

³⁶ Lëe chop xaa go bii noyutiits ngo tsiñee lëe Jesús kwso groltyee lady xaa chëb:

—Kakni Dios to dyon.

³⁷ Kchësy xaa ptsyeb porñee nladzy xaa te pesyo. ³⁸ Per lëe Jesús chëb:

—¿Penak nii singueetyee xtsyeb to, ni penak nii xkan kik to? ³⁹ Kol kuy ñan gaanoo ni kol kuy niyaa. Naaw. Kol seeñ naa. Non tsit ni kë pëelaa, aan lëe pesy gon nodyo tsit ni kë pëeldyo.

⁴⁰ Loxsye chëb xaa ngo, lëe xaa bluuy ña xaa ni lëe xaa bluuy niy xaa. ⁴¹ Per como singootyee xle xpëedscuel xaa, lika bnilasty xaaw, por ngo lëe Jesús chëb:

—¿Pe cos chap to tyaaw no?

⁴² Tsigo lëe xaa ptee tublë mël pkyee lo Jesús, ⁴³ aan xña lo xaa lëe Jesús taw ma. ⁴⁴ Loxsye ngo lëe Jesús chëb:

—Worñee bii non lady to niyaa nii kchësy nii xseety xley Moisés, ni profet, ni kchë nii kë leñ kitsy nii kë salmos ktsyoolaa. Lëe na lëew kok cumplir.

⁴⁵ Tsigo lëe Jesús bluuy xa nak kitsy nii kë xtiits Dios aan lëe xaa byeño, ⁴⁶ chëb Jesús:

—Kël nii lëe Crist kety, ni kël nii tse nii loxo tson kpidz lëe xaa kpañ. ⁴⁷ Ni kël nii lëe meñ Jerusalén ni lëe meñ nii nche tyub lo kislyu jkëetyag xtiits Dios tsiin ktikche meñ styoo lo Dios parñee kpily xtol meñ. ⁴⁸ Aan lëe do kñee kchë nii kon do. ⁴⁹ Por lëe do jkaa nii kneetsy Tat Tios. Naa kxalo. Per kchoody to leñ kyedzy Jerusalén. Kol kwës axte nii jkaa do Kyalbini Ntson nii sëed kpa.

Lëë Jesús xyëp kpaá

(Mr. 16:19-20)

⁵⁰ Lëë Jesús kuni kchë xpëédscuel axte Betania, aan lëë xaa blis ña xaa par kuuñlay xaa xpëédscuel xaa.

⁵¹ Aan mentre noyuuñlay xaa xaa, lëë xaa byëp kpaá.

⁵² Loxsye biily mëédscuel lay lo Jesús, lëë xaa sey leñ kyedzy Jerusalén xle xaa, ⁵³ aan sob sobsye tse kwey xaa lidzy Dios par ktee xaa skizh.

**Tiits nii xnee kyalmbañ; El Nuevo Testamento en el
zapoteco de Quioquitani**
**New Testament in Zapotec, Quioquitani-Quierí (MX:ztq:Zapotec,
Quioquitani-Quierí)**

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Zapotec, Quioquitani-Quierí

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Zapotec, Quioquitani-Quierí

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 19 Oct 2021 from source files dated 19 Nov 2020

b875d83b-1345-50dd-9fb2-879c17bf285a